DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG U. 1. SZ. TELEFON: 27-89. (HÁROM MELLÉK-ÁLLOMÁS)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P, NEGYED-ÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ EGYES SZÁM 12 FILLÉR. VASÁRNAP 24 FILLÉR

XV. ÉVFOLYAM, 148. SZÁM. Debrecen, 1938 július 3 vasárnap ÁRA 24 FILLÉR.

Gratulálunk polgármester úr!

Nem egyszer látott napvilágot bíráló szó e hasábokon a közelmult időkben a város vezetőségével szemben. Távolról sem volt személyi éle a bírálatnak, hanem a város lakosságának jól felfogott érdeke, a város fejlődésének szolgálata vezette tollunkat. Ugyanis nem igen volt alkalmunk látni nagyobb koncepciót, a mai időkhöz mért átfogó tevékenységet és az aggodalom ébresztette fel a kritikát, vajjon, ha huzamosabb időn át tart az egyhelyben topogás, ha nagyobb alkotások nem lendítik előre ezt a várost, nem e törik meg teljesen a fejlődés vonala.

*

Ha volt terünk a bírálatra, úgy örömmel ragadjuk meg az alkalmat, hogy elismerő szavakkal kísérjük Kölcsey Sándor polgármester ama tevékenységét, melyet az öntöző- hajózható csatorna ügyében Debrecen város érdekében eddig is kifejtett és bizonyára a jövőben is végezni fog.

A legutóbbi közgyülésen megütötte egy hang a fülünket, amely úgy hangzott, mint kedvező változás, jobb jövő zenéje. Kölcsey polgármester használta ezt a hangot, mely egészen másként hangzott, mint a közelmultban azok a válaszok, melyeket a város fejlődését sürgető megnyilatkozásokra alkalmunk volt hallani. Most Kölcsey Sándor megmutatta, hogy vannak nagyvonalú koncepciói, hogy vannak tervei, hogy meghallja az élet szavát és most már elindul azon az úton, melyet nemcsak a városi adminisztráció feladatai szegélyeznek, hanem amely a polgársággal, a termelőrétegek jobb sorsával törődik.

Egy mondat volt az egész. De ez az egy mondat is visszatükrözi a kedvező fordulatot. A közgyülés egyik szónoka az öntözőcsatornáról beszélt, ezzel kapcsolatban Debrecen érdekeiről és Kölcsey Sándor válaszában a következőket mondta: **»Tárgyalások folytak az öntözési kormánybiztossal, hogyha egymillió pengő költséggel emelőgépet lehetne beállitani és ennek segitségével Debrecenen keresztül haladna az öntözőcsatorna, akkor ezt a költséget a város vállalná.«**

Ez az az egy mondat, melyért a legteljesebb elismerésünket kell kifejeznünk Kölcsey polgármesternek. Ez az egy mondat ime azt jelenti, hogy a polgármester teljesen átérzi a haladás szükségességét és tudatában van annak, hogy milyen nagy jelentősége volna a Debrecen mellett elvezető öntöző, esetleg hajózhatóvá is tehető csatornának, micsoda forgalmat, fellendülést jelentene ez a város lakosainak részére.

A polgármester bármennyire szerényen szükszavú is volt ebben a kérdésben, mi nyomban megsejtettük, hogy nagyjelentősége van a dolognak. Nem is nyugodtunk addig, mig be nem szereztünk bővebb információkat az ügyről. Budapesti tudósitónk jelentése alapján mondhatjuk el most a következőket:

Mikor Kölcsey Sándor polgármester Budapesten járt, hogy Kállay Miklós öntözésügyi kormánybiztossal tárgyaljon a hortobágyi öntözési kisérletek ügyében, akkor már el voltak készítve a nagy öntöző csatorna tervei, sőt domborműben is összeállitották. Ezt nézegették a debreceni urak és beszélgetés keretében vetette fel dr Kölcsey Sándor azt a gondolatot, **hogy nem volna-e lehetséges közelebb hozni a csatornát Debrecenhez.** Ennél a beszélgetésnél ott voltak a szakreferensek is.

Kállay kormánybiztos azt mondta, hogy ő is tájékozódott ebben a kérdésben és azt a felvilágositást kapta, hogy túlnagy a differencia a csatornafenék és Debrecen fekvése között. (Más nehézségről is szó volt és ebben az irányban talajkisérlet folyik.)

Azonban még ninesenek ezek a kérdések teljesen készen előmunkálva. Kijelentette Kállay, hogy **szivesen támogatja Debrecent, hogy ha valami lehetőség nyilik a csatorna idevezetésére.**

Kölcsey Sándor ekkor felvetette azt a kérdést, hogy ha most tanulmányozzák ezeket a problémákat, **végezzenek számitásokat, hogy mennyibe kerülne és egyáltalában lehetséges volna-e emelőszerkezettel elhozni a csatorna vizét Debrecen alá.**

A dolog olyan megoldást nyerne, hogy **a debreceni csatornaág torkolatát zsilippel elzárnák, a hajók innen odáig szállitanák a terményeket, ott elevátorokkal rakná nák át az egyik hajóról a másikra a búzát stb. Ugyanez az elevátor a vizet is felszállitaná a debreceni csatornaágba.**

Megjegyezte még a polgármester, hogy **ha egymillió pengő körüli összegből meg lehetne oldani az emelőszerkezettel a debreceni csatorna épitésének kérdését, ezt az összeget Debrecen városa bizonyára szivesen áldozná.**

Természetesen a polgármester részéről ez a beszélgetés minden előzetes kötelezettség nélkül folyt, hiszen ebben a kérdésben végleg csak a törvényhatósági bizottsági közgyülés döntene. Azért tette a polgármester ez a kijelentést, hogy az öntözésügyi kormánybiztosságnak érdemes legyen foglalkoznia ezzel a kérdéssel és főleg a műszaki kimunkálásába ennek a megoldásnak menjenek bele, legalább is a kiszámitás és a megoldás lehetőségének megállapitása történjék meg.

*

Örömmel regisztráljuk ezeket a tényeket különösen mi, akik a Debrecen alatt elvezetendő csatorna ügyét már egy évtizede propagáljuk. Örülünk azon, hogy a város vezetője teljesen átérzi a kérdés nagy jelentőségét, sőt a maga részéről igen okos diplomáciai érzékkel nyitotta meg az ajtót a problémának Debrecen város szempontjából való kedvező megoldása előtt. Reméljük sikerülni fog a megoldás, de mindenesetre jóleső érzés tudni, hogy Kölcsey polgármester méltányolja a haladás követelményeit. Ugy vesszük ebben az ügyben tanusitott elismerésre méltó magatartását, mint egy **határkőt**, mely lezár egy szürke korszakot a város életében és **megnyit egy dúsabb, gazdagabb haladó szellemü időt.**

Gratulálunk polgármester úr!

A belügyminiszter nyolc napra betiltotta a Tiszántuli Független Ujságot és hatvan napra a Politika cimü hetilapot

Budapest, július 2. A m. kir. belügyminiszter folyó évi július hó 2-án kelt 172.169—1938. VII. A. sz. rendeletével a Debrecenben, Thury Levente felelős szerkesztésében és kiadásában megjelenő »Tiszántúli Független Ujság« c. politikai napilap további megjelenését és terjesztését az 1912. évi 63. tc. 11. §-ának 4. bekezdése értelmében az 5484—1914. M. E. sz. rendelet alapján az országnak az 1922. évi 17. tc. 6. §-ával, valamint az 1937. évi 10. tc. 2. §-ával védett érdekeit veszélyeztető, a lap. f. évi június 29-én megjelent 144. számában »Tuzok« c. alatt közzétett közlemény miatt 8 napra, azaz folyó évi július 2-től július 10-ig bezárólag betiltotta.

Budapest, julius 2. (MTI) A belügyminiszter julius 2-án kelt rendeletével a Budapesten Fodor Lajos felelős szerkesztésében és a Politika lapkiadóvállalat rt. kiadásában megjelenő „Politika" c. hetilap további megjelenését és terjesztését az ország érdekeit veszélyeztető, a lap julius 3-i keltezéssel megjelent számában „Meg kell oldani a magyar király kérdést" c. alatt közzétett közlemény miatt 60 napra, azaz julius 2-től szept. 1-ig bezárólag megtiltotta.

A cseh kormány elutasitotta Henlein követeléseit

Militarizálják Csehszlovákiát

Prága, június 2. Macnik, cseh nemzetvédelmi miniszter a köztársasági agrárpárt nemzetvédelmi bizottságában a következő bejelentést tette:

— **Szeptemberben 3000 előzetes katonai kiképző tábor kezdi meg működését. E táborok vezetőit augusztus hónapban hét táborban képezik ki különleges szaktisztek vezetése alatt.**

Hozzátette a miniszter, hogy ezenfelül **a felsőbb iskolák kivételével, már az 1938—39. tanévben az összes iskolákban bevezetik az előzetes katonai kiképzést.** (MTI.)

London, július 2. A »Daily Telegraph« jelenti Prágából, hogy a cseh kormány és a szudétanémetek közti tárgyalások válságos pontra értek. A cseh kormány ugyanis elutasította a Henlein-párt következő négy követelését:

1. A szudétanémetpárt gyülekezete nyerjen törvényhozói jogokat.

2. A Szudéták földjének egész rendőrségét helyezzék a Henlein-párt vezetése alá.

3. Az összes minisztériumokat nemzetiségi osztályokra osszák.

4. A német lakosságot kárpótolják az 1918. óta szenvedett összes veszteségekért.

A Henlein-párt viszont elutasította a cseh kormány önkormányzati javaslatait.

A Daily Express berlini értesü-

lése szerint Henlein Konrád a jövő héten ismét Londonba látogat, hogy az angol kormányt tájékoztassa ügyének állásáról. **Közli majd, hogy a cseh kormány szándékosan húzza-halasztja a kérdés megoldását. Követelni fogja, hogy rendezzenek népszavazást annak megállapítására, cseh uralom alatt akar-e maradni a szudétanémet lakosság, vagy Nagynémetországhoz kíván-e csatlakozni.** Ki fogja jelenteni továbbá Londonban, hogy ha nem kap teljes önkormányzatot, vagy népszavazást, nemsokára súlyos bajok lesznek a szudétanémetek körében.

Prága, július 2. Az egyes lapok arról számoltak be, hogy a szudétanémet párt elutasította a nemzetiségi kérdés megoldását és a prágai kormány mindennemű nidítványát. **A szudétanémet párt ezzel szemben megállapítja, hogy csak látszatmegoldásokkal és egyoldalú intézkedésekkel száll szembe.** Ujból hangsúlyozzák, hogy **a szudétanémet párt nem foglalhat állást az úgynevezett nemzetiségi statutum kérdésében,** amíg csak a nyelvtörtény tervezetét, tehát a tulajdonképpeni statutumnak csak egy részletét nyujtja át nekik. Hasonlókép a prágai kormány sem foglalt állást a szudétanémet párt szóban és írásban közölt indítványainak kérdésében.

A Háztulajdonosok Egyesületének választmányi ülése

A Háztulajdonosok Egyesülete tegnap dr Hódy Béla elnökletével választmányi ülést tartott, melyen a tagok szokatlanul nagy számban jelentek meg.

Az ülésen az elnök, továbbá dr Kovács Béla, dr Láng Sándor, Bakóczy László, Mester Lajos, Nemes Sándor, Czeglédy András, Szabó Géza és mások felszólalásai után több fontos határozatot hoztak. Igy **kimondta a választmány, hogy a közüzemi költségek adómentesitése és a házvagyon helyi terheinek csökkentése érdekében az Egyesület legközelebb küldöttségileg jelenik meg Lossonczy István főispánnál, dr Kölcsey Sándor polgármesternél és a pénzügyi hatóságok vezetőinél.**

Dr Kovács Béla inditványára határozatba ment hogy a háztulajdon bajainak feltárása és megfelelő segités céljából emlékiratot intéznek a kormányhoz.

Az emlékiratot közvetlenül dr vitéz Imrédy Béla miniszterelnökhöz fogják felterjeszteni s abban rámutatnak arra, hogy a vidéki városok egész lakosságának talpra állitása attól függ, hogy elsősorban a vidéki városok legnagyobb vagyontárgyának és legfőbb adózási és jövedelmi forásának, a vidéki házbirtoknak köz- és magánterheit rendezzék s a háztulajdonosokat ismét fizetőképessé tegyék. Az emlékirat a napokban lesz felterjesztve a miniszterelnökhöz s egyidejüleg megküldik azt a pénzügyminiszternek is. Ezáltal akarják elérni a háztulajdonosok, hogy a kormány a maga nagyszabásu programját **vidéki házvagyon szanálására is kiterjessze.**

MTK USZÓVERSENYE.

Budapest, július 2. Szombaton kezdődött a magyar testgyakorlók köre kétnapos úszóversenye a Margitszigeti nyitott úszómedencében. Az első nap eredményei:

1. 1500 méteres gyorsúszásban 1. Gróf Ödön UTE. — 2. 100 m. gyors. 1. Károsi UTE. — 3. 400 m-es ifjúsági gyors: 1. Szuchy MAC. — 4. 300 m-es hölgy gyorsúszó staféta: 1. FTC. 2. BSE. 3. UTE.

Elsőrendü kerékpár 1 évi felelősséggel P 95.— ért kapható
Steyer, Csoda, Csepel, Favorit, Turán kerékpárok kedvező részletre kapható
Keszlernél Széchenyi-u. 1.

Imrédy miniszterelnök ma repülőgépen Abádszalókra utazik

Résztvesz Rátz Jenő honvédelmi miniszter választói gyülésén és nagyobb beszédet mond.

Egyre nagyobb érdeklődéssel fordulnak politikai körök az abádszalóki választás felé. Vitéz Rátz Jenő honvédelmi miniszter, mint a NEP hivatalos jelöltje, napok óta járja a kerületet s több községben programbeszédet mondott.

Néhány nappal ezelőtt ellenjelöltje akadt a honvédelmi miniszternek egy szélsőséges jelölt személyében, akinek azonban semmi kilátása sincs, mert a kerület népe nagy lelkesedéssel csatlakozik Rátz Jenő mellé.

*

Rátz Jenő honvédelmi miniszter ma tartja programbeszédét Abádszalókon. A vasárnapi programbeszédre az eddig már ott tartózkodó mintegy tizenöt kormánypárti képviselőn kívül ma este odautazik Tasnády Nagy András, a NEP elnöke.

Imrédy Béla miniszterelnök Mikecz Ödön igazságügyminiszter társaságában vasárnap repülőgépen megy Abádszalókra.

A gyűlésen felszólal a miniszterelnök, akinek beszéde elé politikai körökben **nagy érdeklődéssel** tekintenek. A miniszterelnök és az igazságügyminiszter **délután repülőgépen tér vissza Budapestre.**

Ugyancsak vasárnap képviselői beszámolót tart kadarkúti kerületében Csicseri Rónai István. Ezen a gyülésen megjelenik és felszólal Antal István államtitkár is.

Kormányzói kihallgatások

Imrédy miniszterelnök és Kánya külügyminiszter római utja.

Mint jelentettük, Imrédy Béla miniszterelnök és Kánya Kálmán külügyminiszter julius második felében hivatalos látogatásra Rómába utazik. A magyar közvélemény nagy örömmel értesült a miniszterelnök és a külügyminiszter római utjáról. A magyar-olasz barátság nagy jelentőségét és értékét az egész magyar közvélemény teljes mértékben átérzi.

A miniszterelnök és a külügyminiszter római utja egyrészt udvariassági látogatás, de nem kétséges, hogy fontos politikai megbeszélésekre is sor kerül Rómában, megbeszélik mindazokat a kérdéseket, amelyek a két baráti nemzetet kölcsönösen érdeklik.

A kormány tagjai szombaton délelőtt rövid minisztertanácsot tartottak Imrédy Béla miniszterelnök elnöklésével. A minisztertanácson, amely féltiztől félegyig tartott, folyó adminisztrativ ügyeket tárgyaltak, majd Nickl Alfréd rendkivüli követ és meghatalmazott miniszter, valamint Kunder Antal kereskedelmi államtitkár a most befejezett, illetőleg folyamatban levő kereskedelmi és gazdaságpolitikai tárgyalásokról tettek jelentést.

A minisztertanács alatt Bornemisza Géza iparügyi miniszter **kihallgatáson jelent meg a kormányzónál,** jelentést tett neki tárcája ügyeiről. A minisztertanács után **Kánya** Kálmán külügyminiszter jelent meg a királyi palotában és ugyancsak tárcájának ügyeiről tett jelentést az államfőnek. Azután **Imrédy** Béla miniszterelnök volt kihallgatáson Horthy Miklós kormányzónál és szokás szerint jelentést tett a kormányzati ügyekről.

Chamberlain a háboruról és békéről

London, július 2. Chamberlain miniszterelnök Letteringben egy konzervativ gyülésen beszédet mondott, amelyben a következőket jelentette ki:

— A világ és népei azt kérdik, hogy **most vajjon békében élhetjük-e le napjainkat, vagy ismét háborúba döntenek bennünket akaratunk ellenére?**

— Ha körültekintek a világon — folytatta Chamberlain, megdöbbenéssel tölt el, hogy **majdnem minden héten a világ más és más részéből hallunk háborús hireszteléseket, ilyen vagy olyan kérdéssel kapcsolatosan és a világ összes népei tőkéjüket egymás elpusztitására szánják. Vajjon volt-e valamikor ennél irtózatosabb őrültség a világ teremtése óta?** Ha ismét meggyőződnénk arról, hogy csak háborúval védhetjük meg szabadságunkat, akkor **újra fegyverhez nyulnánk, de meg kell gondolnunk, hogy mit jelentene az újabb háború. A legutóbbi háború vérvesztesége meghaladta a 20 millió halottat és sebesültet. Bármelyik fél nevezze is magát győztesnek, a jövő háborújában nem lesz többé győztes, csak vesztes.**

— Fő törekvésem, hogy minden idegszálam megfeszítésével igyekszem megakadályozni, hogy **ismét európai nagy háború törjön ki és nem hiszem, hogy volna bárki is, aki ne értene velem egyet. A spanyol polgárháború kezdete óta főtörekvésünk a kereskedelem elszigetelésére irányult.** Végül hangoztatta az önkénteseknek Spanyolországból való elszállítását. A spanyolországi kereskedelmet lebonyolító angol hajók a rendes szállítási díjak négy-ötszörösét kapják. Mig tart a háború és az angol hajók szállítmányokat visznek a spanyol kormány számára, addig állandóan fenyegetik az angol hajókat incidensek. A legjobb megoldás az ellenségeskedés teljes megszünése lenne. **Haladéktalanul meg fogom ragadni a közvetités minden kinálkozó alkalmát, nem panaszkodom az alsóház külügyi vitáinak szenvedélyessége miatt, — csak védekezni igyekszem.**

Cipőt!!
feleannyit használ el, ha közismert
márkás
Benyáts-cipőt
visel.

Az egyszeri vagyonadóról
szóló törvény a végrehajtási utasítás és magyarázatokkal ellátva kapható a „MÉLIUSZ" könyvkereskedésben. Telefon: 32-70.

Nagy fellendülést jósol az angol közgazdasági miniszter

London, július 2. Elliot közgazdasági miniszter Birmingham városában mondott beszédében nagy gazdasági fellendülést jósolt a közeljövőre, hangoztatván, hogy siker kezdi koronázni a kormány szilárditó erőfeszítéseit.

— **Felrobbant a gyufaskatulya** Forgács István faügynök, Hajó uccai lakos kezében, mikor cigarettára akart gyujtani. A fellobbanó tüz összeégette Forgács kezét. A mentők kötözték be sérülését.

— **A néhai Pálfy József kiállitás** július hó 15-éig közkivánatra meg lett hosszabbitva. Megtekinthető Vilmos császár körút 48. számú Csanak-villában.

Hotel Auguszt Abbázia MAGYAR SZÁLLODA. - Központi fekvés Elsőrangu magyar konyha. - Olcsó árak.
Felvilágositást nyujt magyarul fenti szállode.

Vígszinház
A két legnagyobb magyar siker egy műsorban
Az új földesur
és az
Iglói diákok
Előadások vasárnap 3, 6, és 9 órakor; hétfőn 6 és 9 órakor.

KERÉKPÁR
legkisebb részlet
legnagyobb választék
leghosszabb kihitelezés
legjobb minőség
SOLTÉSZ Kálvin-tér 2

Elfogták Rekenye rendőr-őrmester merénylőit

Ajkai Farkas János nevű cigány lőtt háromszor a rendőrre, megtalálták elásott pisztolyát, nagyértékű aranytárgyakkal együtt.

Ötnapos óriási hajsza után kézrekerült Rekenye Imre rendőr merénylője. A rendőrség elfogta Ajtai Farkas János cigánylegényt, a merénylet egyik tettesét. Társáról csak annyit tud a rendőrség, hogy István a keresztneve és csehszlovák katonaszökevény. Azonban már a másik tettesnek is nyomában van a rendőrség.

250 detektiv és rendőr kutatta megállás nélkül a merénylőket, akikről a rendőrök egybehangzóan állították, hogy cigánylegények voltak.

A detektivek az utóbbi napokban sok cigánylegényt fogtak el, kihallgatás után azonban valamennyit elengedték, mert megállapítást nyert, hogy nem azonosak a merénylővel.

Szombaton reggel azonban a Reiter ucca 18. szám ház udvarán egy szekér mélyén aludva találták Ajtai Farkas János cigánylegényt, aki viselkedésével mindjárt gyanut keltett. A környéken lakók elmondották, hogy Ajtai nem dolgozik, ennek ellenére pénze mindig van s napjait a strandon szokta tölteni. Hétfő esti tartózkodásáról kérdezték, azonban nem tudott választ adni. Majd megzavarodott, ellentmondásokba keveredett s beismerő vallomást tett, hogy barátjával, akit István néven ismer, betörni indultak. A Nánási út mögött két rendőrrel találkoztak, megijedtek és menekülni kezdtek. Azt azonban tagadja Ajtai Fakas, hogy ő lőtt volna s csak annyit mondott, hogy István nevű társa kedden egy pisztolyt dobott a Dunába.

A további kihallgatások során Ajtai annyit beismert, hogy hallotta **a rendőrökre leadott lövéseket, azonban nem ő lőtt. Később már azt is elismerte, hogy mikor vitéz Figura Gyula rendőrfőtörzsőrmester üldözni kezdte, ijesztésből kilőtte fegyverét, melyet aztán a Dunába dobott bele az összekötő vasuti hid környékén.** Az aktatáskára nézve is, melyet a menekülő merénylő eldobott, megállapitották, hogy azt látták a múlt hét folyamán Ajtainál.

Délután két órakor szenzációs fordulat állott be a nyomozásban. Egy tanu jelentkezett, aki elmondotta, hogy **látta Ajtait a héten egy Farkas Vince István nevü barátjával suttogni s arról beszeltek, hogy melyikük golyója sebesitette meg a rendőrt.** A beszélgetés során arra a következtetésre jutottak, hogy Ajtai Farkas János golyója nem talált, mig **Farkas Vince lőtt a másik rendőrre, akit aztán sebesülten a kórházba szállitottak.** A vallomás alapján aztán előállitották a rendőrségre Farkas Vince Istvánt is, aki egyelőre hallani sem akar a merényletről, de most már bizonyosra veszik a detektivek, hogy sikerült kézrekeriteni a rendőrmerénylet másik tettesét is.

A legújabb fejlemény

Szombat este a főkapitányság a következő **hivatalos közleményt** adta ki a Nánási uti rendőrmerénylet ügyében

— Ajtai Farkas János a perrendszerü bizonyitékok sulya alatt beismerte, hogy egy társával ő követte el a Rekenye rendőr elleni merényletet. Beismerte, hogy ő lőtt háromszor Rekenyére és megjelölte a Tomory téren a **Furnér gyár mellett elterülő rész egyik árkában azt a helyet, ahol a merényletnél használt Frommer pisztolyt elásta. A megjelölt helyen a detektivek tényleg megtalálták az elásott pisztolyt s ugyanott értékes aranytárgyakat is találtak. Ajtai Farkas János társainak kézrekeritésére megindult a nyomozás, amely hamarosan eredményre is vezet.**

1 jó tanács!
Leszállított árakon nyári divatanyagokat vásároljon a
Klein Divatházban!
Néhány tájékoztató ár!

Fahéncs imprimée, szép mintákban	1·98	„GOLDBERGER" mintás divatvászon	1·68
Különlegesen szép fahéncs imprimée	2·35	Csíkos divatvászon	0·88
Pettyes Parisette	1·68	Divatkarton, nagy választékban	0·98
Pettyes crepe de chine	2·25	Strand karton	0·88
Divat vászonpiqué	1·98	Crepp, pongyolára és ruhára	1·15

Hernyóselyem crepe de chine imprimée 6·80 P
Maradék
Imprimée és divatvászon anyagok egész ruhára is alkalmas darabokban nagyon olcsón.

Nyári ajánlat
Del-Ha

1·70 Fekete és barna gumitalpas textilcipő 28/34 nagyságban. 35/41 1·90, 42/46 2·50
1·90 gyermek piros varrott szandál 20/22 nagyságban 23/26 2·50 27/30 3·— 31/35 3·50 36/40 4·50
3·90 Női fonottszélű szandál szép színekben, minden nagyságban. Eredeti szegedi himzett papucs szép színekben
5·90 Női divat szandalettek, fehér, piros és kék színben
5·90 Férfi averfüzős szandálcipő, varrott talp
6·90 Egyes pár női divat cipők. Munkás bakancs fekete
7·90 Női fehér nubuk cipők 938 modellek, minden nagyságban
8·90 Női fekete és barna divatcipők. Férfi fekete és barna félcipők, minden nagyság, varrott talp
0·98 Női vékonyszálú műselyem harisnya, matt. Erősszálú 1·28
0·48 Férfi strapa zokni

Del-Ha
Debrecen, Ferenc József-út 16. sz.

Télikabátban szökött meg Hartáról egy gyilkos fegyenc

A rendőrségre értesítés érkezett, hogy a hartai fegyházból egy gyilkos fegyenc megszökött B. Nagy (Bene) János 49 éves fegyenc, akit a szolnoki törvényszék szándékos emberölésért 12 évi fegyházra ítélt, június 24-én a hartai állami fegyintézetből rejtélyes körülmények között megszökött. Országos nyomozás indult felkutatására. — Nyári fegyenceruha, téli daróckabát volt rajta szökésekor. 169 cm. magas, feketehajú, barnabajuszú, alkezefején és ujjain tetoválás látható, jobbkezén J. betű van tetoválva. A főkapitányságon is megindult a nyomozás a szökött fegyenc felkutatására.

A Nemzeti Bank elnöke Genfben

Baranyai Lipót, a Nemzeti Bnnk elnöke tegnap Genfbe utazott, hogy uj minőségében a Népszövetség pénzügyi bizottságának ott ülésező tagjaival felvegye az érintkezést.

Kétezer néző, egy súlyos és egy szerencsésen végződő baleset a szombati lovasmérkőzésen

A ló mentette meg egy úrlovas életét

A Nemzeti Lovarda által rendezett debreceni országos lovasmérkőzéseket szombaton délután folytatták. Előkelő közönség, mintegy kétezer főnyi tömeg nézte végig a már nehezebbé vált mérkőzéseket, amelyeknek vasárnap lesz a legsúlyosabb napjuk. Az előkelőségek között ebersvaldi Siegler Géza altábornagy, a 6. vegyesdandár parancsnoka, dr Kölcsey Sándor polgármester, sok törzstiszt és a lovas sportok iránt érdeklődő jelentek meg.

Elsősorban a hortobágyi díj került eldöntésre. Hét díjat adtak ki a győztes lovasoknak. 14 akadályt kellett átugratni, melyeknek a kezdő magassága 120 cm. volt.

Mindjárt ez a mérkőzés meglehetősen szerencsétlenül kezdődött. A Stadion északi kapuja előtti részen »bemelegítő« ugratásokat végeztek az úrlovasok és úrlovasnők. Közülük Rapaics Raimund tűzérfőhadnagy is. Egyik ugratása után a lova elragadta, beszáguldott vele az erdőbe és ott a főhadnagy nekizuhant egy fának. Olyan szerencsétlenül esett, hogy combcsontrepedést szenvedett. Gyorsan beszállították egy autón a klinikára, ahol azonnal ápolás alá vették.

A másik szerencsétlenség nem volt ilyen súlyos kimenetelű. **Hanák Sándor hadnagy közvetlen a tribün előtti akadálynál lezuhant a lováról. Hanák Sándor hadnagy az életét a lova feje egy mozdulatának köszönheti. A lovas ugyanis a ló elé bukott volna és a következő pillanatban a földrezuhant ló teljes testsúlyával esett volna lovasára. Az erősen bedresszírozott ló egészen véletlenül a fejével arrébb lökte Hanák Sándor hadnagyot, aki így menekült meg a biztos haláltól.**

A hortoaágyi díj vadászugratás eredménye

egyébként a következő:

1. Platthy József százados, a nírneves úrlovas Adda Alfréd ezredes Kényes II. nevű lován 88 mp. idővel. 200 pengő díjat nyert.

2. Szarka Lajos főhadnagy Hungária-istálló Duce nevű lován, 90 mp. 125 P díj.

3. és 4. holtversenyben Tóth Lajos főhadnagy Mágnás Miska lován és Endrődy Ágoston százados Örvösgalamb nevű lován 92 mp-es idővel.

5. Németh Dezső százados Szentgyörgyi-istálló Pénzes nevű lován, 94 mp.

6. Platthy József százados a Duna-istálló Csábító nevű lován, 95 mp.

7. Hanák Sándor hadnagy Czelnay Rezső főhadnagy Kadarkút nevű lován.

Nagy tetszést váltott ki a közönség tömött soraiban a Flóhr János-díj »könnyű osztályú« díjlovaglásán résztvettek győzteseinek bemutatója. Első lett Sörényi István csendőrfőhadnagy a belügyi kincstár Laborc nevű lován. 150 pengő díjat nyert.

2. Hávor Lajos főhadnagy Felvidék nevű lován,

3. Bujnovszky István főhadnagy Becsületes nevű lován,

4. Vojnits Richard önkéntes Filkó nevű lován,

5. Sipeki Balás Ervin hadnagy, vitéz báró Splényi Géza főhadnagy Olyan nevű lován.

A díjlovaglásban nyertes tisztek a magasiskola legszebb produktumait mutatták be a közönség előtt, amely viharosan megtapsolta őket.

Az úrlovasnők

szombaton megint hallatlanul kitettek magukért. Bámulatosan vitték át az akadályokat s 13 induló közül heten hibátlanul végeztek. Óriási teljesítmény. Az egyes hibátlan ugratásokat nagy tetszéssel és tapssal honorálta a közönség. Az arcán sérült Keresztes Erzsébet most valamivel lassúbb tempóban lovagolt. Az első menetben hibátlannul vették az akadályokat: Keresztes Erzsébet, Reitter Ilona, Szabó Edit, gróf Crouy-Chanel Katalin, mégegyszer Keresztes Erzsébet gróf Dessewffy Tivadarné, — mégegyszer Reiter Ilona, vitéz Cseh Kálmánné, harmadszor Keresztes Erzsébet és mégegyszer vitéz Csch Kálmánné. Nagyszerű időket is futottak.

Az összevetésnél 10 lóval vettek részt a hibátlanok, de most már az akadályokat 130 cm-re emelték, ezzel szemben az előbbi 14 akadály helyett csak hetet kellett átugratniok. Az összevetés eredményeként nagyon izgalmas mérkőzés után a következők győztek:

1. vitéz Cseh Kálmánné, vitéz Cseh Kálmán őrnagy Csusza nevű lován 43 mp-cel,

2. Reitter Ilona Paposon,

3. Keresztes Erzsébet id. vitéz Szabó Géza őrnagy Idus lován,

4. gróf Dessewffy Tivadarné, a Duna-istálló Csábító nevű lován,

5. gróf Crouy-Chanell Katalin, Gyertyánffy Jenő százados Kicsi II. nevű lován.

A közönség előtt elvonuló győztes hölgyeket zajos ovációban részesítették.

A honvéd lovas olimpiai bizottság

250 pengős díjáért folytatott nehéz osztályú díjlovaglás győztesei mutattak be részleteket a programjukból.

1. Pauly Hartmann ny. őrnagy, Hungária-istálló Legszebb nevű lován,

2. vitéz Biró József Árpár csendőrszázados Kont nevű lován,

3. Hazslinszky Krull Géza százados a Szent György-istálló Rajta nevű lován.

A közönségnek nagyon tetszett a bámulatos eredmény, amelyet a hallatlan kitartással betanított lovakkal elértek és bemutattak.

A szünetek közben és a pályaépítések előtt a Spanyol Lovasiskola tett bizonyságot hallatlan fejlettségéről, magas színvonaláról. A közönség minden mutatványukat, amely a legmagasabb művészete a lovasiskolának, viharos tapssal köszönt meg.

Debrecen város díja

A szombati mérkőzés utolsó része Debrecen város díjáért vadászugratás volt. 800 méteres pályán 14 akadályt kellett 120 mp. alatt átugratni, mindegyik akadály 140 cm. magas és ezeknek egyharmada összetett és egy hármasugrás szerepelt. Ha a ló érintette az akadályt, ez 15 mp. időbüntetést vont maga után.

A rendkívül nehéz és veszedelmes mérkőzés eredménye a következő:

1. Platthy József százados Kalandor nevű lován,

2. Ducsay Jenő százados Merkur nevű lován,

3. vitéz Cseh Kálmán őrnagy Csusza nevű lován,

4. Endrődy Ágoston százados Nefelejts nevű lován,

5. Tóth Lajos főhadnagy Mágnás Miska nevű lován.

Vasárnap lesz a főnapja a lovasmérkőzéseknek, délután 3 órakor kezdődik. 4 ugratás és egy díjlovaglás lesz, ezenkívül a világhírű Spanyol Lovasiskola minden számát bemutatja. **A vasárnapi mérkőzések között több nagyon nehéz, rendkivül veszedelmes mérkőzés lesz, különösen az úrlovasnők mérkőzése lesz rendkívül izgalmas és érdekes.**

Litvinov feleségét kivégezték?

London július 2. A szovjet külügyi népbiztos és felesége napok óta nyomtalanul eltünt lakásáról. Hir szerint az angol származású Litvinovnét, akit Sztalin környezetében sohasem tekintettek jó szemmel, elkülönítették férjétől s Szverdlovszkba számüzték.

A Lengyel Távirati Iroda londoni jelentése szerint angol politikai körökben azt állítják, hogy Litvinov angol származású feleségét a szovjet agyonlövette. Ez a hir megbizható moszkvai forrásból származik.

— A gyakran visszatérő fejfájás, szédülés és szivdobogás nagyon sok esetben megszünik, ha egyideig naponta reggel éhgyomorra és esetleg este lefekvés előtt is egy-egy félpohárnyi természetes „Ferenc József“ keserüvizet iszunk. Kérdezze meg orvosát.

Hungária filmszinház

MA. VASÁRNAP d. u. 3, 5, 7, 9 ÓRAKOR
HÉTFŐ d. u. 3, 7, 9 ÓRAKOR
ROBERT TAYLOR
nagy tetszést kiváltott filmje:
Az oxfordi diák
az angol diákélet szépségei és bájos diákszerelem története.
GAZDAG KIEGÉSZITÉS ÉS HIRADÓ!

Az Apollóban

MA, VASÁRNAP d. u. 3, 6, 9 ÓRÁTÓ
folytatólagos előadásokban utoljára:
1. **PESTI MESE**
KABOS, PÁGER, TURAY IDA, VASZARY P. főszereplésével.
2. **Strogoff Mihály**
(A cár futárja.)
FőSz.: ADOLF WOHLBRÜCK.

2000 mtr
flamisol, crepe de chine és
imprimé
gyönyörü mintákban
most
méterenkint
1·68-tól
Dávidnál
csak míg a készlet tart

NIKOPÁLL szipkában

Minden dohánytőzsdében kapható! **NIKOPÁLL betéttel dohányozzon,**

1 elegáns bakelit szipka és 5 betét ára . . . . . 1.50 P
1 betét, mely 40 cigarettára elég —.16 P

mert az egészségre ártalmas nikotin, pyridin, kátrány, gyanta stb. származékok ezáltal nem jutnak a szájba és a tüdőbe.

— **A gyakran visszatérő fejfájás, szédülés és szívdobogás** nagyon sok esetben megszünik, ha egyideig naponta reggel éhgyomorra és esetleg este lefekvés előtt is egy-egy félpohárnyi természetes **„Ferenc József"** keserüvizet iszunk. Kérdezze meg orvosát.

Egy debreceni frontharcos, akiben Imrédy miniszterelnök harctéri bajtársát ismerte fel

Danyi János volt 12-es huszár a wolhyniai harctéren találkozott először a miniszterelnökkel s 20 évvel később a debreceni pályaudvaron látta viszont.

Vitéz Imrédy Béla miniszterelnök debreceni útjának egyik legkedvesebb epizódja volt, amikor ellépve a frontharcosok díszszázada előtt, felismerte egy harctéri bajtársát. A feszes vigyázzba merevedett arcvonal közepén egyszerre csak megállt a miniszterelnök. Kemény tekintetű, nyilt, magyaros arcú frontharcos állt



Danyi János.

előtte. **Vitéz Imrédy miniszterelnök amint megpillantotta, régi esztendők emléke lopózott vissza emlékezetébe... Világháború... 1915... Wolhynia... A rokitnói mocsarak környéke... Az 5-ös huszárezred egyik legvitézebb tisztje volt akkor vitéz Imrédy Béla... A háborús idők vérkódbe borult esztendeiből bontakozott ki Danyi János altiszt arca... A miniszterelnök elmosolyodott. — Most már tökéletesen emlékezett. Felismerte Danyi János huszáraltisztet, akivel együtt voltak kint a fronton.** Mosolyogva fogott vele kezet. — Megkérdezte, hogyan él, van e családja, aztán búcsúzóul ismét melegen kezet szorított azzal a derék magyar frontharcossal, akinek multból felrévedt arcán keresztül a háborús idők egy darabja szállt vissza a miniszterelnök emlékezetébe...

*

Danyi János a debreceni tankerületi főigazgatóság altisztje. — Simonffy utca 3/c. szám alatti lakásán kereste fel a »Debreczen« munkatársa, hogy elbeszélgessen vele azokról a háborús emlékekről, melyek egy nagy közösséget terem tettek pár percre az emlékek aranyhidján át Magyarország miniszterelnöke és Danyi János volt 12-es huszár között.

Danyi János napbarnította, értelmes arcán meleg mosoly suhan át, ahogy a háborús emlékekről beszél... Két hosszú évtized után csupa tiszta emlékké, a magyar hősiesség csodálatos eposzává szépült lelkében a nagy vérontás.

— A miniszterelnök úrral 1915-ben találkoztam először, Wolhyniában — mondja. — Mi a 12-es huszárok akkor kerültünk közvetlen összeköttetésbe az 5-ös huszárokkal s aztán együtt tapostuk a rokitnói mocsarakat, egy esztendőn keresztül, egészen 1916 derekáig.

A tiszturak sűrűn összejöttek az 5-ös, a 12-es, a 7-es és 14-es huszároktól. **Egy évet húztunk ki Wolhyniában 1916-ban a román frontra kerültünk, egy esztendővel később pedig 1917-ben, már a Piavenél harcoltunk...** Ugy a 12-ősök, mint az 5-ös huszárok...

Az együtt töltött idők alatt gyakran látott a kegyelmes úr, de mégis bámulatos az arcmemóriája, hogy annyi esztendő után visszaemlékezett.

Már előzőleg, hogy Lossonczy főispán úr érdeklődött, nincs-e huszár a frontharcos díszszázadba, sejtettem, hogy fel fog ismerni a miniszterelnök úr... Végtelen jól esett barátságos, meleg érdeklődése és életem legszebb emlékei közé fog tartozni az a néhány perces beszélgetés a miniszterelnök úrral...

— Mikor szerelt le aztán Danyi úr? — érdeklődünk.

— 1918 november 18-án Kassán. Hazamentem szülőfalumba, Csongrád megyébe, Horgosra... **De nem sokkal később már Szegeden beléptem a nemzeti hadseregbe... Ott voltam, amikor Horthy Miklós kormányzó úr bevonult Budapestre...** A dunántúli diadalúton is a nemzeti hadsereg kötelékébe tartoztam s 1921 május 10-én szereltem le... Akkor már hat esztendeje voltam katona... 1915 május 15-én vonultam be Budapesten, a Mária Terézia laktanyába... a 12-es kassai huszárezredhez nyerve beosztást...

A háború alatt hét kitüntetést szereztem és egy súlyos sebesülést... Gránátrobbanástól légnyomást kaptam.. Csodálatos módon ez a baj nem súlyosodott el egész katonaéletem alatt, de mindjárt a leszerelés után lecsapott. Idegsokkot kaptam, súlyos beteg lettem...

Hosszú keserves betegség után Kiszely Gyula cs. és kir. kamarás, miniszteri tanácsosnál találtam állást, majd Mezőtúrra, az ottani Teleki Blanka leánygimnáziumhoz neveztek ki altisztnek... 1924 október elsején volt s 1937 augusztus elsején helyeztek át a debreceni kir. főigazgatósághoz...

Hét háborús kitüntetés után a nyolcadikat életmentésért szerzi meg Danyi János

— 1936 november 14-én **megkapja a békeidőben nyolcadik kitüntetését Danyi János... Ezt a kormányzótól kapott érmet életmentéssel érdemelte ki. Mezőtúron a megáradt Berettyóba kavicsdobálás közben beleesett egy 12 éves gyermek... Már fuldoklott és senki sem mert segítségére sietni. Danyi János habáltmegvető bátorsággal utána ugrott és erős küzdelem után partra vitte a gyermeket...**

Nem mondja Danyi János, de látszik az arcán, hogy talán ennek a kitüntetésnek örül a legjobban... A kormányzói éremnek, amit, békébe és életmentésért, egy megmentett kis magyar életért kapott.

*

Az „UNIO" Központi Hiteliroda

örömmel tudatja i. t. Tagjaival és mindenkivel, aki kitűnően bevált hitelrendszerünket igénybe óhajtja venni, hogy kiszolgáló cégeink sorába sikerült megnyernünk az igen előnyösen ismert, jó hírnevű

Fábián Béla

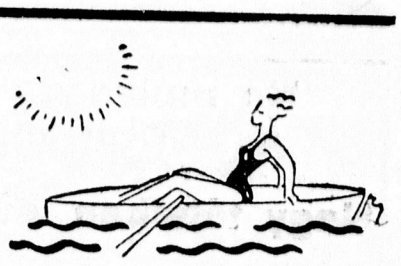
Péterfia-u. 19. sz. alatti

angol és francia női divatszalont,

ahol a legfinomabb szabással készítenek minden kosztümöt, — mellbevarrás nélkül, — egyenes csikozással, — továbbá őszi és téli kabátokat és mindenféle francia ruhákat.

A legnagyobb előzékenységgel várja az »Unio« i. t. Tagjainak szives megrendeléseit.

Uj hiteligénylést gyorsan intézünk! **»UNIO« központi hiteliroda Piac-u. 44. sz. Telefon: 29-30.**



nem éget,
hanem barnít
a nap,
hogyha
CAOLA
KRÉM *az alap*

Danyi János most Debrecenben él feleségével és kisfiával, akire nagyon büszke, mert jó tanuló... És nagyon örül annak, hogy a sors idevezette a nagy alföldi városba, ahol összetalálkozhatott háborús emlékek fakulhatatlaul ragyogó, dicsőséges emléke mellett Magyarország miniszterelnökével.

(parvus.)

A hódmezővásárhelyi dalosok Debrecenben hangversenyeznek

Szombaton este Debrecenbe érkeztek a Hódmezővásárhelyi Munkás Dalegylet tagjai 45-en és hangversenyt rendeznek a Munkás-Otthonban a Debreceni Vas- és Fémmunkás Dalárdával együtt. A vendég dalárdát sokan várták és nagy érdeklődéssel tekintenek a hangverseny elé, melyen bebizonyítják, hogy a munkás dalárdák a dalkultúra terén milyen magas nívót értek el. A hódmezővásárhelyiek megtekintik a város nevezetességeit, Déri-múzeumot, egyetemet, klinikákat, strandot stb. A hangversenyt a műsortól eltérően nem félnyolckor kezdik vasárnap este, hanem félkilenc órakor. A hangverseny előtt a debreceni munkás műkedvelők előadják a Kékvérűek című egyfelvonásos szatirát.

Titokzatos férfi tragikus halálesete a debreceni klinikán

Rejtélyes ügy foglalkoztatja a debreceni rendőrséget. Állítólagos Szittyó Mátyás nevű 45 év körüli, földműves kinézésű férfi elindult pénteken Debrecenből Hajdúszoboszlóra egy ismerőséhez. Onnan elment a szoboszlói fürdőbe, ahol rosszul lett. A mentők a debreceni klinikára szállították, ahol azonban anélkül, hogy magához tért volna, meghalt. Valódi nevét s lakását nem sikerült megállapítani. A rendőrség felhívja azokat, akik az állítólagos Szittyó Mátyásra vonatkozólag valamely adat birtokában vannak, hogy azt a rendőrséggel tudassák.

Vakmerő álkulcsos betörés a Nyomtató uccán

Pásztor Károly vízvezetékszerelő feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki az éjszakai órákban álkulccsal és feszítővassal felnyitotta Nyomtató uccai üzletének ajtaját és onnan egy írógépet, kerékpárigazolványokat és több szerszámot ellopott. A rendőrség nyomában van a tettesnek.

Ne mulassza el a jó alkalmat olcsón vásárolni!

Nagy tételben **maradékok**

Mintás { crepe de chine marocain fahéncs

óriási választékban olcsó áron

Kontsek Kornél

divatházában.

Ujabb adományok a Balázs család részére

A megnyilt szivü, megindult lelkü debreceni társadalom a tegnapi napon ujabb adományokat juttatott hozzánk a kenyérkereső nélkül maradt Balázs család számára... A tegnapi napon a következő összegek érkeztek be a „Debreczen“ szerkesztőségébe:

Zerkovitz Textilmüvek adjusztáló osztálya három pengő, N. N. egy pengő 50 fill., Veres Árpi egy pengő, özv. Telky Mátyásné egy pengő, Telky Eszter egy pengő, Biró Etelka két pengő, Wallerstein Imre egy pengő 20 fill., N. N. egy pengő, Rácz Gábor 75 százalékos hadirokkant egy pengő, özv. Kéri Józsefné két pengő, N. N. két pengő, Gergely Márta egy pengő, Korom Józsefné öt pengő, Nagy Ferenc két pengő, Kegyes János egy pengő, Győri Ferenc 15 pengő.

A gyüjtés eddigi eredménye 198 pengő 20 fillér. Felkérjük a jószivü embereket, akik még adakozhatnak, vagy gyüjtenek a Balázs család számára, hogy adományaikat szíveskedjenek lehetőleg hétfőn estig eljuttatni hozzánk.

*

A debreceni dohánygyári tisztikar és munkások körében is gyüjtési akció indult meg a szerencsétlensorsú Balázs Sándor hátramaradottainak felsegitésére. A gyüjtési akció eredménye **50.94 fillér**, mely összeget már szombaton délelőtt át is adták Balázs Sándor özvegyének. Követésre méltó példa...

A Balázs-család részére Mezey Béla lelkészhez a következők adtak még adományt: Zágonyi György 1 pengő és 5 kiló kenyér. Kovács Béla, Fülep Endre, Papp Józsefné, Vajda Gergelyné, Csuszi Jánosné, Som Istvánné 1—1 pengő. Vértessy Mihály újabb 1 pengő. Dékány Antalné 150, Szőllőssy Sándorné 50 fillér, Székelyhidy József 50 fillér, Tolvaj Ferencné 4 pengő, Dobos Györgyné 2 pengő, Busi József 2 pengő, Tőkés Sándor 2 pengő. Kiskéri Zoltánné gyüjtése 14.80, özv. Tyukodi Józsefné gyüjtése 17.48. Tóth Józsefné gyüjtése az Olajütőben 4.70.

Városi tisztviselő nem lehet a szociáldemokrata párt tagja

A napokban a belügyminisztertől leirat érkezett a budapesti városházára s ebben a miniszter felsorolja azokat a pártokat, melyeknek városi tisztviselő s altiszt nem lehet tagja. A felsorolásban nemcsak a nyilaspártok szerepelnek, hanem a magyarországi szociáldemokrata párt is.

KÖZERDEKÜ LEVELEK

Nyelvében él a nemzet, iskolájában él az egyház!

Kb. két hónapja az a hir járja Debrecenben, hogy a kitünőnek ismert Ev. elemi iskola tanitói karában lényeges változások lesznek, nevezetesen Elefánthy igazgató úr nyugdijba megy, Elefánthy Ilona tanitónő úrnő pedig megválik az iskolától.

Különösen nyomasztólag hatott ez a hir reánk, szülőkre, akik mint eddig minden évben a legnagyobb bizalommal és nyugalommal vittük gyermekeinket az Ev. iskolába.

Vártuk, hogy az évvégi beiratkozások előtt illetékes helyről felvilágositást kérjünk, de ez nem történt. Mi, szülők távoltartottuk magunkat a beiratástól, várva a további fejleményeket. Ma aztán hivatalos helyről szerzett tudomásunk szerint a hir igaznak bizonyult. A gyermekeink által rajongásig szeretett »Sándor bácsi« nyugalomba helyezését kérte, leánya pedig, a kedves »Ilonka néni« megválik az Ev. iskolától, mert az Ev. egyház nem tudja őt 9 évi nagyszerüen végzett munka után véglegesiteni.

Azt is halottuk, hogy az ősszel tanitóválasztás lesz a nyugalomba vonuló Elefánthy igazgató állására.

Tisztelettel kérdezzük, ha ez lehetséges, miért nem Elefánthy Ilonka jelölt erre a választásra? Hiszen tudomásunk szerint megválasztott férfi tanitója már van az egyháznak Povazsay László személyében.

Azt is meghalottuk, hogy a kultuszminisztériumban, hová Elefánthy Ilona tanitónő kérvényét beadta, nehézményezték, hogy ilyen kitünő eredményt felmutató tanerőt elenged kötelékéből az egyház.

Mi, szülők a legnagyobb aggodalommal vagyunk és közösséget óhajtunk vállalni a két távozóval.

Gyermekeink nem tudják az ő tanitói kezüket nélkülözni, mi, szülők ragaszkodunk személyükhöz és az ev. egyháznak eminens érdeke, hogy őket nyugodt munkalehetőséggel magához kösse. Hiszünk abban, hogy aggódó szavunk meghallgatásra talál illetékes helyen.

Aggódó szülők.

Ujabb borzalmas árvizet okoztak a kinaiak

A kinaiak péntekről szombatra virradóra átvágták a Jangc-ce északi részén a nantungi folyamzártól 20 kilométernyire fekvő gátakat. A felderitő repülők megfigyelése szerint hatalmas viztömeg zúdult a környékre és Pehu, valamint Huanghu vidéke tengerré változott.

A Mester ucca végén épült uj református templomot augusztus 21-én nyitják meg a hívek előtt

A Mester ucca, Pozsony ucca, Pesti ucca és Bőszörményi út torkolatában épülő új református templomnál a kőmívesmunkálatokat már elvégezték és a szép új templom berendezési munkái vannak még csak hátra. Az asztalosmunkával is hamarosan elkészülnek és úgy tervezik, hogy a világgyűlés előtt augusztus 21-én megnyitják a hívek előtt az új templomot, mely egyike lesz a legszebb templomoknak Debrecenben.

A bejárati rész oszlopaival, természköves lépcsős feljáratával igen hatásos. A város a templom körül a teret rendezni fogja még a nyáron és már megszavazták erre a költségeket és rendelkezésre áll az az 50.000 pengő is, melyből a templomtól a vámsorompóig a széles Pozsony uccát újraburkolják. Kiskockakővel borítják az útat és két oldalt parkot létesítenek. Igy már portalanitva lesz a Pozsony ucca eleje, szép lesz a templom környéke és egészséges a környezet a templom közelében lévő két nagy katonai kórháznak is.

A kiépülő tér nevét is elhatározták már és a közgyülés döntése szerint az új tér neve, melyen a karcsú tornyú templom áll Károlyi Gáspár tér. A templomot is erről nevezik el, bár a köztudatban már úgy ismerik, mint a Mester ucca templomot. Ez a név nem maradhat meg, mert az új tér kiépitésével, melyre több ezer pengőt fordítanak, már nem Mester uccán, hanem az új tér központjában áll a templom. A Mester ucca különben is a Nagytemplomhoz tartozik és az új templom a Hatvan uccai kert, Köntöskert, Csigekert és környéke lakói számára épült.

A húszmilliós magyarság megvalósításáért küzd az EPOL

Az EPOL, mely céltudatos munkával dolgozik azon, hogy a magyarságot, mint erős, öntudatos, számbelileg is nagy nemzetet állitsa be az európai nemzetek nagy versenyébe e munkája során ujabb felhivást intézett a magyar társadalomhoz, melynek érdekesebb részletei különösen sok megszivlelendő tanulságot tartalmaznak.

Korszakok és vezérlő eszmék változhattak — mondja a felhivás, de mindent túl kellett élnie a biologiailag erős, termékeny, országbiró magyarság gondolatának. — Pártvillongások, jelszavak az esztendők folyamán mind a multté lehettek, a mindenkori állami élet egyedüli sarkköve, a nemzeti életvezetés dogmatikus tétele: a magyarság szám- és minőségbeli erejének imperativ megtartása s fejlesztése sohasem veszthet jelentőségéből.

A magyarság még el nem használt vér, töretlen energiáju nemzet, de a biológiai gondolatot nem ismerő és elhanyagoló rendszerek tétlenül nézték, hogy miként gyengül a magyarság, miként ürülnek ki a magyar bölcsők. A magyar élveszülettek száma 50 év előtt még 45.6 ezrelék volt, ma 20 ezrelék, tehát egy félszázad alatt felére csökkent a magyar anyák termékenysége. A magyarság évente 70 ezer új magyarral szegényedik. Ilyen kegyetlen érvágást Európa egyetlen nemzetén sem végzett az elmult másfél évszázad alatt az idő.

Az EPOL rádöbbent fajtánk pajzsnélküli biológiai mezitelenségére. Kilenemilliós Magyarországot 49 milliós lélekszámú idegen hatalmak vesznek körül. Harmine év mulva, ha a magyarság biológiai letargiájából fel nem ébred: 11 millió magyart 64 milliós idegen tömb fogja körülvenni.

A belső és külső népesedési helyzet felismerése indította az EPOL-t arra, hogy a legfélelmetesebb nemzeti áfiumnak a magyar termékenység csökkenését jelölje meg. Egy öntudatos, számbelileg erős kultúrnemzet feltétlenül nagyobb darab kenyeret fog fiai számára biztositani tudni, mint egy elaggott, fáradt néptöredék. Egy szaporodó, biológiailag erős, fejlődő magyarság a nemzet minden osztálya felé optimizmust sugároz, az utódállamok felé pedig erőt és hatalmat hirdet.

Az EPOL — fejezi be kiáltványát — a 20 milliós magyar néptömb megvalósitását tűzte ki céljául. A húszmilliós magyar néptömb nem ábrándkép, hanem határozott parancs minden magyar számára.

Európa legnagyobb repülőgépe Budapestre érkezett

Tegnap délelőtt Budapestre érkezett a „Der grosse Dessauer“, Európa legnagyobb repülőgépe. Befogadóképessége 45 utas, ezenkivül öt főből álló személyzetet visz magával. Utazósebessége 300 kilométer s fürdőszoba, mosdó, garderob, külön dohányzófülke is van rajta.

Egy őrjöngő tengerész rémtette

Antverpen, július 2. Az antverpeni kikötőben egy jugoszláv hajó tengerésze őrjöngési rohamában 3 embert megölt, 3 másikat pedig, köztük egy kikötői tisztviselőt megsebesitett. Az őrjöngő először a kapitányt üldözte a kikötő partjáig, s több késszúrással megölte és holttestét a tengerbe dobta.

Minden autósnak

érdeke, hogy kipróbálja az ujonnan létesitett

„Pannónia” service

nagyszerü teljesitményeit

Mobiloil — Mobilgrease

kenési szolgálat

Országos lovasmérkőzések a Stadionban.

A budapesti Nemzeti Lovarda **július 3-án (vasárnap) a Stadionban**

országos lovasmérkőzéseket

rendez, melyen a legkiválóbb úrlovasnők és úrlovasok vesznek részt, különböző nehéz díjugratásban, vadászugratásban és magasugratásokban.

Kezdete délután 2 órakor és estig tart.

Belépődíjak:

Állóhely: 40 fillér, II. rendű ülőhely 1pengő, I. rendű ülőhely 1.40 pengő, korzó és tribünülés 2 pengő, korzó és tribünpáholyülés 3 P. — KATONAZENE.

Jegyek előre válthatók az Arany Bika szállóban levő rendezőségi irodában.

A lovasmérkőzéssel kapcsolatban az őrkényi magyar spanyol lovasiskola, mely sokévi munka után először tavasszal mutatkozott be Budapesten és amely a 200 éves bécsi spanyol iskola után egész Európában az egyetlen, kizárólag Debrecenben is bemutatót tart a lovasmérkőzés szünetében. Erre külön belépőjegy nincs. A lovasmérkőzés jegyei érvényesek.

A MÁV igazgatósága a lovasmérkőzésekkel kapcsolatban június 26-tól, — július 6-ig bármely állomásról Debrecenbe és vissza 50%-os kedvezményes utazásra szóló igazolványt engedélyezett, mely az IBUSZ irodáiban kapható.

Ma, vasárnap Debrecenben lesz a Szent Jobb

Hetven percig marad itt az Arany-vonat. — A Szent Jobbot a Petőfi-téren díszes emelvényen helyezik el. A katolikus hívek tisztelgő elvonulást tartanak az ereklye előtt.

Az „Arany-vonat" a Szent Jobbal július hó harmadikán, vasárnap indul hetedik országjáró útjára, melynek nagyobb állomásai Békéscsaba, Gyula Nyíregyháza, Miskolc, Eger és Gyöngyös lesz.

Az „Arany-vonat" vasárnap este 7.47 órakor érkezik Debrecenbe. A Szent Jobbot Mészáros János érseki helytartó, a Szent Jobb őre és Huszár Károly ny miniszterelnök kisérik Debrecenbe. Hat teljes díszbe öltözött alabárdos őr kiséri a vonatot.

A vonat beérkezése után az ereklyét a Petőfi térre viszik ki és az állomás épülete előtt díszes emelvényen helyezik el. Díszszázad vonul ki, mig a katolikus és görög katolikus hivek körmenetben vonulnak fel. **Lindenberger János** apostoli kormányzó ötperces rövid szertartást végez, majd megindul a hívek tiszteletadása. A Piac u. felöl vonul fel hatos sorokban a menet és az ereklye előtt elhaladva a Teleki tér irányában távozik, hogy minél többen láthassák az ereklyét. — Ugyancsak hatos zárt sorokban tekinthető meg az „Arany-vonat".

Az ereklyét aztán visszaviszik a vonatra, mely nyolc óra ötvennégy perc kor hagyja el a debreceni pályaudvart hogy a Szent Jobbot Nyíregyházára vigye.

—o—

Lindenberger apostoli kormányzó a következő felhivást bocsájtotta ki a katolikus hívekhez:

Örömmel tudatom, hogy a magyar nemzet ereklyéje, **Szent István királyunk elnemporladó Jobbja, vasárnap, július 3-án hozzánk is ellátogat.**

Ebből az alkalomból minden kat. ember leróhatja köteles tiszteletét és háláját a magyarok első, szent királya iránt. Azonban figyelmeztetek mindenkit, hogy ebben a Szent Jobb előtti tisztelgő felvonulásban kizárólag csak akkor vehet részt, ha az alábbi előírásokat pontosan megtartja.

Vasárnap, július 3.: délután 6 órakor gyülekezés a Szent Anna templom előtt. — Félhét órakor indul a körmenet hatos sorokban a Petőfi térre. Körülbelül fél 8 órakor érkezik az „Aranyvonat". A Szent Jobbot kihozzák a Petőfi téren felállított emelvényre. Rövid szertartás után következik a tisztelgő elvonulás. — Kb. félkilenc órakor az „Aranyvonat" indulása Nyíregyházára.

Kérem a katolikus híveket, hogy a várakozás és elvonulás a legnagyobb csendben és rendben történjék. A rendezők utasításait mindenki köteles megtartani.

Hazafias üdvözlettel
dr Lindenberger János
prépost-plébános.

Tudnivalók

A Szent Jobbot szállító Aranyvonat pontosan háromnegyed 8 órakor érkezik meg Debrecenbe. *A plébániahivatal ezúton is nyomatékosan felhivja a katolikus híveket, hogy azok, akik részt akarnak venni a Szent Jobbhoz induló körmenetben, már délután 6 órakor a Szent Anna uccán a templom előtt gyülekezzenek.* A körmenet fél 7 órakor indul a Szent Anna uccai templom elől. *Kint a perronon katonai díszszázad és a papság fogadja az Aranyvonatot.*

A vegyesdandár zenekara a Szent László Dalegylettel egyházi énekekkel és zeneszóval fogadja a befutó vonatot. Az ének- és zeneszámok a következők lesznek: Hol vagy magyarok tündöklő csillaga, — Boldogasszony anyánk, a pápai Himnusz és a magyar Himnusz.

A Petőfi téri rövid szertartás után a nagyközönség hatos sorokban járul majd a Szent Jobb elé.

x Izgalmak! Lendület! Vonalak! A legszebb lovakon a legjobb urlovasok indulnak a Stadionban. Junius 29-től.

A Frontharcos szövetség tagsága nem összeférhetetlen az uj rendelkezésekkel

A m. kir. minisztériumnak 3400—1938. M. E. számú, »Az egyesületi tagságra vonatkozó rendelkezések ellen vétő köztisztviselők és egyéb alkalmazottak fegyelmi felelősségre vonása tárgyában« kiadott rendeletével kapcsolatosan az országos elnökség érintkezésbe lépett a m. kir. belügyminiszter úrral és a rendelet végrehajtásával kapcsolatosan — teljes felelőssége tudatában — a következőket közli a bajtársakkal:

Akár közalkalmazásban, akár magánalkalmazásban állanak, az országos frontharcos szövetségi tagságukból kifolyólag alkalmazotti minőségükben hátrányok nem származhatnak, közalkalmazotti minőségük és szövetségi tagságuk nem összeférhetetlen.

Felhívja az Országos Elnökség a bajtársakat, hogy továbbra is a régi hűséggel folytassák bajtársi működésüket, mint hogy a tisztségükről való lemondásra, vagy a Szövetségből való kilépésre semmi ok sincs.

Amennyiben a rendelet esetleges félremagyarázása kapcsán egyes hivatali főnökség akár szóbeli, akár irásbeli — fentiekkel ellentétes — felszólítást intéznének a bajtársakhoz, úgy kérjük, hogy azt az Elnökségnek express rövid jelentésben hozzák tudomására, hogy haladéktalanul intézkedhessék.

A debreceni Frontharcos Főcsoport Elnöksége.

Szép siker mellett folyik a DEAC teniszverseny

Vasárnap délután a döntők

A DEAC nemzetközi teniszversenye pénteken kezdődött és szombaton is egész nap tartott. Szombaton szép küzdelmeket láthatott a közönség: Bakoss Miskolc, Pusztai Kolozsvár, Balla Monor a férfiak közül a legjobbak, a hölgyek közül Kállayné FTC Budapest, Katona Gizi Miskolc, Hudák Éva Budapest válnak ki, de a debreceniek is szépen szerepelnek, a hölgyek közül Darkó Irénke, Papp Jutka, Toroczkay Ibolya, a férfiak közül Leitner Barna, Barabás Miklós, Pataky Károly, Misley Árpád, Kanta Budapest.

A női egyes döntője már kialakult: *Kállayné* győzött Papp Jutka ellen három szettben, míg Katona Gizi (Miskolc) Hudák Éva ellen 7:5, 7:5 és így a döntőben Kállayné FTC és Katona Gizi Miskolci Move találkoznak. — A férfi egyes favorítja Bakoss István Miskolc, de erős ellenfele lesz Pusztai Kolozsvár. A férfi párosban jól szerepel a Demény DEAC Kálmán András UTE pár, legyőzte a dr Farkas DEAC Leitner DVSC párt is, de jól szerepel a Barabás—Pataky DEAC pár is. — Ezekben a számokban még nem alakult ki a verseny képe.

Ma, vasárnap délelőtt és délután is játszanak. A döntőkre vasárnap délután 4 órától kerül sor. A verseny a DEAC pályán van. A döntőket élénk érdeklődés előzi meg.

Franco 15 kilométerre áll Valenciától

A castelloni fronton a nemzetiek újabb jelentős győzelmet arattak. Az ellentámadás négy rohamát visszaverték, majd ők mentek át ellentámadásba. A helyzet most az, hogy az Espadan hegységben harcoló nemzetiek már csak 15 kilométernyire állanak Valencia tartomány határától. A köztársaságiak jelentése is elismeri, hogy a nemzetiek több helyen áttörték az arcvonalat és elfoglalták Bechit.

x Sohasem felejti el, ha megnézi a világhirü spanyol lovasiskolát a Stadionban: VI. 29.—VII. 3.

Saját készítményü ernyőket legolcsóbban az

Ernyő szalonban

vehet. Javítás, áthuzás

Piac-utca 77. Linoleummal szemben



Kovács Julia tanítónő, cserkészparancsnok a derecskei cserkészfiúk zászlójára szalagot köt.



A Templomegyesület leánycserkészei a derecskei országzászló előtt, Siposs Imre ref. lelkész, dr Boér Károlyné, Kovács Julia tanítónő, Tormay Dezső ref. lelkész cserkész parancsnokkal.



Kovacs Julia tanítónő, cserkészparancsnok megkoszorúzza a derecskei hősök emlékművét.

TIKÁV Hírei

IRODA: A DEBRECENI KERÜLETI KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARÁBAN VERBŐCZY U. 2. TELEFON 10-19, 10-20.

Dr Kölcsey Sándor polgármester 300 pengőt utalt ki a debreceni ipartestület részére az iparos és mesterverseny támogatása céljából

A debreceni ipartestület kézműesiparossága az iparos és mesterversenyen való részvételre serényen készülődik. Az ipartestület elnöksége kérelemmel fordult a városhoz, hogy a helyi iparosságot az iparos és mesterversenyen való részvétel céljából támogassa.

A polgármester most értesítette a debreceni ipartestületet arról, hogy »átérezve a helybeli iparosság nehéz anyagi helyzetét, valamint a kézművesipar fejlesztésének fontosságát, ezért a TIKÁV alkalmával, szeptember 3. és 11. napjai között. Debrecenben az Iparkamara által rendezendő mesterersenyen a helybeli kézműiparosok részvételének elősegítésére anyagi támogatásként, valamint tiszteletdíj beszerzése céljaira a Debrecen és Vidéke Ipartestülete részére 300 pengőt kiutalok.«

A debreceni iparosság minden bizonnyal nagy örömmel fogadja a polgármester megértő határozatát. A segély felhasználása ügyében az ipartestület elöljársága fog határozni.

A Jótékony Nőegylet üdvözölte a kormányzót 70-ik születésnapja alkalmából

Nagy érdeklődéstől kísért választmányi ülést tartott a Debreceni Jótékony Nőegylet *Sass* Béláné elnök elnöklete alatt. Az elnök lelkes szavakkal emlékezett meg arról, hogy a Kormányzó úr most töltötte be hetvenedik életévét.

— Vitéz nagybányai Horthy Miklós Őfőméltósága Magyarország kormányzója június 18-án töltötte be hetvenedik életévét, — mondotta. Ezen a napon az egész ország bensőséges hálával fordult az Egek Urához az ő gazdag áldását kérve Kormányzó urunk drága életére. Tudom és érzem, hogy mindnyájunk nevében szólok, amikor indítványozom, hogy Debreceni Jótékony Nőegyletünk is adjon kifejezést Isten iránti hálájának, amely megengedte érni életének 70-ik esztendejét.

— Lelki szemeink előtt felrémlik a csaknem húsz esztendős mult. Látjuk a rombadőlt hazát, a hitét és reményét vesztett népet, a dölyfös megszállókat és körülöttünk a gyülölettől részeg Európát...

— Ebben a sötét éjszakában egy név volt a vigasztalónk. Egy név, amelyet imádkozva ejtünk ki, s a viselőjét vártuk, vártuk, mint a Messiást, — a Horthy Miklós neve. Azóta innen-onnan két évtized telt el. Az ország talpra állt, a nemzet újra hisz, újra bizik önmagában. Az pedig, aki nemzetének ezer sebét csüggedetlen szeretettel gyógyítgatta, aki kivezette a kétségbeesésből, meg nem lankadt erővel küzd és dolgozik tovább. A milliók, akik a hetvenedik születésnap alkalmával szívük mélyéből adnak hálát a Gondviselésnek, azért a kegyelemért, hogy Horthy Miklóst állította az országépítő munka élére, imáikba egy hő kérést is szőnek, sok-sok esztendőt könyörögnek még számára az égtől, hogy Horthy Miklós országlása újra egyesíthesse a széttört birodalmat a Kárpátoktól le az Adriáig. Fény nevére, áldás életére.

A választmány tagjai állva hallgatták végig Sass Béláné elnök beszédét s lelkesen éljenezték a Kormányzót.

Az elnöki bejelentések során Sass Béláné sajnálattal jelentette be, hogy dr Fáy Istvánné, a MANSz elnöke, aki a Jótékony Nőegylet iránt mindig jóindulatú, meleg érdeklődést tanusított, elköltözött városunkból, indítványára a választmány *Fáy Istvánnét örökös tiszteletbeli tagjává választotta.*

A Jótékony Nőegylet *a MANSz gyermeknyaraltatásánál* hat gyermek költségeivel járul s ugyancsak hozzájárul a cserediák akcióhoz is.

Köszönettel vette tudomásul a választmány *Horváth Kálmán* asztalos nemes ajánlatát, akinek szép nagyapja *Harsányi Sámuel református lelkész volt, mint jó református ember minden esztendőben 100 P asztalosmunkát dolgozik a Nőegyletnek.*

Elnök örömmel jelentette be, hogy a *Várady Szabó János* alapítvány jövedelméből mód van reá, hogy a Nőegylet az eddiginél többet használhasson fel az *Árvaház céljaira*, így már az ősztől kezdve emelkedni fog az Árvaházban a létszám.

Tudomásul vette a választmány *dr Kováts Jenő* ügyész és *Kiss Ernő* gondnok jelentéseit.

Nagy örömmel állapította meg a választmány a június 11-i fagylaltdélután elszámolásán, hogy ez a fagylaltdélután is a többiekhez hasonlóan igen szép erkölcsi és anyagi sikkerrel zárult. A háziasszonyoknak, rendezőségnekü, Debrecen város megértő társadalmának a szép eredmény elérhetéséért Sass Béláné elnök mondott köszönetet.

A pénztárnok jelentette a június 11-én az Árvaházban tartott ünnepélyről az elszámolást. Az elnök köszönetet mondott elnöktársainak, a tisztikarnak, a háziasszonyoknak s Debrecen város megértő, áldozatkész közönségének, akiknek köszönhető, hogy a Jótékony Nőegylet megmozdulása fényes erkölcsi és anyagi sikkerrel járt.

Felhivás Debrecen város közönségéhez a Kollégium 400 éves jubileuma alkalmával

Ezen év október 4. és 5. napjain üli meg a debreceni református Kollégium fennállásának 400 éves jubileumát, amely alkalommal csonka hazánkból, a megszállt területekről, külföld különböző országaiból számításunk szerint mintegy 2500 vendég érkezik városunkba. Kollégiumunk elöljársága meghívta az ünnepélyre az összes külföldi egyetemeket, a protestánsokat úgy, mint a katolikusokat s már eddig is több külföldi egyetem jelentette be a jubileumon való képviseltetést. Ennyi vendég elszállásolása Debrecen város közönségének támogatása nélkül szinte lehetetlen. Ezért fölkérjük mindazokat, akik tehetik, ajánljanak fel szállást a jubileum két napjára s fogadják szívesen kiküldötteinket, akik e célból megkeresik a város közönségét. Akik szállást ajánlanak fel, ezen szándékukat már most bejelenthetik naponkint délelőtt 11—12 óra között a kollégiumi széniori hivatalban.

Kérésünk teljesítése nemcsak szívesség, jóakarat, hanem egyszersmind kötelesség is ama nagy mult iránt, amelyet a Kollégium 400 éven át a vallásosság, a kultura, a hazafiság terén képviselt. A Kollégium és a város élete ezen négyszáz év alatt teljesen egybeforrt. Debrecen várost a Kollégium tette naggyá s emelte ki az ismeretlenség, a szürkeség világából. Debrecen városának nevét az egész világon ismerik azért, mert benne foglal helyet az ős Kollégium. Viszont a Kollégium sohasem lett volna a kultúrának oly hatalmas bástyájává s nem tekinthetne vissza most 400 éves szakadatlan működésre, ha oly megértő lakosság nem állt volna a háta megett, mint a debreceni. A Kollégium most iratja meg 5 kötetben a maga történetét, amelynek fénylő lapjai tanuskodnak Debrecen város közönségének századokon át tanusított megható áldozatkészségéről a Kollégium iránt. Vérzivatarok, a külső ellenség támadásai között féltékenyen őrködött közkincse, a Kollégium felett. Vállalta a szegénységet, csak gazdaggá tehesse főiskoláját. Hányszor saját sorsa nem érdekelte annyira, mint a Kollégiumé. Míg mostoha, nehéz körülmények között csupa szeretetlenséget tapasztalt, addig ő maga a legnagyobb szeretettel vette körül az Alma Mater szegény diákjait s tette lehetővé, hogy egyikmásikból hazánk oszlopa, gyámola, kiválósága lett.

A 400 éves jubileumnak méltónak kell lenni a 400 éves multhoz, amelyre sem Debrecen városa, sem az egész ország nem tekinthet vissza közömbösen. Milyen dicséretes, eléggé nem értékelhető történelmi hivatást töltött be a Kollégium azáltal, hogy a nyugati műveltséget ide ültette ezen egyszerű, a mindennapi létért súlyos harcot folytató nép közé s azt nemzeti tartalommal töltötte meg. A mai kultúrába bele született emberek alig tudják megérteni, hogy mit jelentett a multban kultúrát teremteni áldáz, súlyos harcok árán. Éhezni, nélkülözni kellett gyakran a kultúrembereknek, hogy másokat kultúrájukkal tápláljanak.

Becsüljük meg a kultúra ős várát, az ős Kollégiumot, amely 400 multtal még nem fejezte be küldetését, sőt reá a megváltozott körülmények között még új, fontos feladtok megoldása vár. Legyen a jubileum új kapocs a Kollégium és a város között. Város és Kollégium haladjon a következő időkben is együtt, vállvetve, egymást támogatva, a kultura dicsőségére.

A Kollégium Igazgatósága.

A kórházban kihallgatták a férjgyilkos Hőnignét

Tegnap délelőtt a Rókus-kórházban kihallgatták Hőnig Sándornét, aki férjét álmában három lövéssel meggyilkolta. A rendőri nyomozás megállapította, hogy a féltékeny úriasszony valósággal zsarnoka volt férjének. Házaséletük a legszörnyűbb jelenetek sorozata volt. Hőnigné kihallgatása alkalmával állandóan zavaros válaszokat adott s zavartan motyogta:

— Nem emlékszem semmire...

Az orvosok szerint az asszony állapota javul s néhány napon belül elhagyhatja a kórhá-

HIREK

Mindenben első a „Debreczen"

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata. Július 3. reggel 8 órától július 10. reggel 8 óráig következő gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot: »Nap«, Piac u. 1. Telefon: 27—73. »Murakőzy«, Piac u. 72. Telefon: 13—30. Aranyegyszarvú Kossuth u. 8. Telefon: 34—96. — »Arany János«, Csapó u. 66. Telefon: 11—78. »Mátyás király«, Nyilastelep. Telefon 13—83.

MENTŐK TELEFONSZÁMA: 04.
RENDŐRSÉGI TELEFON: 20-45.

„Dolgoztass, hogy dolgozhass"

Tizenhét év

Orgonazúgás, templomi illat,
A gyertyalángok fehér kelyhe ég.
Állunk az oltár márványlépesőjén
S mátkás szívünkben káprázik az ég.

Csengő álmunk valóra válik,
A holtomiglant esküszi a szánk,
Stólával kötik össze két kezünket
S egy szent pap áldást imádkozik ránk.

Egi frigyünkre szórták az évek
A boldog percek édes életét,
Szőke szépségek halvány fényivel
Az égő vágyak bő igéretét.

Virágos úton jutott szívünkig
Tizenhét évből minden pillanat,
Aranytenyérrel bordott az élet
Köznapunkba is örömsugarat.

A mi életünk csupa fény, derű,
Mosolygó álom, boldog ébredés,
Az útunkra virágszirmok hullnak
S nem ismerjük hogy, mi a szenvedés.

legenyei vitéz Soltészné
Guldán Olga.

— **Vasárnapi istentiszteleti rend a református templomokban.** — Nagytemplomban délelőtt 10 órakor dr Lencz Sándor, délután dr Lencz Sándor. — Kistemplomban délelőtt 9 órakor Szabó Gábor, délelőtt 11 órakor dr Soós Béla, délután 5 órakor Csutoros Sándor, délután 6 órakor Bartha Tibor. — Ispotály templomban délelőtt 10 órakor Molnár Ferenc, délután 5 órakor Csánki Gábor. — Kossuth uccai templomban délelőtt 10 órakor Baja Mihály, délután 5 órakor Csutoros Sándor. — Árpádtéri templomban délelőtt 10 órakor Nagy Sándor, délután 3 órakor Püski Imre. — Homokkerti templomban délelőtt 10 órakor Kovács József, délután 5 órakor Kovács József. — Nyilastelepi templomban délelőtt 10 órakor Orosz János, délután 3 órakor theológus. — Csapókerti templomban délelőtt 10 órakor Kiss Lajos, délután 3 órakor Farkas Dezső. — Kerekestelepi templomban délelőtt 10 órakor Kulcsár Ferenc, délután 5 órakor Papp Géza. Nyulasi állami iskolában délelőtt 10 órakor Losonczy Géza. — Tégláskerti állami iskolában délelőtt 10 órakor Fentős Tibor th. — Egyeken délután 3 órakor Váry László. — Gyermekmenhelyen délelőtt fél 11 órakor Szabó Gábor. — Téglavetői gyülekezeti házban délután 3 órakor Kováts Árpád. — Olajütői imaházban délután 5 órakor dr Juhász László. — Tanyai istentiszteletek: Hosszúpályi út délelőtt 10 órakor Papp Géza. — Ondód-Kádár dülőben délelőtt 10 órakor Rápolthy Árpád. — Hármashegyen délelőtt 10 órakor vitéz Szabó Endre. — Lukaháza Síposs Imre. — Pallagon délelőtt 9 órakor Kováts Árpád. — Hortobágyon délután 2 órakor Halász András.

— **Vasárnapi miserend a Szent Anna uccai plébánia templomban és kápolnákban.** Rendes vasárnapi miserend reggel 6 7 8 9 órakor. Féltíz órakor nagymise, melyet tart Láng Pál pápai kamarás, szentbeszédet mond ugyanő. A további szentmisék kezdete 11, háromnegyed 12 és fél 1 órakor. — A kertségekben és kápolnákban a múlt vasárnapi miserend az irányadó.

— **Istentisztelet ideje a csapókerti római katolikus templomban.** Értesítjük a római katolikus híveket, hogy a csapókerti római katolikus templomban a szentmise vasár- és ünnepnapokon, július 3-tól kezdődőleg mindig 9 órakor lesz. **Kummergruber Emil.**

— **Vasárnapi istentiszteletek a görög katolikus templomban:** Reggel 7 órakor reggeli istentisztelet. — Délelőtt 8 órakor diák- és katonaistentisztelet — 10 órakor nagy szentmise, a szentbeszédet Papp Gyula szentszéki tanácsos mondja. — Háromnegyed 12 órakor csendes szentmise. — Délután félnégy órakor rózsafüzérájtatosság. — Négy órakor vecsernye és szentségimádás. — 6 órakor körmenet a Szt. Jobbhoz.

— **Körmenet a Szent Jobbhoz.** Az egyházi hatóság felkéri a görög kat. híveket, hogy folyó hó harmadikán, délután hat órakor mindenki, aki csak teheti, gyülekezzék templomunkban, hogy mindnyájan résztvehessünk a Szent Jobbhoz járuló körmenetben.

— **Az evangelikus templomban** vasárnap délelőtt 10 órakor gyülekezeti istentisztelet, prédikál Pass László esperes. Julius és augusztus hónapban esti istentisztelet nem lesz. Délelőtt szórványistentisztelet Püspökladányban, délután Hajdúszoboszlón, prédikál: **Böjtös Sándor segédlelkész.**

— *Istentiszteletek a baptista imaházban.* A Szappanos utcai imaházban vasárnap d. e. fél 9—fél 10-ig imaáhítat, fél 10-től fél11-ig prédikáció, 11—12-ig vasárnap; iskola; d. u. 6—8-ig prédikáció és Urvacsora. Szerdán este fél 8—9-ig nőegyleti ünnepély. Péntek este fél 8—fél 9-ig imaóra.

— **A Déri Múzeum** ma, vasárnap délelőtt 9—1 óráig nyitva. Belépődíj nincs. A Baltazár Dezső u. 2. sz. iskolaépületben elhelyezett Thaly-szoba kívánatra az igazgatóság engedélyével megtekinthető. Belépődíj 20 fillér. A Magyar Mérnök és Építész egylet debreceni vonatkozású műszaki kiállítása a múzeum mindkét kiállítási helyiségében d. e. 9—1-ig d. u. 4—7-ig megtekinthető. A múzeumi Közművelődési Könyvtár egész nap zárva.

— **Beomlott egy Sportpalota Teplitz—Schönauban.** Az elmult este az épülőben lévő Teplitz-schönaui sportpalota beomlott és 12 munkást maguk alá temettek a törmelékek. A szerencsétlenség ügyében meginduit a vizsgálat. A romok alól kiszedtek nyolc munkást, akik igen súlyosan sérultek. Négy munkás sérülése nem súlyos.

x **Egyedül a Caola krém tartalmaz** vitaminokat, melyek a bőrsejteket táplálják és ezzel biztosítják a bőr fiatalos üdeségét és rugalmasságát. Kis doboz 50 fillér, nagy doboz 1 pengő, családi doboz 2 pengő.

— **Beírás a zsidó gimnáziumba. Vasárnap,** jul. 3-án d. e. 9—12-ig folytatólagos beírás lesz a **zsidó gimnáziumban.**

— **Hivatali vizsgálat a debreceni törvényszéknél.** A debreceni tábla elnöke a szokásos évi hivatalvizsgálatot megtartotta a debreceni törvényszéknél és mindent a legnagyobb rendben talált. A vizsgálat végén a legnagyobb megelégedését fejezte ki a bírói, fogalmazói és kezelői karnak a kifogástalan munkáért. Külön fejezte ki a legteljesebb megelégedését dr. Jeney Sándornak, a törvényszék elnökének azért a bölcs és nagy jogi tudást bizonyító munkáért, mellyel biztosította a magas nívójú munkát a debreceni törvényszéken.

— **A felvidéki magyar fronthar-cosok** önálló szövetséget alakitanak és Pozsonyban már megkezdték a szervezést. Jelentkezni kell azoknak, akik legalább hat hétig a tüzvonalban voltak. A megalakulást julius 15-én tartják meg.

Nagyméretü árleszállitás

Divatáruk

Divat dirndli	virágos és kockás mintákban	0·78 (0·85)
Strand creton	szintartó minőség uj mintákban 1·18	0·88
Mosó fahéncs	Goldberger gyártmány különleges szép minták 1·35	1·28
Flocon	vagy gyürhetetlen vistra nagy választékban 1·65	1·18
Bordürös,	vagy divat csikos gyürhetetlen drindli ujdonság 1·65	1·55
Divatvászon	Goldberger gyártmány uj mintákban 1·38	1·28
Schantung vászon	divat mintákban és szinekben 1·68	1·58
Vászonpiké	beszövött szines csikos ujdonság	1·68
Köppenyvászon	divat szövéssel fehér és nyers szinben 1·68	0·98
Imprimé	crepe de chine nagy választék uj mintákban 1·98	1·58
Fahéncs selyem	müselyem fonálból pazar szép mintákban 2·80	2·28
Selyempiké	müselyem fonalból pastel szinekben 3·20	2·70

Strand cikkek

Női fürdőtrikó	divatos fasonokban és szinekben 3·60	3·30
Gyapju dressz	női egész prima minőség modern szabás 8·—	5·95
Férfi fürdő trikó	prima makkó fonalból minden szinben 3·50	2·60
Gyapju dressz	férfi egész prima minőség több fasonban 7·50	6·90
Fürdőnadrág	tiszta gyapju vagy makkó fonalból 4·95	1·98
Gyermek napozó	piros és kék szinben 0·98	0·65
Gyermek dressz	prima makkó fonalból szép szinekben 2·10	1·90
Fürdőcipő	idei friss gumiból sarokkal 3·90 sarok nélkül	1·68
Gumisapka	friss gumiból többféle fasonban 0·65 0·38	0·25
Fürdő öv	gumi vagy vászon minden szinben 0·66 0·48	0·28
Strand táska	szép csikos lenvászonból 1·20	0·90
Fürdőköppeny	prima szines frottirból kitünő szabás 12·80	12·50

Női fehérnemü

Short harisnya	finomszálu mésciyem fonalból 1·28	0·98
Sport sokni	minden divatszinben 0·65	0·36
Ing-nadrág	svájci kötésü, különlegese uj fason 1·56	1·38
Női kombiné	milanese vagy csikos szövésü 2·68	1·90
Sármöz kombiné	csodaszép uj kézi hímzéssel 3·66	2·98
Hálóing	modern szabás, kézi hímzéssel vagy sima 7·60	5·40
Svájci kötésü	női nadrág kis hibával	0·78
Nyitott száru	sármöz női nadrág minden szinben 1·85	1·55
Csukott száru	női nadrág prima minőség 1·95	1·58
Melltartó	sármöz müselyemből modern szabás	0·75
Harisnyatartó	prima brokátból 1·68	0·98
Divat kesztyü	ujdonság sármöz müselyemből 1·50	1·20

CSILLAG TESTVÉREK

Piac és Simonffy-utca sarok.



Fényképezőgépet ingyen nem, de rendkivülelőnyös fizetési feltételekkel szállitnak

Berzéki foto-szaküzletei

Piac-utca 38 és 16.

— **Elhunyt úrnő.** Kemény Irén hosszú betegség után június hó 30-án váratlanul elhunyt. Az elhunytban Tihanyi József fogorvos felesége, továbbá dr. Kemény Viktor és Géza ügyvédek testvérüket gyászolják. Temetése ma, vasárnap délután 6 órakor lesz az izraelita temető halottasházából.

— **Györffy Ilona** életének 79. évében elhunyt. Temetése vasárnap délután 4 órakor lesz a Köztemető 2-A. ravatalozójából a református egyház szertartása szerint. Lakás: Kar ucca 27. Temetését Fehértói temetkezési vállalata rendezi.

— **Ifj. Bulyáky Antal,** a Szent Anna uccai róm kath. temetőben eltemetett porrészeinek exhumálása és a Köztemetőbe átszállítása kedden reggel fél 8 órakor lesz. Az exhumálást Fehértói temetkezési vállalata végzi.

— **A nyilastelepi egyházrész tagjai** vasárnap a nagycserei iskolához rendeznek kirándulást. Indulás 8.15 órakor a nyilastelepi vasúti megállótól. Az iskolánál istentiszteletet is tartanak.

— **Bélyeggyüjtők Egyesülete ezúton hívja fel tagjai figyelmét arra,** hogy az augusztus 12-én megjelenő Szent István blokk bélyeget a postánál előjegyezni nem lehet, csupán a szövetség által. Minden tag, kinek tagdíj hátraléka nincsen, 10 darab blokkot jegyezhet. Egy blokk ára az egyesületi hozzájárulási díjjal együtt 3 pengő 60 fillér. Külön fog megjelenni a 10 és 20 filléres bélyeg, melynek előjegyzési ára 70 fillér. Az igényelt bélyeg ára július hó 5-ig titkárnak feltétlen átadandók, mert a pénzt ötödikén postára kell adni. Aki a bélyegek árát 5-ig titkárnak nem adja át, azok bélyegigénylése figyelembe véve nem lesz. Elnökség. (:)

— **Leütöttek egy rendőrt Balmazújvároson** Horváth Lajos és Tóth Sándor földmívesek, akik ellen hatósági közeg elleni erőszak miatt indult meg az eljárás. A debreceni törvényszéken dr. Jóna Kálmán bíró most tartotta meg a főtárgyalást az ügyben. A vádlottak elmondották, hogy 15 pengő ára bort ittak meg és igen részegek voltak. Hazafelé tartva daloltak és amikor a községi rendőr beakarta őket kisérni, megütötték a rendőrt, aki 20 nap alatt gyógyuló sérülést szenvedett. A bíró, tekintettel az enyhítő körülményre elítélte Horváth Lajost 15 napi, Tóth Sándort 8 napi fogházra.

— **A fiú felső kereskedelmi iskola diákszövetségének** ma délután hat órára az iskola sportterén meghirdetett közgyülését az „Aranyvonatnak" Debrecenbe való érkezése miatt a következő vasárnapra halasztjuk. (:)

Beszámoltunk a Klinge—Antalffy per tárgyalásáról. A tárgyaláson sok tanút hallgattak ki a sajtórágalmazással kapcsolatban, köztük Kohn Sándor, hatvanuccai lakost is. A tanú, most annak közlésére kért fel bennünket, hogy ő a Magyar Jövő Szövetség ellen nem tett vallomást, csak arról beszélt, amit neki Klinge Antal elbeszélt. Hozzánk intézett levelében Kohn Sándor még a következőket írja: „Én nem tartozom egy pártba sem, én Magyar Jövő Szövetség ellenes nem vagyok, magam is ott voltam, ahol a magyar jövőt kerestük és ha szükség lesz rá, 56 éves koromra ismét szolgálatot teszek a magyar jövő érdekében".

— **Megalakult Budapesten a „Fekete Kolostor" tagjainak szövetsége** és kimondották, hogy Kuncz Aladárnak a „Fekete kolostor" szerzőjének arcképét megfestetik és életrajzát megíratják. A szövetségben a világháború alatt francia területen internáltak tömörültek.

— **Csak miniszteri engedéllyel lehet Olaszországba vinni újabb árúcsoportokat,** a magyar—olasz gazdasági tárgyalások következményeképen kiadott olasz pénzügyminiszteriumi rendelet szerint.

HOFHERR-SCHRANTZ-CLAYTON-SHUTTLEWORTH
Magyar Gépgyári Művek R. T. vezérképviselete és főraktára
Ráhmer Sándornál Debrecen, Deák Ferenc-u. 11.
Telefon 29-62. (szemben a törvényszékkel) Olcsó árak. Kedvező fizetési feltételekkel.

Családi értesítések:

Papp István
miskolci ref. leánygimnázium vallás tanára és
Kovács Terike
okl. kézimunka tanítónő ma fél 1 órakor tartják esküvőjüket a Kossuth uccai templomba. (Minden külön értesítés helyett.)

Ormós Kató
okl. tanítónő és
Fekete Sándor
református tanító jegyesek.
Minden külön értesítés helyett.

Révi Gabi
és
Hartstein Péter
jegyesek.
Minden külön értesítés helyett.

Kiss László sertésnagykereskedő lánya
Katalin
és
Veress István
hentesmester jegyesek.
Minden külön értesítés helyett.

Szabó István
és
Kiss Irmuska
jegyesek.
Minden külön értesítés helyett.

— **Ujjászervezték a francia nemzetbiztonsági szolgálatot.** A hivatalos rendelet szerint úgynevezett mozgó dandárokat létesítettek. Ez a szolgálat látja el a határok ellenőrzését, a nemkivánatos külföldi elemek kiútasítását s az ellenkémkedést.

— **Filléresgyors Hajdúszoboszlóra.** A m. kir. Államvasutak igazgatósága közli, hogy legalább 500 utas jelentkezése esetén július hó 10-én filléres gyorsvonatot indít Miskolcról Hajdúszoboszlóra. A menettértijegy ára Miskolc, Szerencs és Tokajból 3.50, Nyiregyházáról 1.60 pengő.

— **A Szociális Missziótársulat** vezetősége értesíti tagjait, valamint a Leányklub, Leánykör és Asszonyszövetség tagjait, hogy a Szent Jobb körmenethez július harmadikán (vasárnap) délután 6 órakor a Svetits intézet előtt lesz a gyülekezés. A Leányklub a zászlóját is hozza magával. (:)

— **Súlyos a püspöki palota harmadik emeletéről leugrott fiatalember állapota.** Lengyel Zoltán, aki a püspöki palota harmadik emeletéről leugrott s lába három helyen eltört, azonkívül koponyaalapi törést, agyrázkódást szenvedett, a tegnapi napon sem lehetett kihallgatni. Műtétet hajtottak végre ratja s ezután valamivel jobban lett, állapota azonban változatlanul súlyos.

Két testvért a halálba sodort az örvény a Tiszán

Csongrád közelében a Tiszán Oberna László földmüves a feleségével és két mostohaleányával, Hajdu Liviával és Máriával csónakázni ment. A leányok megfürödtek a part közelében, de Livia eltávolodott a parttól és bekerült egy örvénybe, mely magával ragadta. A sikoltozó leány segitségére ment a testvére, akibe a fuldokló olyan erősen belekapaszkodott, hogy nem tudta menteni és elmerültek a habokban. Holttestüket kilométerekkel távolabb vetette ki a viz a partra.

Szombaton az egész országban Debrecenben volt legmelegebb

A hőség kitartóan megülte a tegnapi nap folyamán is az országot. A hideghullám nem bir átjutni a Kárpátok vonalán, ehhez kicsi a hűvös levegőtömegeknek a lökőerejük.

A szombati napon Debrecenben volt az egész országban legnagyobb hőség: 33 fokot mértek, míg a fővárosban 31, Szegeden 32, Szombathelyen 30 fok volt a hőség. A felhőzet országszerte kevés s csőre is kevés így a kilátás.

Debrecen lakossága a szabadba menekült a hőhullám elől. Aki csak tehette, a fullasztó meleg ellen a Nagyerdőn és az uszodában keresett enyhülést.

Időjárásjelentés:

Hazánkban szombaton tovább tartott a hőség és a hőmérséklet nyugaton 32—33 fokra, Budapesten 34, az Alföldön 35—36 fokra emelkedett. Az esti órákban Sopron és Keszthely vidékén benyomuló hűvösebb levegő kisebb zivatart és záporesőt okozott, de esőmennyiség este 7 óráig nem érte el az 1 mm-t.

Jóslás: **Erősebb délnyugati, majd északnyugati szél, több helyen zivatar, a meleg még a nyugati megyékben mérséklődik, az Alföldön tovább tart.**

A hőség halottjai

Az országban több helyen halálesetet okozott tegnap ismét a trópusi forróság. Böhönyéről és Csongrádról jelentettek halálesetet és állítólag szintén hőguta okozta halálát Hajdúszoboszlón Szittyó Mátyás debreceni lakosnak, akinek rejtélyes haláláról lapunk más helyén megemlékeztünk. A keleti megyékben tovább tart a hőség, nyugaton ellenben némi hűvösödés várható.

Takács Béla hentes, a böhönyi labdarugópályán tartott tánemulatságon rosszul lett összeesett és még aznap meghalt. **Halálát hőguta okozta.**

A hőség miatt elájult egy uriasszony

A délutáni órákban a rekkenő hőség következtében súlyosabb rosszullét is történt. Dr. Balogh Istvánné, ny. postaigazgató neje bement egyik Piac uccai üzletbe vásárolni. Egyszerre csak eszméletlenül esett össze. Az elájult úriasszony körül nagy csődület támadt s orvosért küldtek. Megállapították, hogy az úriasszony hőguta tünetek között vesztette eszméletét és kiszállították a klinikára, ahol kezelés elá vették.

Az olasz-magyar kardcsapatmérkőzést elhalasztották,

mert a német zsüritagok repülőgépe borzalmas viharba került.

Velence, július 2. Szombaton délután öt órára tűzték ki Olaszország—Magyarország kardcsapat mérkőzés első részének kezdetét. A versenyzők bemelegítős mozgást végeztek, amikor az a hír érkezett, hogy Casmir német versenyző és Schönbeumsfeld német zsüritag Klagenfurt után az Alpok felett hatalmas viharba került és ott közel három órát küzdött a hatalmas utasszállítógép a vihar erejével. Háromnegyedhétre jelezték a repülőgép megérkezését. Az olasz csapat vezetője Nede Nadi s a magyar csapat vezetője Dóros György dr megállapodtak abban, hogy a mérkőzés összes asszóit vasárnapra halasztják.

Időközben megérkezett a szerencsésen leszálló repülőgépről Casmir, a német versenyző, **aki kijelentette hogy az Alpok feletti viharban már teljesen leszámolt azzal, hogy valaha is élve a földre jut. Bár ő idegileg annyira erős nek érezte magát, hogy a mérkőzés levezetésére vállalkozott, azonban honfitársai idegileg elkészültek erejükkel s így a Terstyánszky-kupáért a magyar—olasz nemzetek közötti csapatversenyt vasárnap este félnyolc órakor tartják.** Remélik, hogy erre az időre úgy Casmir, mint Schönbaumsfeld előreláthatólag idegileg rendbe jönnek.

— **Kerti ünnepély és divatbemutató a vitézi székházban.** Többször hírül adtuk már, hogy a Szociális Missziótársulat július hó negyedikén (hétfőn) délután hat órakor nagyszabású kerti ünnepélyt rendez a vitézi székház udvarkertjében. Beléptidíj hatvan fillér személyenként. Az ünnepélyen az úriasszonyok és leányok serege újonnan kreált magyar ruhában végzi a felszolgálást s a vendégeknek büffet, fonatos virsli, bográcsos, hideg, meleg ételek és italok állanak rendelkezésére. A hangulatot emelni fogja a cigányzene és a tánc. Az ünnepély bevétele jótékony célt is szolgál. (:)

— **A felvonócsiga fejbevágta** özv. Szabó Istvánné dohánygyári beváltót alkalmazottat munkahelyén s az erős ütés következtében Szabóné megszédült és olyan szerencsétlenül esett a padlóra, hogy feje több helyen betört. A mentők kötözték be sérüléseit.

— **Akinek a vérnyomása magas és szívműködése rendeletlen,** ugy érhet el erőlködés nélkül megfelelő könnyü székelést, ha reggel éhgyomorra egy kis pohár természetes **„Ferenc József"** keserüvizet iszik. Kérdezze meg orvosát.

ANYAKÖNYVI HIREK

Születések: Moldován Jenő bádogossegéd, Csokonai u. 48., Kovács Sándor napsz. Lázár u. 20., leány Ilona. Kaszás Mihály kertés, Hegyi Mihályné u. 17., leány Erzsébet.

Házasságok: Dr. Laki Kálmán orvos-vegyész Szeged—Kézdi Erzsébet Révésztér 1-b. Kanyuk József városi tűzoltótiszt, Csapó u. 43.—Kovács Jolán Hajdúböszörmény. Gál Elek jogszigorló Kántorjánosi—Kovács Margit Kántorjánosi. Rekita György máv. nyugdíjas, Ruyter u. 78.—Bálint Mária Létai út 1-e. Kóta Sándor tetőmunkás—Bilszki Magdolna Rákóczy u. 6. Eröss Mihály asztalossegéd, Szoboszlói út 20.—Vajas Erzsébet Egyletkert u. 10. Villás János Komáromi u. 4.—Mihók Jolán Gulyás u. 11. Oláh Bálint máv. alkalmazott—Gerőczi Margit Timár u 29. Boróczky László lakatos s., Bercsényi u. 20.—Fülöp Margit Luther u. 24. Erdős Sándor kereskedő s., Hajduszoboszló—Györfi Sára, Honvéd u. 74. Hegedűs Mihály gazdasági isp.—Gergely Erzsébet Hajdúböszörmény. Geszti Imre máv. üzemi altiszt, Vályi Nagy G. u. 18.—Kovács Róza Bellegelő 527. Lukács Mihály fm.—Nagy Zsófia Szappanos u. 5. Szilasi Gábor műköves s., Pestszenterzsébet Kiss Ilona Sámsoni út 60. Pikó Lajos Tuvaros, Pacsirta u. 39.— Kozák Katalin Borz u. 20. Bihari Szabó László cipőfelsőrészkészitő s., Dobozi u. bérház—Tömösvári Jolán Virág u. 5. Zsadon László középisk. tanár, Kiskunhalas—Molnár Anna Csap u. 11. Gacsályi Károly ref. lelkész, Barabás—Szendy Mária Arany János u. 53. Bucsku József kifutó, Csillag u. 2.—Kocsis Irén Bekecs u. 4.

Halálozások: Györfi Ilona htb., ref., 80 éves, Kar u. 27. Beregszászi Miklós csizmadiamester, ref., 69 éves, István út 5. Patay Róza htb., 26 éves, Lugosi u. 23.

Irógép-kellékek **HURAY,** Iparkamara T: 17-93

— **Néhai Dr Schlotter Ferenc** ügyvéd halálának 10-ik évfordulója alkalmából tartandó gyászmise július 5-én, kedden reggel 9 órakor lesz a Szt. Anna templomban.


Bámulatos hatásu arcszépitő szer a
FÁY-CRÉM
SZAPPAN ÉS PUDER
ÁRA 1 PENGŐ
GRÓSZ NAGY FERENC
GYÓGYSZERÉSZ • KOSSUTH-U. 8

— **Kezdetét vette a debreceni törvényszéken a nyári szünet.** A debreceni törvényszéken a nyári szünet, mely egész julius hónapban tart, megkezdődött. A tanácsok szabadságra mentek és csak kivételesen sürgős esetekben gyorsított eljárás alapján tartanak egyes bírói tárgyalásokat. Megkezdi szabadságát dr. Jeney Sándor, a törvényszék elnöke is, akit Zsögöd Jenő, a vizsgálóbiróság vezetője helyettesit szeptember elsejéig. A hivatal vezetését hétfőn veszi át Zsögöd Jenő, aki igy az egész nyarat Debrecenben tölti, mint a törvényszék vezetője.

NYARALJUNK **Csehszlovákiában**
a világhirű gyógyfürdők és magaslati gyógyhelyek hazájában
olcsó árak, 50-66 2/3 % vasuti kedvezmény
»8 NAPOS KÁRPÁTI TURA« és »3 NAP PRÁGÁBAN« jegyfüzetek, olcsó utazás, olcsó visum, olcsó csekkátutalások, zavartalan valutakiutalás. Mindennemű felvilágositással szolgál: szállodák, penziók, vizum, valutaigénylés, utazási kedvezmények tárgyában a hivatalos megbizott:
„CIFI" Csehszlovák Idegen- és Fürdőforgalmi Információs Iroda kft. Budapest, V., József nádor-tér 8. Telefon: **18-20-62**

MOZI

Két magyar film a Vigszinházban

A Vígszinház-mozgó a magyar filmgyártás közelmultjának két nagy sikerét ujította fel egy müsorban. »*Az uj földesúr*« ma is maradéktalanul hat. Jókai mesemondó zsenije filmen is időálló és fakulhatatlan. A kitünő szereplőgárda játéka, a szebbnél-szebb jelenetek, főleg a Tisza áradásának pompás képei, ma is egyik legjobb filmünk közé sorozzák »Az uj földesúr«-t, melyhez hasonló nagyszerű alkotást máig is keveset könyvelhet el a magyar filmgyártás.

Az »*Iglói diákok*« kedves romantikája, poétikus jelenetei is elevenen hatnak. A közönség örömmel fogadta a Vígszinház-mozgó hatalmas reprizmüsorát.

— **Házasság.** Friedmann Éva Csenger és dr Durchschlag István főrabbi Battonya ma délután 1 órakor tartják esküvőjüket a Borgida-féle étteremben, melyre k. ismerőseiket ezuton is meghivják.

— **A Debreceni Vas- és Fémmunkások Dalkara** vasárnap este fél 8 órakor a Margit-fürdői Munkás-Otthon dísztermében a Hódmezővásárhelyi Általános Munkásdalegylet közreműködésével díszhangversenyt és táncestélyt rendez, Müsor után tánc éjféli 2 óráig.

— **A kistemplomi egyházrész** különkehely akciójára az elmult hten a következő adományokat fizették be: D. I.-né 30 P, ifj. Csánky Benjáminné 20 P, Ujlaky Istvánné, N. N., Nyáry Béla, Dömsödy Ferencné, N. F.-né, dr Kertész Endre, Tolvay Ferenc 10—10 P. Adományaikért őszinte köszönetet mond ezuton is a gyüjtést intéző lelkészi hivatal. A különkehely készlethez szükséges 150 kiskehely közül 104 darab már az eddigi meg ajánlásokkal biztositva van; az akció vezetősége reméli, hogy a még hiányzó 46 darab beszerzési ára is rövidesen összegyül. Ezért kéri mindazokat, akiknek hasonló nemes szándéka van, hogy sziveskedjenek ezt a Révész tér 2. sz. alatti lelkészi hivatalban bejelenteni (lehetőleg d. e. 9—12 között). Egy kehely megajánlási ára 10 pengő, ennél kevesebbet — az egyházrészi tanács határozata értelmében — nem áll módjában a lelkészi hivatalnak elfogadni. A kehelyre a régi szokáshoz hiven vagy az adakozó, vagy az általa kijelölt személy nevét vésik rá. Az elkészült kelyheket a rendezőség több napon át közszemlére fogja kitenni, ugy hogy azt minden érdeklődő megtekintheti.

Dreher SZIVECSKÉM ÜDITŐ OSTYA-KEVERÉK IZES FINOM KELLEMES

— **Az egyik debreceni fuvarosnál,** Kolozsváry Lajosnál megjelent a végrehajtó és lefoglalt egy kerékpárt és nagyobb mennyiségű sertést. Az árverés idején azonban már nem volt meg a kerékpár, mert az zálogba tette és a sertéseket pedig eladta. Sikkasztás miatt indult meg ellene az eljárás és a debreceni törvényszéken dr. Jóna Kálmán bíró előtt elmondotta a fuvaros, hogy a lova megdöglött és azért kellett eladni a sertéseket, zálogba tenni a kerékpárt, hogy másik lovat tudjon venni a fuvarozáshoz. A bíró elitélte nyolcnapi fogházra, de az itélet végrehajtását 3 évre felfüggesztette.

Tartós ondulálást
4-5 P készit BATA fodrász
Simonffy u. 1. sz.

— **A román király londoni utjának idejét** véglegesen megállapitották és augusztus közepén érkezik kiséretével Londonba Károly király. A királyt Tatarescu volt miniszterelnök is elkiséri, aki bizalmas tanácsadója a királynak.

Bártfafürdő
pompás fenyőerdővel övezve, szénsavas viz, — inhalatórium, — strand. — Olcsó pausálárak. Kedvezményes utazás. — Felvilágositás Lord úridivat, Ferenc József 42.

METEOR MOZI MÜSORA
Vasárnap: 3—5—7—9 órakor! Magyar film! »A KÉT FOGOLY« (Jávor Pál) utoljára. Világhiradó.

GYÁSZ ROVAT

Gyulai Andrásné Gorzsás Zsófia 66 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután félhárom órakor lesz Köztemetőben református szertartással. Lakása: Urrétje u. 28. **Pusztai** temetkezési intézet.

Patai Rózsika 26 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután félnégy órakor lesz köztemetői ravatalozó teremből református szertartással. Lakása: Lugosi u. 23. **Pusztai** temetkezési intézet.

—=—

Erdei Lajos asztalos 49. évében elhunyt. Temetését hétfőn délután 5 órakor a Köztemető ravatalozóteréből Bartha vállalata végzi.

Köszönetnyilvánitás.

Néhai özv. Magyar Jánosné, szeretett anyánk, nagyanyánk elhunyta alkalmából mindazoknak, akik mély bánatunkban részvéttel osztoztak, ezúton mondunk hálás köszönetet.

A gyászoló család.

Köszönetnyilvánitás. Mindazon kedves rokonainknak, barátainknak, ismerőseinknek, valamint a kerékgyártó ipartársulat tagjainak, kik felejthetetlen édesapánk, nagyapánk, néhai Kripkó Lajos kerékgyártómester elhunytával mély bánatunkban részvéttel voltak, temetésén megjelentek, ravatalára koszorut, virágot helyeztek, ezuton mondunk köszönetet.

A gyászoló család.

Köszönetnyilvánitás. Mindazon rokonok, barátok, pályatársak és a Máv. Horthy Dalegylet tagjai, kik Árva Lajos nyug. Máv. főkalauz végtisztességtételén résztvettek s ezáltal nagy fájdalmunkat enyhitették, fogadják hálás köszönetünket.

A gyászoló család.

Köszönetnyilvánitás. Boldog emlékü feleségem temetésén megjelent kedves barátaimnak, kartársaimnak és mindazoknak, kik utolsó utjára kisérték, ravatalára koszorut, vagy csokrot küldeni méltóztattak, hálás köszönetem nyilvánitom.

Papp Lajos ny. postafelügyelő.

Uj temetkezési intézet
Cégtulajdonos
PUSZTAI JÓZSEF
Kálvin-tér 5.
Telefon 33-90
Megbizható és pontos kiszolgálás, szolid árak.
Exhumál, szállit, temet.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Vasárnap délután 4 órakor: *Egy pohár víz.* Mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap este fél 9 órakor: *Hódítás. Könyves Tóth Erzsi* felléptével. Mérsékelten emelt helyárak.

Hétfőn este fél 9 órakor: *Baskircsev Mária.* Rendes helyárak.

Kedden este fél 9 órakor: *A szerelem nem olyan egyszerű.* Rendes helyárak.

Szerdán este fél 9 órakor: ???

Csütörtökön és pénteken este fél 9 órakor: *Ketten egy jeggyel,* a mult szezon legnagyobb sikerei.

—=—

A virágzó asszony

Könyves Tóth Erzsi vendégjátéka a Magyar Komédia Kamaraszinházban

Denys Amiel kitűnő vígjátékát két esztendővel ezelőtt mutatták be Debrecenben s a tegnapi előadáson megismétlődött a darab bemutatójának nagy sikere. A francia vígjátékirodalom újabb termékei között egészen különleges helyet érdemel ez a darab, melyben a francia vígjátéki hagyomány minden nagyszerűsége feltámad korszerűen modern keretek között. Különösen a dialógusok szellemessége, belső csillogása főerénye ennek a pompásan megírt vígjátéknak. A szereplők sokszor a legkényesebb dolgokról beszélnek anélkül, hogy a néző pillanatra is meghökkenne, vagy csak egyáltalán észre is venné az író szabadszájúságát. Ez a fölényes művészi finomság, mely páratlanul kényes szituációkat old meg anélkül, hogy egyetlen egyszer is izléstelenné, nyerssé vagy giccsessé válna, imponáló írói eredmény. Ez teszi érdekessé az egyébként már sokszor feldolgozott témát.

„A virágzó asszony" reprizét **Könyves Tóth Erzsi** játéka avatta ünnepi eseménnyé. Az „igazi" virágzó asszony volt. Olyan káprázatos alakítást produkált ebben a szerepben, aminél tökéletesebbet aligha lehet nyújtani. Fojtott lobogása, vibaros kitörése, majd megrázóan drámai feloldódása, megbékélése lenyügözően nagyszerű volt. A még egyszer, egy nagy szenvedélyben görcsösen megkapaszkodó asszony lelkét megragadóan nagyszerű színekkel, teljesen egyéni felfogásban, sugárzó inteligenciával, forró nőiséggel, az alakítókészség páratlanul dús, izzó és meggyőző eszközeivel tárta az elragadtatott nézők elé. Minden jelenetén érzett az, amit csak a legnagyobbak szinpadra lépésekor érez a publikum: a szuverénitást a szerep fölött, azt az eluralkodást a szinpadon, mikor a művész betölti a nézőtért s minden amit tesz, a legkisebb mozdulata játékának is, végtelen fontos. A Virágzó asszony **Könyves Tóth Erzsije** még a debreceni közönség előtt is művészetének ismeretlen magaslatán mutatta be ezt a kitűnő színésznőt, aki a magyar szinpad legnagyobb értékei közé tartozik. A tegnapi előadás ritkán látott forró siker volt.

A lány érdekes figurájában **Gálfy Marika** komoly, értékes tehetségét csillogtatta. **Orbán Viola** kis szerepében is remekelt. Pompás humora, s mély, karikirozó ösztöne az élnivágyó 40 éves asszony szerepét kitünően vitte színpadra. **Homokay Pál** a leegyszerüsödött művészet közvetlenségével egyik legjobb alakítását nyujtotta. — **Sorr Jenő** a férj szerepében nyujtott jó szemre való, művészi eszközökkel megformált figurát. Kis szerepeikben is feltüntek **Bakos Gyula, Radványi Gabi** és **Horváth F. Ferenc.** A kitünő rendezés **Homokay Pál** érdeme. Az előadást a kánikulai hőségben is telt nezőtér tapsolta végig, melegen ünnepelve a szereplőket, élén **Könyves Tóth Erzsivel.**

(k. i.)

A Kamaraszínház híreit:

Könyves Tóth Erzsi utolsó fellépte ma este lesz Bónyi Adorján: *Hódítás* című remek vígjátékában, amely itt először kerül színre. El ne mulassza megnézni.

Ma, vasárnap délután 4 órakor az *Egy pohár vizet.* Mérsékelt helyárakkal.

A budapesti Nemzeti Színház óriási sikere volt Andai Ernő és Bálint Lajos színműve, a *Baskircsev Mária,* amit Bánkyék hétfőn este mutatnak be.

—=—

SPORT

Kispest—Ambroziana 1:1 (0:1)

A Kispest kiesett a K. K. további küzdelmeiből.

Budapest, július 2. Az Ambróziána (Milano)—Kispest 1:1 (1:0). Középeurópai Kupa első forduló második mérkőzése, amely igen nagy melegben folyt le. A mérkőzésen a nagy tribünön foglalt helyet már a mérkőzés elején *Bornemisza Géza* iparügyi miniszter és *Mikecz Ödön* igazságügyminiszter, továbbá dr *Usetty Béla,* a szövetség elnöke. A II. félidőben épen akkor érkezett *a pályára vitéz Imrédy Béla miniszterelnök is, amikor a Kispest egyenlítő gólját rugta.*

Mezőnyjátékkal kezdődött az első félidő. A félidő második részében az olaszok irama lanyhult és néhány kispesti támadás következett. A 36. percben az olasz bal hátvéd a 16-oson belül kézzel érintette a labdát, Christ bíró fujt, de a közönség hallatlan tüntetése közepette a 16-oson kívülről ítélt szabadrugást, amelyet Kincses a kapu mellé lőtt. A közönség tüntetése még jobban fokozódott, amikor a 40. percben Rátkai a Kispest jobbfedezete érintette kézzel a labdát a büntető területen s a játékvezető most gondolkodás nélkül 11-est ítélt, amelyet Meazza értékesített.

A II. félidőben a 8. percben Ferraris szabályos gólt ért el, de a bíró a határbíró közbelépésére lesállás címén nem adta meg. A 10. percben Vigh egész közelről a kapus kezébe lőtt. A 21. percben egyenlített a Kispest, Kincses sarokrugása ívelten szállt a kapu elé, s kavarodás keletkezett és dr Varga középfedezet lövése laposan vágódott a sarokba. *1:1.* Kispest ezután erősen belefeküdt, az Ambróziana pedig láthatóan leállt. Az eredmény még sem változott, bár a 38. percben nagy helyzet adódott az olaszok kapuja előtt, de a földön fekvő olasz kapus mögött Setti a kapu szájából fejelte ki a labdát. Az Ambróziána az elmult vasárnapi 4:2 eredmény után 5:3 arányú eredménnyel jutott a középeurópai kupa második fordulójába tovább.

A Spárta is kiesett

Prága, július 2. A Spárta pályán szombaton játszotta a Genova—Spárta második KK labdarugó mérkőzését. A mérkőzés 1:1 arányban döntetlenül végződött. A félidőben az olasz csapat vezetett 1:0-ra. Minthogy a Genova a mult vasárnap otthonában 4:1 arányban győzött, a mai döntetlennel a Spárta csapata kiesett a további küzdelemből.

—=—

VASÁRNAPI SPORTMŰSOR:

Debrecenben a Vasutas pályán lesz labdarugómérkőzés fél 6 órakor, a DVSC II. csapata a II. osztály bajnoki címéért a szabolcsi csoport első helyezettjével, az újdonsült elsőosztályú Kisvárdai Kath. Legényegylet csapatával játszik. A második mérkőzés jövő vasárnap Kisvárdán lesz. Élénk érdeklődés előzi meg a kisvárdai csapat debreceni szereplését, vajjon mit is tud az újonc elsőosztályú együttes. — Játékvezető Takács.

Debrecenben a DEAC pályán délelőtt és délután a DEAC nagy tenniszversenye az esemény, míg a Stadionban a lovasünnepély is nagy közönséget fog vonzani.

A DVSC Rákoskeresztúron játszik az országos bajnokságért. Vasárnap utazik át a csapat, csak: a DVSC a mult héten elkönnyelmüsködte a mérkőzést és most sokkal jobban és több szerencsével kell játszania, hogy az idegen környezetben kis, rossz talajú pályán megverhesse az otthonában még veszélyesebb középmagyar bajnokot. A mérkőzést Szécsi (Budapest) vezeti.

A Hajdu kupa bajnokság során elmarad a Hajdudorogi ASE—Hajdunánási TK, ellenben meg lesz Balmazujvároson BSC—Tégláskert és Tiszalökön TAC—DMTE. A honi csapatok az esélyesebbek.

A középeurópai kupamérkőzés során a Ferencváros Pesten igyekszik javitani és behozni a brünni Zidenice két gólos előnyét. A Hungária Torinoban a Juventus ellen 3:3 arányú döntetlen után megy harcba, de kérdés, tud-e győzni olasz földön. Nem valószínű . . . A legbiztosabb továbbmenő Ujpest, amely 4:1 arányú előnnyel indul Bukarestben a Rapid ellen és kikaphat, de nem valószínű, hogy ellenfele behozhatná a három gólos előnyt.

Vasárnap lesz Pesten az ifjúsági atlétikai bajnoki verseny: szomorú, hogy Keletről, Debrecenből egy ifjúsági atléta sem indul.

A DEAC Hajduböszörményben játszik vasárnap s ugyanakkor ott nagy atlétikai verseny is lesz.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Elárverezek 1938 julius hó 5-én d. e. fél 12 órakor az egyik hitelező javára Debrecenben Hatvan ucca 1—3. szám alatt márványasztalt, üvegeket, folytatólag Kálvin tér 5. szám alatt egy Brown—Boveri A. S. rendszerü hütő automata készüléket tartozékaival együtt.

Lőrincz Endre
kir. bir. végrehajtó.

29258/1938. VI. HIRDETMÉNY. A m. kir. Honvédelmi Miniszter Ur 13801/eln. 1938. sz. rendeletével a sebesültek érmére való igényjogosultság utólagos elismerését célzó kérvények előterjesztésének határidejét is 1938. évi december hó 31-ig meghosszabbította. Ilyen kérelmek azonban csak azok részéről terjeszthetők elő, akiknek a sebesültek érmére, a Károly csapatkereszt megszerzése végett van szükségük. A kérvények benyujtására vonatkozó közelebbi felvilágosításokat a város katonai ügyosztálya adja meg. Debrecen, 1938 június 28. *Polgármester.*

A
„DEBRECZEN"
vasárnaponkint
egész nap kapható
a Nagyállomás
Ibusz pavillonjában

FILM

Az oxfordi diák

A Hungária mozgó bemutatója.

Robert Taylor új filmje, »Az oxfordi diák« kedves, ügyesen összeszőtt jelenetek sorozata az angol diákéletről és a diákélet örökké élő romantikájáról, szerelméről. Ez az üde romantika ad valami szuggesztív hangulatot, a különben nem nagyigényű filmnek. Robert Taylor egyébként nagyon szép fiú és kitünő színész s minden tekintetben méltó partnere Maurer O. Sullivan. A rendezés jól, ötletesen fogja össze a könnyed jeleneteket, amiben egészen elsőrangú a film, az, a képek fényképezése. Néhány nagyon ügyes technikai bravur kelt feltünést.

KÖZGAZDASÁG

TERMÉNYTŐZSDE.

Az újbúza ára 15—20 fillérrel emelkedett a készárúpiacon.

A készárúpiacon az újbúza és az új rozs ára 15—20 fillérrel emelkedett. A tengeri árát 20 fillérrel emelték. — A román tengerit 17.40 pengőért vásárolták, budapesti paritásban.

Búza tiszavidéki, felsőtiszai, fejérmegyei, dunántúli és duna-tiszaközi 77 kg 22.45—22.90, 78 kg 22.75—23.20 79 kg 23.00—23.40, 80 kg 23.15—23.50 rozs pestvidéki 16.20—16.30, rozs más 16.30—16.50, zab elsőrendü 17.40—17.50, középminőségü 17.30—17.40, — tengeri 17.30—17.40, korpa 16.00—16.25, 8-as liszt 20.50—21.00 P.

SERTÉSVÁSÁR.

A tegnapi ferencvárosi sertésvásárra felhajtottak 887 darab sertést. Angol hússertésfelhajtás 197 darab. Árak: szedett sertés I .84—88 fillér, II. 80—83 fillér, silány 70—78 fillér, angol tőkesertés 92—94 fillér. A vásár változatlan.

DEBRECENI TERMÉNY- ÉS TAKARMÁNYPIACI ÁRAK.

Búza mázsája 22.00—23.00 pengő, új árpa 14.00 pengő, tengeri 15.80—16.30 P, lucerna 6.00—8.00, széna 4.50—6.50 P.

Piaci árak

Élőbaromfiárak.

Pulyka, kövér kg 80—90, liba, sovány db 300—420, liba, kövér kg 110—130, kacsa, sovány db 120—180, kacsa, kövér kg 110—120, kappan és tyúk kg 100—110, tyúk párja 280—450, jérce párja 260—360, csirke, sütnivaló kg 120—150, csirke, rántanivaló párja 80—140, tojás db 6—7, tojás kg 115—120.

Gyümölcspiaci árak.

Zöld dió kg 20—36, ribizke kg 48—56, pöszméte 46—60, cseresznye kg 80—120, meggy kg 46—100, dióbél kg 440—480, kajszinbarack 100—110, földieper, szamóca kg 60—100, málna kg 56—70, citrom db 7—12.

Konyhakerti veteményck árai.

Vereshagyma 8—12, burgonya, rózsa, új 8—12, fejeskáposzta db 16—24, kelkáposzta db 10—18, karfiol csomója 6—8, petrezselyem, sárgarépa csomója 4—6, bab, száraz kg 22—28, bab, zöld kg 10—12. Borsó szemes, literje 30—40, borsó zöld kg 16—20, ugorka db 28—36, spenót csomója 3—5, saláta fej 1—5, zöldhagyma csomója 4—6, gomba kg 140, paprika db 3—8, tök db 7—16.

Kenyérárak.

Fehér kg 46, félbarna 44, barna 40, rozs 32, péksütemény 5.

Lisztárak.

Búzaliszt 00-ás kg 43, búzaliszt 0-ás kg 42, búzaliszt 4-es kg 40, búzadara kg 50, rozsliszt kg 34, korpa kg 17.



KÉPES VASÁRNAPJA



A Missouri expresst is elsodorta az ár. — Az utasok a mozdonyon várták megmentésüket.



Olasz győzelmi emlék a Tana tó partján.

Jegyzőkönyv

arról, hogy

a jó ember

becsületes ember is és amint a legkisebb félrelépést elköveti, kisül menten a turpisság. A muli héten történt, hogy valaki egy apróhirdetést adott fel annak rendje és módja szerint. Mondjuk x. összegbe került. Az elismervényt kiállító tisztviselő ráírta az összeget, amint az már szokásos, a papirdarabkára. Történt, hogy a hirdetést feladó visszajött néhány nap mulva, hogy érdeklődjék a hirdetés után. Más tisztviselő kezébe került az elismervény, akinek feltünt, hogy kevesebb az összeg, mint amit ilyen esetben fizetni kell. Az illető úrnak semmit sem szólt, de a cédulát eltette. Másnap levelet hozott a posta, olyan levelet, melynek mását aliga kézbesitette valaha is posta. Ebben a levélben megszólal a jó ember, aki elmondta, hogy az elismervényen kiállított és kijavitott összeget ő másitotta meg, amivel a világon senkit meg nem kárositott, viszont otthon a többnek irt összeg különbségével nem kellett elszámolnia s mi tagadás, bizony ő a mutatkozó feleslegen megivott egy pohár sört. Itt kivánjuk, hogy adja Isten egészségére. A levelet azért irta, hogy az illető tisztviselő hibáján kivül bajba ne essék, mert mindennek egyedül az ő torkossága volt az oka, amivel azonban senkinek a kerek világon nem ártott. Körülbelül ez van a levélben. De a sorok között ott ég az igen nemesen érző, becsületesen tiszta embernek az élete, aki néhány fillér miatt nem tudott volna nyugodtan aludni, ha abból másnak kellemetlensége támad. Példátlanul ritka eset. Éppen ezért külön dicséretet érdemelne mindenkitől, még akkor is, ha névtelenül marad a levél megirásával ...

arról, hogy

ilyen eset

is akad, mint ugyancsak a mult héten történt szintén apróhirdetéssel kapcsolatban. Valami hirdetést adott fel és elment, vitte az elismervényt, amelyen a felvevő tisztviselő a szöveg első szavait jelezte, amin történetesen egyik utca és az a ház szám állott, ahonnan a hirdetést feladták. Pár óra mulva lihegve megérkezett a távoli város szélén lévő utcából a hirdetést feladó illető élete párja és szuszogó káromkodások között kérte, hogy a házszámot javitsák ki a hirdetményen, mert mondjuk, nem 14, hanem 24 a numerus, ahol immár húsz év óta laknak, de kisült, hogy az életpárja bizony ezt nem tudta. Kerek húsz esztendő óta nem tudta a házszámot, ami most sült ki. Olyan történet ez, hogy aligha lehetne kitalálni. Az élet képzelőtehetsége és adottsága sokkal élénkebb és változatosabb. Húsz évig lakni egy utcában, s nem tudni, hogy 14, vagy 24 a házszám, eset, mely megemlitésre kivánkozik ...

arról, hogy

a könyvnap

régen meghalt és annak semmi jelentősége nincs a mi megitélésünk szerint. A magyar tömegek úgy se vesznek részt ebben a megmozdulásban egyszerűen azért, mert ez már régen olyan üzleti vállalkozás, melyhez a magyar könyvnek annyi köze van, hogy pénzért árulják. Ez természetes is, de pénzért az év minden napján vehetünk könyvet, föltéve, hogy van olyan súlyos összegünk, mibe ma egy jó könyv kerül. A könyvnapi könyvek filléres különbségeit a napi ártól csak nem akarják olcsóbb könyvárnak beállitani. Azok, akik a könyvnapon könyvet vesznek, olyan kivételek, akikre a középosztályunk mély megilletődéssel és csodálkozással néz, mint luxuscikkek vásárlóira. A népi rétegünk meg egész egyszerűen fel se mer nézni a hat, hét pengős könyveket vásárló hatalmasokra. De akkor kérdezzük, hogy miért könyvnap, miért kimondottan magyar könyvnap, melynek sikeréért társadalmi, hirlapi és iskolai életben szépen zengő szavakat, erősen befolyásoló mondatokat kell szavalni. Kérdezzük, hogy kinek használ ez a könyvnap, mer középosztályunk, mely szereti a könyvet, nem vásárolhat az érthetetlen magas árak miatt, népünk, melynek nagyon kellene a jó könyv, egyszerűen tudomásul se veszi a könyveket, szintén a magas árak miatt.

Az első könyvnapok rendes ára után megszünt a magyar könyv diadalmas napja. Ma igen csekély kivétellel a magyar könyv üzleti napjáról beszélhetünk, de merjük állitani, hogy üzletileg se olyan jó az ma már mint akkor, amikor a könyvnapot a maga rendeltetése szerint fogták fel azok, akiknek jó sorsa a magyar könyvek piacra hozatalában áll ...

arról, hogy

két perc

igazán nem tartozik a nagy és mérhetetlen idők közé, ellenben kétmillió pengő olyan súlyos összeg, mellyel nagyon jól meg lehetne oldani pillanatnyilag a magyar népi betegségek gyógyitását, ha ez a kétmillió pengő olyan könnyen hullana az ölünkbe, amint a néger boxolónak az ölébe hullott. Két perc alatt megkeresett az emberi korlátoltságból kétmillió pengőt azért, mert nagyon ügyesen és talán lelkiismeretlenül használta az öklét. Más ember, ha önvédelemből üt, akkor is felelnie kell tettéért, sőt a rendőr is, ha támadás alkalmával életét védi és támadóját leüti, szigorúan felel tettéért, de a néger boxoló százezrek üvöltése és diadalordítása között üthetett olyan büntetlenül, hogy az ellenfelét menten kórházba szállitották. Mondják, hogy ez is sport. Lehet, de én pl. nagyon elmaradt ember lehetek, mert az ilyen ütésért nem kétmillió pengőt adnék, hanem két évet ...

A jelek szerint nem is értek én a sporthoz, amit jelen pillanatban nem is fájlalok. Hála Istennek egyelőre épelméjű embernek ismerem és vallom magam, aki még ott tartok, hogy aki üt, az viselje az ütés következményeit és semmiesetre se kapjon pénzt ezért a távolról sem barátságos gesztusért. Még akkor is vallom magam épelméjűnek, ha százezrek és százezrek ennek az ellenkezőjét állitják és pénzükkel járulnak hozzá, hogy durva, otromba és gonosz ütéseket lássanak. Én még ott tartok és velem együtt minden épérzékű ember, hogy vegye csak el méltó büntetését az a duhaj legény, aki a vasárnapi táncban letüti ellenfelét. De vegye el a büntetését az a »sportmannak« mondott szintén duhaj legény is, aki belépti dij mellett emelheti az öklét embertelenül nagy tiszteletdij és sallárium mellett embertársára ...

arról, hogy

a gázálarc

megjelent valóban a piacon, amint már egy alkalommal irtunk is erről a sokkal fontosabb háztartási eszközről, mint sokan hiszik. Mert ez a szörnyű eszköz valóban háztartási eszközzé emelkedett az emberi elvetemültség gonoszságából. — Esetleg nagyobb szükség lesz erre a csúf eszközre, mint a gyüródeszkára. Talán többet jelent az életünkben, mint a pirosra zománcolt tejes bögre. Tehát fontos és fölötte szükséges cikk, csak az a nagy hibája, hogy méreg drága az ára. Az ember csodálkozik is, hogy nem patikában árulják, mert olyan magas az ára, mint a jóféle orvosságnak. — Huszonhárom és tizenhárom pengős áron igen kevés fog fogyni ebből a cikkből. Mikor ezt ismételten megállapitjuk és illetékesek figyelmét újra meg újra felhivjuk arra az irigylendő tényre, hogy a csehek öt pengős, a németek öt pengős áron hoznak forgalomba népgázálarcot. Csak a mi népi rétegeinknek van olyan sok pénze, hogy 23 és 13 pengőket várnak tőle? ...

arról, hogy

történelmi tényekről

ir az Universul olyan perfid formában, amire húsz év óta aligha vetemedett román lap. Minden megjegyzés nélkül, okulásul azoknak, akik a magyar multban mindig csak nagyjaink és történelmi értékeink leértékelését tartja szem előtt, szóról szóra ideiktatom a fenti lap egyik cikkének néhány sorát: »A mi kisebbségeink száma mindenütt jelentéktelen és országunk egész területén a Dnyesztertől a Tiszáig, — csak a románság beszélhet történelmi jogokról.

csak a románság él olyan egységes tömegekben, melyek államalkotó elemet képeznek. Nem hivatkozhatnak történelmi jogokra sem a magyarok, sem a szászok Transzilvániában, sem pedig Beszarábia ukrán és orosz lakosai. Valamennyien későbbi, egynémelyikük egészen elkésett jövevény csupán földünkön ...« Se több, se kevesebb egyelőre. De akinek füle van, az hallja meg ezt a néhány mondatot. És tanulhatunk, sokat tanulhatunk, főleg rengeteget tanulhatnak a történelmi átértékelés mesterei nálunk az Universul cikkírójától, akinek atyja kezdett betűvetést tanulni legjobb esetben, mig mi magyarok ezer esztendővel ezelőtt már olyan történelmi tények voltunk Európában, hogy nyilaink sürű hullása ellen Isten segitségét kérték Nyugaton ...

jegyzi: sz. r. j.

Milyen legyen a jó gyermek

Irta: **Nánássy László.**

A boldog házasság ragyogó, élő, mosolygó koronája — **a gyermek.** Ahol nincs gyermek — az nem is lehet igazán boldog házasság: hiszen a gyermek a szülők teste-vére, egyéniségük megvalósult kiteljesedése. Szülőnek lenni isteni hivatás, mert lángralobbantja az emberi szívben szunnyadó szeretet-csirákat és az édesapa, az édesanya lelkében életre fakasztja a legteljesebb emberi szeretet megvalósulását. A szülők önmagukra ismernek a gyermekükben s sajtát életük ismételt kivirágzását látják, ismerik fel gyermekükben.

Nincs szebb élethivatás, magasztosabb, szentebb életcél, nincs nagyobb boldogság, mint édesapának, édesanyának lenni!

Akár szegény, nincstelen proletár, analfabéta emberpár a szülő, akár a legmagasabb társadalmi osztályhoz tartozó művelt egyének — egyformán megihleti lelküket a szülői hivatás magasztossága. A szülők szinte elfelejtik önmagukat s feloldódnak a gyermekük iránti szeretetük szent érzésében.

A szülők azonban nemcsak szakadatlan boldogságsorozatot élnek át, hanem hamar átérezhetik az élet tövisett is, mert a gyermekük életéért sokszor küzdelmet, harcot kell folytatniok a különböző gyermekbetegségek ellen. Könnyek patakja ömlik sokszor a szülők szenvedő szemeiből, amikor az élet határairól kell visszasírniok szeretett gyermekeiket. A gyermekek mégcsak nem is sejtik, hogy mit szenvedtek, küzdenek értük a szülők, hogy belőlük embert nevelhessenek. Azonban az élet igazságos; — amit mint gyermekek nem tudunk megérteni, amit nem tudunk meghálálni szüleinknek, — azt majd nekünk kell átélnünk, visszafizetnünk, amikor mi leszünk édesapák **édesanyák.**

A gyermek a legdrágább kincsünk: éppen ezért a gyermenevelés a legnehezebb, a legszebb, a legmagasztosabb életfeladatunk.

Gyermekeinkben újra átélhetjük önmagunkat: geyrmekorunk önfeledt örömeit, öntudatlan boldogságát. Újra megismételhetjük azokat a gyönyörőket, amelyeknek már csak az elmosódó emléke él bennünk, átélhetjük mindazt, amiket esetleg a mi gyermekkorunkban megtagadott tőlünk Isten bölcs, de kifürkészhetetlen szent akarata.

Sajnos a szülők mindjárt kezdetben helyrehozhatatlan hibát követnek el gyermekeik ellen:

a legtöbb szülő majomszeretettel árasztja el gyermekét s nem gondol arra, hogy ezzel nem használ, hanem a legnagyobb bünt követi el gyermeke ellen.

Amint kibontakozik a gyermek a csecsemőkor öntudatlanságából, azonnal kiütköződnek a rosszra való hajlamai is. A szülőknek szeretetteljes neveléssel nem kis kényurat, hanem engedelmeskedni tudó gyermeket kell nevelniök. Ha a szülők rosszul szeretik, — akkor nagyon gyülölik a gyermeküket; ha pedig mindjárt kezdetben lenyesegetik kibontakozó hibáikat, — ez az igazi szülői szeretet megvalósulása.

Sajnos, meg kell állapítanunk azt az igazságot is, hogy

neveletlen szülőknek — neveletlen gyermekeik vannak: az olyan szülők, akik az önneveléssel nem művelték ki lelküket, nem is tudhatnak jó gyermeket nevelni!

Igen sok apa és anya azt hiszi, hogy a gyermeknevelés csak abban áll, hogy élelemmel, ruházattal, kellő tisztálkodással godoskodnak a gyermekükről. A gyermek lelki világának kifejlődését rábizzák az iskolára, a környezetre, a véletlen adottságokra: egyáltalában nem is gondolnak arra, hogy gyermekük lelkifejlődéséért ő felelősek Isten és ember előtt.

Az alacsonyabb társadalmi osztályok gyermekei sajnos úgy nőnek fel, mint a réten a fű: de sok esetben még a jobb társadalmi osztályok gyermekei sem kapnak lelki nevelést a szülői házban. Igen sok szülő elfejelti azt, hogy nekik eszményképeknek kell lenni gyermekeik számára.

A gyermeki lélek igen fogékony és igen éles megfigyelő: ha azt látja, tapasztalja, hogy szülei nem tudják megvalósítani azokat az életelveket, amelyeket nekik hangoztatnak, — akkor ezekből soha nem lehetnek jó gyermekek, hanem ritka kivételtől eltekintve sok szomorúságot fognak okozni szüleiknek.

Isten negyedik parancsa azt mondja, hogy atyánkat, anyánkat tisztelnünk kell: azt azonban már nem domborítja ki az isteni parancs, hogy a szülőknek is tisztelniök kell a gyermekeiket. Ezt a szülői szívbe oltotta be az Isten. Amelyik szülő rossz példát ad a gyermekeinek, amelyik szülő nem tud eszményképp lenni a gyermek szemében — az nagyot vétkezik a gyermeke ellen, mert olyan sebet üt annak lelkében, aminek gyógyítására — sajnos — nincs orvosság a patikában.

Az olyan ember, aki nem tud mint eszményképre visszaemlékezni a szüleire — az szárnyaszegget, megsebzett szívű vándora az életnek.

Nagyon sok szülő elfelejti azt, hogy a gyermekét a való életre kell ránevelnie: nem szabad a gyermek előtt titkolni az élet bajait, nehézségeit, megpróbáltatásait. Az olyan gyermekből soha nem lesz életképes ember, aki gyermekkorában nem tanulhatta meg a lemondásokat, aki nem tapasztalhatta meg az élet megpróbáltatásait. A gyermek zsenge korában tanulja meg, hogy nem minden kívánsága, elképzelése teljesülhet: hiszen nem az élet alkalmazkodik elképzeléseinkhez, hanem nekünk kell alkalmazkodnunk a kialakulandó életkörülményekhez: — **ez a boldog élet művészete!**

A legnagyobb szerencse, a legnagyobb boldogság az, amikor apánk, anyánk lehetett tanítómesterünk, akik bevezettek az élet minden részletébe, akik nemcsak testileg, de szellemileg, lelkileg is ránevelhettek az élet minden vonatkozására.

Minden szülőnek arra kell törekednie, hogy nemcsak tekintély tudjon maradni gyermeke szemében, hanem a legjobb, a legbizalmasabb barátja is tudjon lenni fiú- vagy leánygyermekének. A gyermekből, a kisfiúból, a kisleányból ifjú- és hajadon lesz, amikor már nem gyermek, de még nem is felnőtt, ebben a serdülőkorban dől el a gyermek további életútja: hogy jó- vagy rosszemberré válik-e erkölcsi- vagy ösztönember lesz-e. — Anyagi vagy lelki emberré fejlődik-e ?

A legnagyobb bünt éppen a serdülőkorban követik el a szülők a gyermekeik ellen: az élet, az emberi mivolt legfontosabb kérdéseinek megfejtését, tisztázását az iskolákra hárítják, az iskolák a szülőkre bizzák — a serdülő ifjak és leányok pedig már az ösztönök eltévedéseiben szenvedő társaiktól fertőzik be testüket és lelküket.

Határozottan merem állítani, hogy az életnek nincs rejtegetni, leplezni, elferdíteni való titka: a valóság fényében az élet szépségektől, megszentelt isteni törvényektől átszőtt valóság lesz, amely soha nem vezethet erkölcsi elvélyedésekre, hanem megszenteli, felemeli, felmagasztosítja, a tisztaság magaslatára emeli az ifjú férfiak és nők lelkét. Csak az apák, az édesanyák szent kötelessége lehet, hogy kinyissák gyermekeik erkölcsi szemeit, mert így és csakis így lehetnek erkölcsileg tiszta ifjak és leányok — következőleg boldog emberek.

Sajnos a mi időnkben világok kínai nagy falak választják el a felnőtt gyermekélet a szülőktől, — a szülőket pedig a gyermektől. A mai fiatalok már nem tapasztalhatták meg az élet sokféle lehetőségeit, amelyekben szüleiknek fiatalságukban része lehetett. Ez a tény sajnos igen sok visszásságnak válik forrásává, — ezért nem értik meg egymást a szülők és gyermekeik. A mai fiatalok másképen látják a világot,

a szülők legnagyobb része pedig nem veszi tudomásul, hogy minden megváltozott körülöttünk, de ők nem tudtak hozáfejlődni a mai kor szelleméhez: a modern világ még nem a kárhozat lihegése, — a mai életnek is megvan a maga szépsége, amit talán a már ő regedő szemek nem tudnak meglátni, értékelni.

Az is tény, hogy a mai fiatalokból is hiányzik az értékelés művészete, mert azt hiszik, hogy mindaz, amit az idősebbek, szüleik mondanak — az csak maradiság, elavult, értéktelen életszemlélet. Az idősebbek élettapasztalata, a fiatalság életszemléletének a szeretet világában kell találkozniok egymással: — így lehetnek boldog szülők — és jó gyermekek.

A jó gyermek soha nem lehet bírája a szüleinek, ha azok valóban is eltévedtek az élet bármely vonatkozásában. A jó szülő nem lehet megfellebbezhetetlen, kegyelmet nemismerő, végső bírája gyermeke bárminő erkölcsi ballépésének.

Ugy a gyermeki, mint a szülői szeretet határtalan: ennek a szeretetnek soha és semmiben nem szabad, de nem is szabad végződnie. A jó szülőket az Istenből kinduló szeretet köti össze a gyerekeikkel: a jó gyermekek szívét-lelkét az Isten szívén keresztül haladó szeretetkötelék füzi a szüleikhez. Ez a család szent valósága, ahol a szülők és gyermekek Isten szeretetében eggyé válnak.

Az élet, a társadalom, a nemzet egysége a család: a család törzsfája az apa és az anya: gyümölcse — a gyermek.

Ahol a család minden egyes tagja Istenben van, — ott Isten van a családban, ahol pedig Isten van a családban, — ott az emberi boldogság öntudata ragyog vissza a család minden tagjára! Az ilyen családban boldog szülők vannak s ezeknek a boldog szülőknek örömforásuk — a jó gyermekeik.

Vasárnap

Dr. Sághyné Zorád Eta verskötete.

Minden poetai megnyilatkozásnak, — hogy az komolyan számbavehető megnyilatkozás legyen, kettős alappillére van: érzés és gondolat! ... Érzés nélkül nincsen a versben, — minden művészi technika, tűzijátékot szikrázás, szellemesség, megírási finomság mellett is — a lélekre sugárzó, a lelket magával ragadó, foglyul ejtő melegség és gondolat nélkül nincsen szárny, amely a versre merengő lelket, az élet szürke mindennapiasságából a szellem magasabb régióiba fölemelje! Az a kis verskötet, — amelynek kis versein elmerengek, — poéta lélek alkotása. Minden kis verset át fűt az érzés nemes melegsége és mindegyik igyekszik szárnyat találni; amelyen a mondani valók a művészi szép magasabb regióiba fölemelkedjenek! Egy mélyen érző asszonyi lélek produktumai a versek. Asszonyi lélek megnyilatkozása minden sor! Ujat kereső, meleg sorok; őszinte átérzés közvetlenségével hatók. Találkozunk általában a verskötetek között olyan versekkel, amelyben — a pompásan guruló, — ha szabad azt mondanom: megolajozott verssorok között, — mindig keresünk valamit, amivel a versek irója adós maradt, aminél úgy érezzük, hogy a kis vers nem született együtt a szívet megdobbantó érzéssel, nem annak a versbe borulása, — hanem attól függetlenül egy játékos képzelet, — szinte a dologra kívülről tekintő bravuros teknikaikészség alkotása! A Zórád verseknél mindig érezzük az átélés bensőségét, őszinteségét, — a kis versek belső kényszerből való megszületését! ... Nem egyenlő értékű versek, a kötetbe vett versek! Érzés, gondolat mindenütt van, de nem egyenlő művészettel! Itt, ott ingadozóvá válik a vers teknikája: puhán simuló ütemessége! ... Sokszor a szépen induló, szinte már, már sodró erejű gondolat hirtelen, az utolsó elcsattanó sorokban ellankad és nem tud robbanni úgy az olvasó lelkén, hogy — mintegy visszasugárzóan — fénybe borítsa az egész kis verset! ... Vagy a gondolat lett túlírva, vagy egy kis homályba borult az elgondolás kristályossága — és sebet kapott az „absolut művészi szépség!" ... De vannak versek, amelyek a művészet szárnyán szálnak! Az egész kis kötet legszebb darabja, amelyben benne ragyog az „örök asszonyi lélek" minden melegsége, megvesztegető szépsége a: „Ki vagy te?" című. Teknikailag is kész, puhán gördülő, lélekben robbanó, igazi asszonyi vers! Nagyon szép versek még a: „Felelj apám! ..." „Felelet ..." „Hercegnő vagyok ..." „Kötörők." „Furcsa virág vagyok" című kis versek. Vannak versek a kötetben, amelynek egy-egy strófája kap meg. Vannak forrón előtüzelő sorok ... mindent egybe vetve: költői, érző lélek produktumai a kis versek. Belső kényszerből ír a kis versek poétája. A fejlődés, művészi megérzés széles perspektivája tükröződik a kis versek irója elé. Szinte közhely, — mikor azt mondjuk, hogy a fiatal poétáknak a már beérkezett nagy költők alkotásán keresztül kell a saját tehetségök nyersgyémánját ragyogóvá, szikrázóvá csiszolni! Ezt kell mondannuk a jelen esetben is; csak azt kell még hozzátennünk, hogy a külön kiemelt saját versein is el kell mélyednie és minden írása előtt meg kell találnia azt a mély, azt az ihletett pillanatban lelkezett hangulatot, amelyben ezeket, az Ő egész lelki portraitját adni tudó verseket írta! Akkor a komoly tehetség arany fonalára az „örök asszonyi lélek" igaz gyöngyeit fogja tudni fűzni! ...

Aki szereti a lélek finom megnyilatkozását, gyönyörűségegl veheti kézbe a Zorád Eta sok szépséget kináló verskötetét.

Zivuska Andor.

MINK hölgyfodrász
Dauerja, festése tökéletes
Hatvan ucca 6.



Gázfelhőben az ameri kai nagy hadgyakorlaton.



Amerikai gyalogság gyakorlata a trópusi vidéken.

A magyar szellem vándorutja

Utravaló

Ez a kisérlet az iskola számára készült. A mai iskola főbaja a túlterhelés. Segithetünk-e rajta? Legalkalmasabb próbája az irodalomtörténet. Nincs nála szétágazóbb tárgy. A szóbeli érettségin egyik elnöknek életrajz kell, másiknak részletes tartalmi beszámolók, harmadiknak sok versrészlet. Mindnek igaza van, de ha mindnek igaza van, akár egyebet se tanuljon a diák, csak irodalomtörténetet.

Mégsem olyan nagy bökkenő ez, amilyennek látszik. Az érettségi elnök megérti, ha egy álláspontot határozottan képviselünk. A Magyar Szellem Vándorútja, mondhatnám, az érettségi tételeim kidolgozott szövege. Avagy, másfél évtizedes tapasztalataim alapján: kísérlet a túlterhelés leküzdésére. Közben szakfelügyelő is lettem, eljárásom tehát némi felsőbb jóváhagyást is kapott.

Bennem sem azonnal tudatosult, hogy az anyagösszevonáshoz nem elég a puszta kihagyás. Teljesen át kell rendezni, újból meg kell szerkeszteni az egész anyagot. Itt közölt formája már a harmadik. Először, most hat éve, igazgatóm csábított bele, hogy legalább táviratstilű mondatokban adjam kezébe minden érettségiző diákomnak megbeszéléseink kivonatát. Mikor aztán az óravázlatok divata jött, az egészet újrafogalmaztam, még mindig csak címszavakban. De már akkor tervbevettem, hogy nyilvánosságra hozom.

Hogy most ez a közzététel napilapban történt, azzal bizonyos torzulás is jár, ami már az apró helyesirási ingadozásokból is látható. Az iskola igényeit lépten-nyomon keresztezte a napilap-olvasók szempontja. Mindkettő rovására. Most már nem egészen próbatankönyv ez a Vándorút, de még kevésbbé cikksorozat. Fejezetei hétről-hétre rögtönzésszerűen készültek. Bizonyos megállapításokat ismételgetnem kellett, pedig az ilyesmi egyvégtiben olvasva fölösleges.

De mindennek van előnye is. A tanítás természetes ritmusát, változó esélyeit, rögtönzés-jellegét jobban érezteti az ilyen cikksorozat, mint az egy lendületre készült könyv. És még valami. A folytatásos közlés az élet próbáját jelenti. Tanárok, más intézeti diákok, írók és olvasók figyelték kezdettől fogva, s megtették rá észrevételeiket. Végül pedig: egy súlyos év minden izgalma átremegett mondataim: — az Anschlusz éve... Mennyi minden átértékelődött közben. Engem nem kényszerített állításaim »korszerűsítésére«. Nem is tehetném: az anyag egy része 1937 ősze óta ki van szedve.

— Hohó, tanár úr, — csaphat le rám valaki, — függhet-e a tudomány a történelemtől? Az Igazság a véletlentől? Bizonyára nem. Csakhogy a középiskolában nem a tudományon a hangsúly, hanem a nevelésen. S a nevelés nagyon is az idő függvénye. A tudományos igazság öncél: az Örökkévaló szolgálata. A nevelés viszont: útravaló holnapra és holnaputánra. Kard és kenyér.

Talán az is a főbaj, hogy tankönyveink eddig túlságosan az öncélú tudományo igézetében készültek. Minden sorukban hemzsegett a megbízható adat, évszám, könyvcím, név. Alig volt különbség az érettségi és az egyetemi alapvizsga közt. Pedig a nem-szakos számára nem az adat fontos, hanem a tények összefüggése, az egységes látomás. A magyar költő vándorútja történelmünk akadályversenyén át. Ez sem magáért a költőért fontos, hanem mert ez az út egyszersmind: a magyar szellem vándorútja.

Az útirány világos, — ezt közben is hangsúlyoztam. A 11. századi magyar irodalom még teljesen »európai«: idegen, nyelvben is, formában is. Kisérletemből annak kell kiderülnie, hogyan tör fel lassankint, szívósan és egyre tisztábban a Magyar Lényeg.

Talán ha nem szakiskolába kerülök, magam előtt sem tudatosult volna ez a feladat. De nálunk nemcsak az a nehézség, hogy az irodalomra kevés óra jut. Még nagyobb baj, hogy a sok gyakorlati tárgy közt csaknem elszigetelten áll. Fő tanítani valóm nem maga a »tananyag« volt, hanem a belőle áradó tanulság: a betű tisztelete. Az, hogy a könyv nem játék és nem bódítószer, hanem kard és kenyér.

Kard a könyv: az ellenálló tér és idő homlokára ezzel vési a kor és a nép a maga igazát. Az egyént ráedzi a létküzdelem főszabályára: a szellemi hullámzás esélyeire. — Állandó megújhodás a világ, úgy amint az Ember Tragédiája mutatja. De egyben: állandó visszahajlás is az ősi gyökerekhez. Ez a rugalmas helytállás, ez a folyton változó azonosság nemcsak irodalomtörténeti tapasztalat. Az élet alaptörvénye.

És kenyér is a könyv. Nemcsak a lélek tápláléka, a testé is. Vigasz, derű, bátorság, céltudat és tett, tett! Jobbágyfelszabadítás, egyenjogúság, munkástörvény, telepítés! Az irodalmi órákon fő körvonalaiban önként előbontakozott a magyarságtudomány.

Hogy mindebből mi az enyém, ma már magam sem tudom. Tankönyvirásra sohasem gondoltam; diákjaim érdeklődése csábított pedagógiai kísérletekre. Nem egyszer tőlük, az ő friss szemüktől tanultam, mi még élő egy-egy régi irónkban. Tételeimet, magyarázó hasonlataimat vagy elfogadták, vagy visszautasították. Jobbat, kevésbbé könyvszagút szuggeráltak. Ők voltak a befogadó közeg, a »nép«, amely szájról-szájra ad. Önként, — hiszen magolni felsőbb évfolyamban már nem szabad. Aki szószerint tanul, mankón jár. Messze nem jut vele.

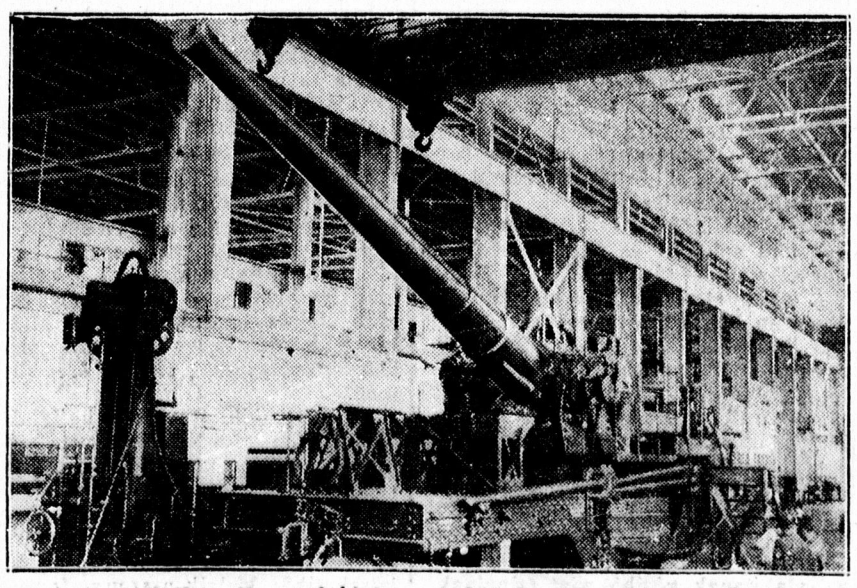
Az egyetlen, amit magaménak érzek: a fejlődéskeret. Ezt is rég megbeszéltem már írókkal és pedagógusokkal. Az egyes írók kiválogatása és értékelése már nem az én személyem, hanem köztudat. Igaz, nem teljesen azonos tanintézeteinek »hivatalos« felfogásával. De két köztudat van: a tanároké és az íróké. Ahol eltér a kettő, az írókét választottam. Tudományosan képzett tanárok az írók közt is vannak, — főleg rájuk hivatkozom, a kétszeres hozzáértőkre, Arany és Gyulai utódaira, Babitsra, Szabó Dezsőre, stb.

Veheti-e használt más tanár, nem tudom. (Diákok vették eddig is, s könyvalakban nem egy »laikus« várja már.) Úgy tapasztaltam, aki ennyit tud irodalmunkból, akár jeles érett is lehet. Természetesen ez nem azt teszi, hogy a tanárnak sincs ennél több munkája. Hogy ez a párivnyi anyag leülepedjék diákjaiban, neki még ezer tennivalója van. Mindezt tudja és gyakorolja a mai tanár. Vázolja a kort. Szemlélteti a képzőművészetet, kiemeli a költők egyké alapvonását, főleg pedig olvastat, lehetőleg közösen. Egytől óvakodik, az agyonmagyarázástól. Az esztétikára különösen áll, hogy kevesebb több belőle, mint a sok. Különben sem az esztétizálás a cél, hanem a világnézet-kialakitás.

Irodalomtörténet-tanításunknak van egy örök feladata: a magyar lényeg tudatosítása. Minden kor ad ehhez valami időszerű tennivalót is. Ami ma a legsürgetőbb, az is régesrégi mondanivalója költőinknek: a magyar népmilliók létjogának hangsúlyozása.

JUHÁSZ GÉZA.

[1] Ez a cikksorozat a nyár folyamán külön kötetben is megjelenik s azt hisszük, zárófejezete eddigi olvasóit is érdekelheti.



Amerikában ilyen óriási partvédő ágyukat készitenek.

Akkor voltam nagyon boldog

Veresné Főző Erzsébet verse.
Dr. Czirják László zenéje.

Akkor volnék nagyon boldog,
Ha az enyém lennél.
A lelkemre nem borulna
Jégvirággal a tél.
Minden nyiló piros rózsát
Lábad elé szórnék.
Virágúton járnék hozzád.
Hej, de boldog volnék!

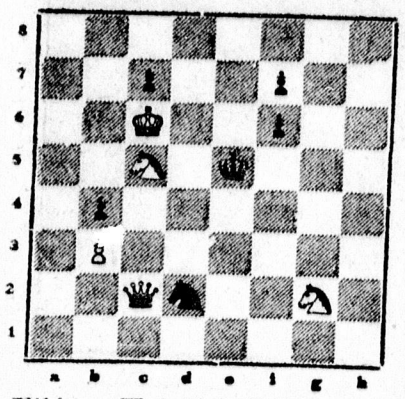
Lombsuttogó alkonyatkor
Hozzád visz a lelkem...
Mért üzented, hogy nem szeretsz,
Mért gyötröd a szivem,
Letaposok minden rózsát
Az ablakod alatt,
Mert a szivem nálad nélkül
Boldogtalan marad.

SAKK

50. SZ. SAKKFELADVÁNY.

K. Erlin, Hadersdorf-Weidlingau. (Wiener Schachzeitung 1938.)

Sötét: Ke5, Hd2, gy: b4, e7, f7, f6 (6).



Világos: Kc6, Vc2, Hc5, Hg2, gy: b3 (5).

Matt két lépésben.

56. SZ. JÁTSZMA.

Francia védelem.

Játszották a Bécs—Pozsony városok közötti mérkőzésen 1938 január hó 23-án. (II. tábla.)

Világos: D. May.

Sötét: S. Rubinstein.

1. e4, e6. 2. d4, d5. 3. Hc3, Hf6. 4. Fg5, Fe7. 5. e5, He4. 6. Hcxed4, dxe4. 7. Fxe7 (Fe3!), Vxe7. 8. c3, Hbd7! 9. Vc2, f5. 10. f3, c5! 11. fxe4, cxd4. 12. cxd4. 13. 0—0—0, Hbd6. 14. Vxe4, Fd7! 15. Vxd7-re sáncol és támadása feltartózhatatlannak látszik), Fa4. 16. Bd2, Hbd5. 17. Fd3, 0—0—0! 18. Kb1, Kb8. 19. Bhc1, Bdc8. 20. Bxc8? (Döntő hiba, de világos e nélkül is rosszabbul állt), Bhxc8. 21. Vxh7, Vc7. 22. Fc2, Hb4. 23. Hfe1, Vc4! (Gyengítést provokál). 24. b3, Vc3. 25. B2d1, Fb5. 26. Ve4, Hbd5. 27. a4, Vb4. 28. Vf3. Fe2! Világos feladta, mert teljes toronyt veszít. — Sötét remekül játszott, s igazolta a bécsi Trebitsch emlékversenyen elért remek helyezését. (II. díj.)

Ambrus Sándor.

Sakkhirek

Anglia és Hollandia immár tradicionálissá vált országközi mérkőzés ez alkalommal Anglia minimális győzelmét 10 és fél — 9 és fél eredményezte. Az előző évi mérkőzésen Hollandia győzött ugyanilyen arányban.

A Bal Eisterben rendezett német mesterversenyt a Bogoljubow nyert 6 és fél ponttal 2—3. Eliskales és Engel 6, 4—5. Gilg és Kienninger 5 és fél, 6—7. Ahauses és Reustab 4 és fél, 8. Michel 3 és fél, 9. dr Weil és 2. és 10. Weinitschke 1 ponttal.

A 48. sz. sakkfeladvány helyes kulcslépése, — mely lapunk 1938 június 19-iki számában jelent meg, — *Vg3!* volt. Ezen a héten Kepecs Andor, Csapó u. 14. kapott egy kötet könyvet, melyet hétfőn délután 3 órától csütörtök este 6 óráig bármikor átvehet lapunk kiadóhivatalában.

Heti jutalom: 1 kötet könyv!

Tudnivalók: A megfejtés igazolására elegendő világos első lépésének, az u. n. **„kulcslépés"**-nek beküldése. A borítékra feltűnő betűkkel ráírandó: **Sakk.** Beadási határidő: **péntek este 6 óra.** Szelvényt **mellékelni kötelező!**

47. SZÁMU SAKKSZELVÉNY

Név:

Pontos cím:

Kulcslépés:

Az asszony és a relativitás

Irta: Körner Gézáné.

„A tér és időből alakult világnak a relativitás szerint olyan szerkezete van, amely a gravitációs és az elektromágneses jelenségeket létesíti."

Az asszonyt, mint a gravitációs és elektromágneses jelenségeknek kitermelőjét nem szükséges bemutatnom. Ennek a tárgykörnek különben is csak akkor volna varázsa, ha az Ellenkező Nem részéről vetődnék föl. Most én az asszonyt és a relativitást más alapon hozom összefüggésbe.

Az asszony a relativitás Einsteini fogalma óta időálló. Nincs kora. Ahogyan az aristotelesi ezredéves világszemléletet Galilei egy csapással halomra döntötte fölfedezésével, úgy a hagyományos Balzaci harmincéves asszony és Karin Michaelis negyvenéves asszony veszedelmes életkorát — mint véghatárt — diadalmasan törölte Einstein az asszonyi évek táblájáról. Nem is annyira a relativitás elméletében foglalt új világszemléletével, mint inkább magának a szónak divatbahozatalával.

Mintahogy vannak, akik az irodalmat kilóra, a szerelmet óra szerint mérik és miképen akadnak olyanok, akik tehetségesen tudnak hőmérő szerint fázni, azonképen mások rossz néven veszik az időszaktól, ha az nem a naptárban előírt terminushoz igazodik, sőt az asszonytól is elvárják egyenesen megkövetelik tőle, hogy mindenkinek legszentebb magánügyét leleplező, indiszkrét anyakönyvi adatok alapján öregedjék meg.

Pedig amióta Einstein fölállította a relativitás pajkos elméletét — és roskadozik a világ minden tájáról feléje szálló asszonyi hálától — azóta az öregség is, mint relativ fogalom, lényegében gyökeresen megváltozott.

Régente az asszony, belenézett tükrébe és ha megpillantotta hajában az áruló ezüstös szálakat, „pár szentimentális sóhaj kíséretében — mintegy föladott ütközet szimbólumaként — lerakta színes ruházatát, hogy feketével cserélje föl. Majd bársony szalagot kötött a nyakába, csipke bóbitát tett a fejére, ókulárét biggyesztett orrára és mineukutána szótárába beiktatta: „Más volt a mi időnkben" című elévülhetetlen szemrehányás, — mely minden életrevaló cselekedetre vonatkozott — előírásosan megörgedett.

Ma hála Einsteinnak és a technikai vívmányoknak, az asszony megöregedése sokkal komplikáltabb, annak ellenére is, hogy a jóbarátnők csillagászati pontossággal tartják számon egymás éveit és mellesleg megjegyezve legszivesebben néninek szóllítanák a maguknál fél órával idősebbet, azonban a kockázatos következményekkel számolva, megelégszenek ha társaságban megkülönböztetett tisztelettel adják át mindenben az elsőséget és gyöngéd figyelemmel unos-untalan ismétlik... drágám a te korodban sab...

Ma ha az asszony fölfedezi tükre előtt hajában az ominózus ezüstös szálakat, korral pirosra ruzsozott pici ajka, szentimentálisnak nem nevezhető cifra csicsergést hallat, — hasonló zöngemények hallatán anyáinkat orvosi segélyben kellett volna részesíteni — azután pillanatokig farkasszemet néz tükörképével, majd ötletszerűen fodrászához siet, honnan néhány óra leforgása után megkönnyebbült sóhajjal és pénztárcával — mint Fregoli — távozik.

A mai materialisztikus világban lényegesen könnyebb az asszony helyzete, hiszen a fiatalság is épen úgy, mint a címek, rangok, különféle méltóságok, pénzen megvásárolhatók.

Modernül berendezett „Plasztikai sebészet" címet viselő varrodákban mindenfajta gyűrődést, plissirozást művészien és fájdalommentesen simára vasalnak. Szűkítenek, bővítenek, rövidítenek, toldanak, steppelnek, műstoppolnak, hímeznek, hámoznak, egyszóval alakítanak, régiből újat csinálnak. Párisi szabásminta után utolsó divatszerinti megrendeléseket vállalnak. Kívánatra az áldozatot megis fejelik.

Ennyi rendelkezésre álló lehetőség mellett nem csoda, ha az asszonyi önbizalom reneszansz korát éli. Régebben, ha fölcseperedett, — ugynevezett eladó lányok — először köszöntek az asszonynak tiszteletudó kezeit csókolommal, az asszony rezignált mosolylyal mesélte övéinek, hogy bizony öregszem mert... Ma fölényesen gunnyal könyveli el az efféle arrogánciát és viselkedni nemtudásnak, sliff hiánynak minősíti.

A mai asszony önbizalmát az sem ingatja meg, ha házasságkötési hirét hallja olyan férfiaknak, kiknek gyermekszobája legintimebb titkainál ő mint felnőtt asszisztált. Sőt abból sem csinál kázust, hogy mint a gyermek a labdájával, olyan könnyedén dobálózhat az évek X-ivel: tíz évvel ezelőtt amikor... vagy húsz éve annak, hogy... elsiklik fölötte, nem érinti, mert „Nem az a fontos hány éves, csak a szíve legyen fiatal".

Régen a lánya esküvőjén táncolt az asszony utoljára, akkor is már mint unikumot megtapsolták. Ma az unokája esküvőjén lélegzik föl öntelt mosollyal, hogy ezután élhet egy kis flott, egyéni életet.

A relativitás előnyös megvilágításában „Minderwertigkeitsgefühljét (hiányossági érzetét) páncélfüzőjével, turnürjével, dúskebleivel, Csillaganna hajával együtt letette és helyette a modern kozmetika vívmányaival, a sportteljesítmények összeségével magára öltötte a fiatalság köntösét. Bámulatos kitartással küzd karbantartásáért. Dobó Katicák és Zrinyi Ilonák nem fejtettek ki hősiesebb elszántságot, mint a mai dámák, hogy légies alakjukat megtartsák. Igaz, hogy a Dobó Katicák korábban még megengedhették maguknak azt a fényüzést, hogy sétálni mentek, — természetesen akkor is csak azok sétálhattak, akiknek sok pénz volt a zsebükben, a többiek csak járkáltak. Ma séta túlhaladott álláspont, divatjátmulta, ma már csak „kígyószerűen vonaglani" fair. Vonaglani pedig csak légies alakkal lehet.

Ezért a mai dáma lemond az evés és alvás gyönyöréről. Mérlegen állva, kidekázott ételekkel és nikotinnal táplálkozik. Étkezésekkel súlyosbbított társas összejöveteleken jóakaratú és könyörületes szomszédjának kell újjal helyretolni kedvenc édességeire bazedovosan kidülledő szemeit. Aludni is csak mértékkel és tartózkodva mer. Álmainak határt szab és csak Freudi állomfejtés határain belül álmodik.

Sok ilyen lényegtelennek látszó apróságot lehetne még fölsorakoztatni a mult és a mai asszony szembeállítására, de így sem vagyok benne biztos, hogy asszonytársaim helyeslésével találkozik ezen kis leleplezés, de talán felmentést kapok, ha töredelmesen bevallom, hogy magam sem vagyok jobb a Deákné vásznánál. Én is két kézzel kapaszkodom, — mint a vízbefuló a szalmaszál után — a fiatalság lárvájába. Nincs is itt még semmi baj, csak — Apa szerint — egy kicsit több időt vesz igénybe a tatarozás.

Asszonytársaim fölmentésére annyival inkább számítok, mert kijelentem, hogy természetesen a kedves hallgató, vagy olvasó közönség, egyszóval a jelenlevők mindig kivételek. Vannak még asszonyok, — ha kevesen is — akik előírás szerint, a mindenki legszentebb magánügyét fölfedő anyakönyvi bejegyzések szerint öregednek meg.

Viszont, akik erre nem hajlandók, azokra sem dobhatunk követ. Idők jele ez. Ki jár ma szekéren, mikor repülőgépen is mehet? Melyik gyermek dominózik, bigézik, bujócskázik ma, amikor kicsinyített golyószórókkal, tankokkal és egyéb rémségekkel játszhatik? Melyik asszony fog ma megvénülni, amikor fiatal is maradhat? Idők jele ez és ki tudja megállítani az idő kerekét, a csillagok útját? Pedig ugy-e milyen egyszerű mindez, egy kiadott és elfogadott jelszó kell hozzá csupán: a relativitás.

Itt többek óhajára be is fejezhetném ezt a kis őszinteségi rohamot, azonban aki... á-t mond, az... b-t is mondjon. Ha az ember kiteregeti az okozatot, álljon elő az okkal is, hogy mivel magyarázható a veszedelmes életkor ilyentén kitolódása?

Együgyű és kissé megkapó magyarázata. Az asszony bármilyen igyekezettel leplezi is, két kézzel kapaszkodik a szerelembe, melyben egész lénye felodódik. Az ő élete addig tart, amig a férfi vágyó szemtükrében önmagát látja vénülni. „Akkor vénültél meg — mondja Wide Oszkár, — ha már a férfi vágyó pillantását magadon nem érzed".

Ezért szedi fel a nő a beálló tél előtt, — mint egy szánalmas beteg kis madár — a szerelem utolsó morzsáját is. És ha önbirálata korlátokat nem ismerve, surolja is olykor a nevetségesség határait, csak kezünket kell kinyujtani és éreznünk kell mögötte a gyászfátyolos tragédia suhanó árnyát.

Azért ha ma az ötven éves asszony tükre előtt áll, és mint reményekre jogosító tényt leszögezi, hogy Szép Helénát hatvan esztendős korában rabolták el és csábmosollyal ölti föl a relativitás mezét, akkor ő mintegy elrendelésszerűen gravitációs és elektrómágseses jelenségeket termel, melyért nem ő a bűnös, hanem a kor, mely szülte őt.

Emlékezés Herczegh Jánosra

A régi Debrecenben nem volt olyan sok hivatal, mint most, ennél fogva kevesebb számú tisztviselő élt itt. A méltóságos cím ritkaságszámba ment. Nagy úr volt már az akit meg-»nagyságoltak«, mert általában a tekintetes cím járta, az illette meg a tanult, diplomás embert.

A debreceni nép mindig megbecsülte a hivatalt viselő embert. Különösen nagy tiszteletben részesítette a papjait és tanítóit. K. Tóth Mihály, Révész Imre, Révész Bálint református lelkészek, Hurty Károly katolikus prépost nevei és személyeik valláskülönbség nélkül igazi megbecsülésben részesültek, fogalommá váltak.

Nem lehet tehát csodálkozni azon, hogy egy egyszerű tanítót olyan népszerűség övezte, amilyet a mai nagytudományú méltóságos címet viselők közül kevesen tudnak megszerezni. Ez volt Herczegh János tanító.

Dunántúlról, Győrből került Debrecenbe feleségével, Körmendy Juliannával, aki szintén tanítónő volt. Előbb a Péterfia uccai református leányiskolában tanítottak, majd az Ispotályba kerültek, ahol is Herczegh János kántortanító lett.

Herczegh János nem tartozott az úgynevezett szakpedagógusok közé. Tanításában nem alkalmazott új módszereket, nem írt feltünéstkeltő tankönyveket, de oktatása annak a kornak színvonalán állott. Nevelési rendszerét két pillérre fektette: vallásosság és hazafiság. Erről tanubizonyságot tehetnek azok az élő idősebb korú családanyák, akiket tanított.

Önként következik, hogy Herczegh Jánosnak politikai hitvallása a függetlenségi 48-as eszme volt. Már külső megjelenése is azt mutatta: magyarruhában, csizmában járt. Azok közé a meg nem alkuvó ősmagyarok közé tartozott, akik egész életüket az eszme szolgálata-

nak szentelik, megvetve minden másfelől jövő, kínálkozó előnyöket.

Oszlopos tagja volt a debreceni függetlenségi pártnak, amely pártban az időben a debreceni tősgyökeres cívis osztály tartozott. Volt a Csapó uccán egy ízig-vérig való cívisvendéglő, a Török-féle vendéglő. Itt helyezkedett el egy asztaltársaság, ennek elnöke Herczegh János uram volt. Minden áldott este ott elnökölt az asztaltársaság által megfestetett életnagyságú arcképe előtt.

Életének legizgalmasabb eseménye a hírhedt Kovács Guszti kormánybiztos-főispán megveretése alkalmával folyt le. Ő is, mint Kovács Guszti egykori iskolatársa megjelent a fogadtatásán. Ő lépett fel legelsőnek a szalonkocsiba. Bemutatkozván neki, a zsebéből előkotorászott két záptojást, azokat a Kovács Guszti képéhez vágta. Ez volt a prológja a továbbiaknak, ami Kovács Gusztira olyan csúfosan végződött. Azonban a dolognak hátulütője is lett. A résztvevőket letartóztatták, Herczeg János is vizsgálati fogságba került. Négy hétig ült vizsgálati fogságban s bizony, ha rendszerváltozás nem következik be, súlyos következménye lett volna a dolognak. Ez az esemény még jobban növelte a népszerűségét.

Nagy családja volt. Nyolc fiú és négy leány. Jellemző ránézve, hogy fiait kettő kivételével mind iparos pályára adta.

Halála 1914-ben, a világháború kitörésekor történt. Berettyóújfaluban az ellenzéki jelölt támogatásában vett részt, aholis tüdőgyulladást kapott, ami aztán egykettőre végzett a hetvennégy éves öreg tanítóval, aki még abban a korban is tanított.

Kövér Gyula



A kínaiak fából készült ágyukat állítottak fel japán repülők félrevezetésére. Japán katonák megtaláltak egy ilyen ál-ágyut.

Az aratás

Irta: SZALACSI RÁCZ IMRE.

Hajnalok hajnalában talpon voltunk. A ringó búzatábla végében kövérfejű kalászos szálakból kötelet raktunk, amibe a kévéket köthessük később. Hajnalban, harmat felszállása előtt kellett ezt a munkát végezni, mert később már nem hajlott a búzaszár.

Tizen állottunk a búzatábla szélén. Öten férfiak, három asszony és két leány. A munkát én vezettem és négy orosz fogoly várta a parancsom. A magyar férfiak messze jártak akkor, nagyon messze, a világ négy sarkában és csak gondolatban jöhettek haza, aranysárga búzatáblák közé ezüst kaszával aratni...

A Nap még valahol az ázsiai pusztákon járhatott, mikor egymást követő dübbenésekre megállott a munka a foglyok kezében. Kirlibabánál ontották orosz és magyar ágyuk a halált, onnan hangzott az ütemes dübbenés hozzánk. A muszkák minden felhangzó dübbenésre összenéztek és egymásra kacsintottak, mintha csak azt mondták volna:

— Hallod, ott se szeretnék most lenni...

Az első hajnali pirkadás már sorba talált bennünket. Kifent kaszákkal, pihent izmokkal öten férfiak, sarlóval a pergő nyelvü asszonynépek.

Az első suhintás megzendült. A kasza vígan felkacagott:

— Csuhéj, csuhéj, csuhéj!...

Fáradtan hullottak a nehézkalászú búzaszálak. Két ölelő karja közé alig tudta szedni a marokszedő és mire felbújt a nap, már úgy feküdtek a kévék szerte a tarlón, mint valahol Galiciában csata után muszka és magyar hősök.

Néha felbúgott, feldöngött a távoli ágyuszó és ilyenkor a muszkák ujra, meg ujra megállottak a rend közepén. Nem beszéltek, csak egymásra néztek. A marokszedő asszonyok észrevették a néma, jeltelen beszédet és nem állották meg szó nélkül:

— Tán biz'a féltek, hé! — kiáltotta Farkas Jánosné, az első hadiözvegy a faluban, akinek még tizennégy augusztusában elesett az embere Sabác alatt.

— Itt nem félünk! — mondta csendesen Miklós, az öles szibériai lövész, aki tüneményes gyorsan megtanult magyarul.

— Ne is féljetek, hé, míg minket láttok! — kacagott Veres Károlyné, akinek az ura Oroszországból írta a levelet.

Az oroszok elértették a tréfát, csendesen mosolyogtak.

— Nagy melák ember, — fedte Kozák Eszter a muszkát, mint valami gyermeket, akikkel egész más képpen kell beszélni, mint a felnőttekkel.

— Mi az, melák? — érdeklődött menten Miklós, mert ezt a szót úgy látszik még nem hallotta.

— Az, ami te vagy! — kacagott Eszter, mire Miklós megfenyegette a pirosarcú leányt:

— Te, kozák, kozák, csak hallgass, mert levelet írok a szeretődnek Szibériába!...

Ezen mindannyian nevettek, különösen akkor, amikor Iván, a moszkvai szobafestő is rászólott a leányra:

— Te muszka vágy, muszka kozák...

— Az a', csak éppen az a baj, hogy magyarul beszélek, — nyelvelt talpraesetten a leány és ebben a percben dübbenés tompa zaja hallattszott északkeletről.

— Kanone, kanone! — vigyorgott a szamarkandi tatár Mirza, aki dacára a rokonságnak, egyetlen egy magyar szót se tanult meg.

Mindenki hajtogatta a fejét, hogy rendben van, értjük miről van szó, de hát nem tehetünk arról, hogy dörögnek az ágyuk, egyelőre az a fontos, hogy arassunk.

A lendülő kezekben ismét neki feszültek a kaszák, suhant az éles szerszám és egymár után hangzott:

— Suhéj, suhéj, suhéj!...

Vaszilij, az ukrán legény csendesen dúdolgatni kezdett valami bánatos nótát, a többiek hozzá igazodtak és taktusra dült a rend érett kalásztengere.

Egyedül voltam a családból kint a munkánál, mert mindenki, aki férfi volt, már régen messze járt a háztól.

Mondhatom, kedves munka volt. Alig néhány nappal előbb még a hűs iskola padban vártam a nyár örömét és most ott volt a nyakamba minden felelőség.

Forró nap égetett és nehéz kasza rángatott.

Távolálló voltam azoktól, akikkel dolgoznom kellett.

Bennem égett el minden szó, minden gondolat, mert nem tudtam mit kezdeni azokkal, akik együtt hajladoztak velem a kalászok útján.

Minden rend végén pihentünk egy keveset és most bevallom hogy ezek a pihenések segítettek engem az újabb rend végigvágásához.

Nagy, kövér cseppekben hullott a verejtékem a földre, az ősi, hű, öreg földre és nehéz lélegzésem elkeveredett a négy orosz fogoly hazaszálló sóhajával.

Dél felé elhalkult az ágyúszó dörgése és a messzeség táncolt kéklő vibrálással a bogyoszlói határ felé a nagy forróságtól.

Alig jó órás pihenő közben ettük meg a déliebédet is és nyomban vágtuk tovább az érett búzát, mert már így is szorított bennünket az idő. Ha estére el nem készülünk, akkor egész éjszaka aratni kell, mert nagyon hullt már is a szemje.

Minden lépés után kevesebb rozs hajtott fejű kalász állott előttünk és mire alkonyatra hajlott az idő, két pár embert kiállítottam, hogy kötözzék az összeszedett markot kévékbe.

Nyugatról, a távoli Tiszáról fekete felleg nyomult az ég magassága felé. Most már erősebben vontuk a derekunkat, mert a forróság után csendes, áldott esőt nem várhattunk, csak jeget.

— Szorítsd, szorítsd! — hergelte az asszonyokat Miklós, a szibériai lövész és úgy nekifeküdt a kaszálásnak, hogy két marokszedő se tudta utána szedni a rendet.

— Kivered! — kiáltottam a legényre.

— Marad abba még elég! — kacagott Miklós és mire fejünk fölé érkeztek a fellegek, egyetlen szál kalász se állott a lábán. A foglyok is érezték, hogy itt valami nagy dolog készül, nem nógatták magukat és az első mennydörgésre két sorba állottak a keresztek. Alig maradt annyi időnk, hogy a szibériai által hirtelen kévékből készített menedékhely alá bujjunk, mikor rettenetes dörgés közben eleredt a zápor, majd néhány pillanat mulva diónagyságú jég táncolt előttünk a tarlón.

Miklós nevetett és a zengő viharos estében rám nevető tele szájjal kiáltotta:

—Hull a srapnell!...

Az asszonyok keresztet vetettek magukra és hirtelen mindahány jégcseppet rejtett a kebelébe. Azt tartja ugyanis a hiedelem, hogy akkor nem lesz olyan ártalmas a jégverés.

A fekete ólomszerü fellegek lassan elborították az eget és szakadatlanul ömlött, szakadt a jég.

— Ez csépelne! — nevetett ismét Miklós, — de már nekünk nincs mit csépelni!...

Bokáig érhetett már a jég, mikor felszakadt a nyugati ég és egy véres, lángba perzselődő csík látszott az égen és a nehéz fellegek szélvész szárnyakon északkelet felé iramodtak, arra, ahonnan hajnalok hajnalán mindig hallatszott immár egy hét óta a kemény ágyuzás.

Előbujtunk a kévék alól és a friss, hüvös estében jól esett a nyújtózkodás. Jól esett azért, mert a mi búzánk már keresztben állott és a fehérre vert tarlón semmit se ártott a vastagon álló jég. Ellenben a szomszéd táblája olyan volt, mintha megőrült kondások ostorral verték volna össze a kalászos szárakat.

Az elvonuló fellegek mögül előtüntek a csillagok és csak a végtelen keleti messzeségből villámlott bánatosan néha, néha egy, egy fény.

Mi elindultunk hazafelé a homályba vesző estében és csendesen hallgattuk, hogy új, meg új búsongó nótára kezd a moszkvai szobafestő, míg a többi orosz légyzümmögés módjára kísérte halk énekkel a vezérszólamot.

1915 nyara volt. Azon a héten Kirlibabánál sok ezer magyar katona esett el a Kárpátok védelmében.

A kereszt azonban sürübben állott a magyar tarlókon, mint valaha...

Én is voltam egykor boldog

Voltam én is egykor boldog...
Valamikor... — nagyon régen...
Mikor együtt sétálgattunk
Vadvirágos mezőn-réten.

Egymás mellett lépdegélve
Ugy figyeltünk szanaszét
Keresgélve: melyikünk talál
Négyes levelű lóherét...

Én találtam rá először
Nekem jutott a szerencse
Felujongtam örömömbe
„Négyes levelű lóhere!"

Tele volt a rét virággal
Tarka volt a mező földje
Ugy nézett ki zöld pázsit közt
Mintha sok szép szőnyeg lenne...

Búzavirág, kék nefelets
Piros pipacs, margaretta:
Sok virágot szedegettünk,
Összekötöttük csokorba...

Mily szép volt akkor az élet!...
A természet minden bája...
Szívünkben a tavasz lángolt!
Kezünkben a rét virága...

Sok idő eljárt azóta...
A szép tavasz őszre hajlott...
Nagy gondok közt... évek multak...
A boldog kor! feledve volt...

Az a könyv is rég elsárgult...
Leveleit lapozgattam...
Kihullt a négyes lóhere:
...Virágszirmok: — megbarnultan...

Vissza néz az őszi alkony
Egy verőfényes tavaszra...
...De a barnult száraz szirmok
Nem virítanak többet soha...

Troján Ferencné.



ASSZONYOK DEBRECZENJE

A magyar ruháról

azt írja, Asszonyom, hogy végre elszánta magát és megrendelte a legújabb divat szerinti ruhát, — melynek minden vonala magyar. Örömmel halljuk, Asszonyom, a jó hirt, mely annál inkább örömmel tölt el bennünket, mert Önről eddig azt tudtuk, hogy a legutolsó divat szerint öltözködött és párizsi mintánál alább aligha adta. És most arról ír, hogy megrendelte magyaros, sőt kimondottan magyar vonalú ruháját...

Persze, az ilyesminek örvend az ember.

Sőt, azt is elhisszük, hogy ön is örvend, Asszonyom.

Egyet azonban nem tudunk elhinni, ne vegye rossz néven, Asszonyom, hogy lovagi voltunk mellett is erős bennünk a kételkedés, nem tudjuk pedig elhinni, hogy ez a nekibuzdulás tartós és huzamos lehetne. Talán olyan tartós, mint egy örökhajbodorintás, mely tudvalevőleg néhány hónap után ismét arra szorul, hogy újra örökbodorintással örökítsék meg. Nem tudunk hinni ebben a nagy buzgalomban és szenvedélyes magyarkodásban, Asszonyom, mert mi is nézzük, lapozgatjuk a bel- és külföldi ruhacsodák mintáit, melyek szinte kivétel nélkül magyaros voltukkal tüntetnek. Itt, ott a legfrissebb alkotásokon is felfedezzük a magyar díszítőmintákat és Csikágótól Fokvárosig valóban divattá lett a magyar, vagy magyaros viselet. Szinte természetes, hogy a mi hölgyeink is gyorsan rájöttek tehát arra, hogy a magyar, magyaros viseletnél aligha van szebb a földön. De mi emlékszünk azokra az időkre is, amikor magyar hölgyeink ugyanígy letették a főeskűt a tiroli viselet mellett, aztán hűtelen cserben hagyták ezt a viseletet, hála Istennek. Félünk azonban, hogy a párizsi divatkirályok, akiknek évekre előre fő a feje az önök gondjai miatt, egyszercsak újra rájönnek, hogy nem is annyira a magyar vonalú ruhák a szépek, hanem pl. a bantunégerek, illetve négernők háncsruhája talán mégis kecsesebb, nosza, tervezik, szabják, varrják, formálják és díszítik. Rájönnek a hölgyek is, ne vegye rossz néven, Asszonyom, a többi között Ön is, hogy nincs szebb viselet a bantunéger viseletnél, hiszen ilyen ruházatban járnak London hölgyei ugyanúgy, mint Newyork szépei. Sajnos, ez nem feltevés, ez tény, éppen ezért félünk a holnaptól, mely a magyar ruha nagy újjászületését is el fogja temetni, lévén a világ forgandó, az ízlés mulandó, csak a divat örök és változatos, mint a nyári Balaton tükre.

Különben áldás és békesség, — mindaddig örvendünk, míg valóban magyaros ruhában látjuk hölgyeinket, aztán pedig kicsit szomorkodunk, mint annyi, de annyi elvesztett és eltemetett értékeink temetésénél...

Shakespeare nem üzlet?

Az amerikai filmgyárak elkészítették az utóbbi években készült Shakespeare-filmek mérlegét. Az eredmény nagyon kedvezőtlen. Sem a **Reinhardt rendezésében bemutatott „Szentivánéji álom“, sem a „Romeo és Júlia“, sem az „Ahogy tetszik“ című vígjáték nem váltotta be a hozzáfüzött anyagi reményeket. Hollywoodban tehát nem készül a közeljövőben Shakespeare-film.**

Anyámnak

Holdszinű arcod szép, halott, Anyám,
a kék magasság sóhaján lebegve
lenéz a bánat-égből gyermekedre.

Kövülten áll az emlékterhes éjjel:
kígyók-sziszegte seb a kába lélek
lapján, hova az enyhülés nem ér el.

Az aranylábú csillagok zokogtak
s a végtelenség tompa jajgatása
úgy kesergett, mint börtönben konok
rab.

Merész tüzét azóta veszni szórta
a Nyár s Anyám, a fájdalom szerelme
a csillagokba hasztalan emelne.

A holt lehull s ó! jaj! a fenti csillag
üres fény csak a megfagyott szemeknek,
melyek kioltva, többé sose sirnak.

KOMJÁTHY ALADÁR.

Mutatvány a szerző most megjelent könyvéből.

Az éhes gyermek

Álmodik az édes tejről,
Kenyérről, gyenge húsról,
Gyümölcsről és édes tészták izet
Képzeli el piros nyelve szélén.

Valamikor volt része benne.
Ma: végtelen lobogó csodék,
Melyeket elérhetetlenség
Szöges drótokkal határolt körül.

Szép szemében parász lobog.
Az igaz ember örök mécsvilága,
De ez a mécs nem világít bele
A nagyok bűnös, fekete éjszakájába.

Nem érti még a történések okát.
Az éhség cibálja vézna testét
És a nehéz könnyek eloltják lassan
Szemében az igaz ember mécsvilágát.

Szalacsy Rácz Imre.

Hogyan öltözködjék a kövér nő

Hölgyeim, akin csont és bőr mellett hús is van, a divat törvényei értelmében csupán neme szerint nő, ruha szempontjából megoldhatatlan kérdés.

Mint Londonból jelentik, ezt az elvet vallja a newyorki divatkutató tanács is, amely titokban rokonszevvel viseltetvén a molttebb jellegű hölgyek iránt, pályázatot hirdetett annak a kérdésnek a megoldására, hogy öltözködjék az úgynevezett kövér nő.

A kérdés megoldására természetesen rengeteg pályázat érkezett, amelyek közül Henry S. Churchill műépítész pályaműve nyerte el a pálmát. Henry S. Churchill a következőket tanácsolja pályanyertes művében:

1. A kövér nő igyekezzék a jól tervezett felhőkarcoló tulajdonságait utánozni és elsajátítani;

a) keresse a függőleges hatásokat, tehát járjon felemelt fejjel, derékból kiemelt felsőtesttel, magassarkú cipőben és hosszú esernyővel;

b) kerülje a vízszintes vonalat, tehát ne rakjon a fejére lapos, nagyszélű kalapot, ülés közben ne düljön hátra és ne tömesse a ruhája vállát;

2. ne aggassa tele magát cifrasággal, amelyek kisebbítik a termetet;

3. ne használjon kerek táskát és ne sétáljon léggömbbel;

4. óvakodjék a ragyogó és tarka szinektől, amelyek fölhivják a figyelmet alakja tulzásaira;

5. nyáron hordjon zöld ruhát, hogy hasonlatossá válván a zöld mezőhöz, kicsinek lássék;

6. törekedjék az áramvonal-hatásokra.

Heti étlap

Vasárnap. Délben: uborkaleves, zöldborsós csirke, Meinl-féle Badacsonyi bor, csokoládéfagylalt(1) Meinl-féle vegyes ostyával, Meinl-fekete. — Este: Meinl-tea hidegen, Meinl-féle pisztráng-szelet, cseresznye.

Hétfő. Délben: sóskaleves, bécsiszelet petrezselymes burgonyával, fejessalátával, málnakrémtorta(2), Meinl-fekete. — Este: Meinl-kávé hidegen habbal, vajaskenyér, sütemény délről.

Kedd. Délben: pikáns tejleves(3), burgonyafelfújt gyümölccsel (4), Meinl-fekete. — Este: omlett zöldborsóval, Meinl-féle vegyes aprósütemény.

Szerda. Délben: húsleves Meinl-féle cérnatésztával, főtt marhahús párolt rizzsel, metélőhagymamártás, Meinl-fekete. — Este: kelgöngyölék kirántva, hideg mártás délről, trappistasajt.

Csütörtök. Délben: 1 pohár Meinl-féle fehér ürmös, jegelt bouillon, (tegnapi húslevesből), angolos ürücomb zöldbabbal, meggyrétes, Meinl-fekete. — Este: Meinl-féle Maltin-kakaó habbal, Meinl-féle eperjamos és mézes kenyér.

Péntek. Délben: szegedi halászlé vajasgaluskával, porhanyós túrós-lepény, Meinl-fekete. — Este: hajábasült burgonya szardellásvajjal, gyümölcs.

Szombat. Délben hideg borleves, tűzdelt borjúmáj spárgasalátával, francia habfelfújt(5), Meinl fekete. Este: fecskefészek kapormártással (6), gyümölcs.

Receptek

(1) *Csokoládéfagylalt.* Félliter tejszint egy kis rúd vaniliával felforralunk, letakarva kihűtjük, most eltávolítjuk a vaniliát, 5 dg. cukrot adunk hozzá, 6 tojás sárgáját keverünk hozzá, amelyeket nagyon óvatosan választottuk el a fehérjétől, 14 dkg. finom Meinl-étcsokoládét reszelünk bele, folytonos keveréssel felforraljuk, levesszü ka tűzhelyről és addig keverjük, míg teljesen kihül, ezután a fagylaltgépbe tesszük.

(2) *Málnakrémtorta.* Meinl-féle bisquittortalapokat egyenkint meg töltünk az alábbi krémmel, egymásra helyezzük, a tetejét is bevonjuk és az oldalait is körülkenjük vele. Meinl-féle fagylaltostyát apróra zúzunk és ezzel a törmelékkel sűrün megszórjuk a torta oldalát. Tetejét cukorgyümölccsel díszítjük.

Krém: 3 tojás sárgáját 3 evőkanál cukorral a tűzön sűrűre főzünk, ha teljesen kihült, hozzáadjuk negyedkiló habosra kivert Epocához és Meinl-féle Málnajamot adunk hozzá, melyet kevés Epocával áttörünk és egész símára kikevertük.

(3) *Pikáns tejleves.* 1 liter tejben addig főzünk egy fej hagymát, kevés petrezselymet, sót, egész borsot, szerecsendiót, míg a hagyma egészen megpuhul. Ezután a levest áttörjük szitán, gyenge vajas rántást készítünk, a levessel feleresztjük, együtt felforraljuk reszelt tésztát főzünk bele és ízlés szerint ecettel savanyítjuk, tálaláskor vagdalt metélőhagymával behintjük.

(4) *Burgonyafelfujt* gyümölccsel 3 dg. vajat, 2 tojás sárgáját, 10 dg. cukorral habosra keverünk hozzáadunk 38 dg. áttört főtt burgonyát, mazsolát, 3 dg. darát és utoljára a tojások felvert habját. A tészta felét kikent tűzálló tálba tesszük, vegyes friss mosott és lecsurgatot idénygyümölcsöt teszünk rá, lecukrozzuk, a tészta másik felét ráhalmozzuk, a tetejét meghintjük zsemlyemorzsával és vaniliáscukorral, egyenletes tűznél szép pirosra sütjük.

(5) *Francia elfújt.* Tűzálló kikent tálba tejberizst öntünk. Tetejére vegyes Meinl-féle befőttet rétegezünk, reá halmot rakunk cukrozott, keményre felvert tojásfehérjéből és a sütőben pirosra sütjük.

(6) *Fecskefészek kapormártással.* Közönséges tejes zsemlyéket kissé borban áztatjuk, kinyomjuk, felvert tojásban, utána morzsában megforgatjuk, forró zsírban kisütjük. Minden fészekbe 1 tükörtojást helyezünk, tejszínes kapormártással tálaláskor leöntjük és melegen asztalhoz adjuk.

Divat

Manapság nincs a nőnek kora. Nemcsak elméletben igaz ez, de gyakorlatban is lépten-nyomon tapasztalható. A hölgyek általában és kevés kivétellel kortalanok és időtlenek, azok a bizonyos kivételek pedig, akikre tapintatlansággal céloztunk — valóban csak hetvenen felül találhatók. Anyák és leányaik együtt sportolnak, báloznak és strandolnak és élesszemű ember legyen az, ki felismeri, hogy kettejük között melyik adott életet a másiknak. A néző sámára a legrosszabb esetben is mindketten csak: kislányok. Sőt nagyanyák és unokáik között is általában elenyésző a korkülönbség, bár előfordul, hogy a nagyanyák ősz fejet és tiszteletre méltó ráncokat viselnek. Ezek a kedves és régimódi nagymamák, akik büszkék korukra és az unokákra, de akik — a közvélemény szerint — már csak a mesékben elnek. A nagytöbbség bronzvörös, vagy havannaszőke loknikat visel, kárminpiros szájjal és felvarrt arcbőrrel.

A kor eltüntetésében a kozmetika határozottan komoly szerepet játszik és bár lehetetlenségekre ő sem képes, mindenesetre megkísérli azt. Öt-tíz évet a legnagyobb könnyedséggel lesimít egy női arcról, húsz esztendő már némi fáradságba került, de harmine felett még mindig kivont karddal diadalmaskodik.

Az arc megfiatalítása, vagy inkább fiatalon tartása tehát manapság nem probléma. Hátra van még az alak...

Ezen a ponton áll sorompóba a divat, az öltözködés művészete, amely nem ritkán valóságos csodákat művelhet.

Az idei nyári divat tetőtől talpig a fiatalosság jegyében áll. — Fiatalos anyag, a fazon, a díszítés és fiatal az, aki ezeket a ruhákat viseli.



GYERMEKEK DEBRECZENJE

Feladatot

kértél a vakációra, ime, itt van a feladat, melyet szeretném, ha nagy kedvvel próbálnál megoldani. Arról volna szó, hogy legszebb feladatnak tartanám én, ha ma volnék diák, ha kint vidéken, falvakon, községekben a magyar szónak megmentő hőse lehetnék.

Kérdezem, miért ne lehetnél te hőse a magyar szónak.

Sok nem kell hozzá, csak egy kevés jóindulat.

Az pedig van benned bőségesen és nemcsak benned, hanem ezer, meg ezer társadban, fiukban és lányokban, akik a jövendőre készültök fel.

Ott van egy igen, igen nagy terület, beláthatatlan végtelenség, ahol játszva lehet dolgozni és nagy értékkel lehetsz hasznára a nemzetnek és országnak. Most folyik szerte az országban valami megujhodó kedv és lelkes hangulat, melynek célja az, hogy mindenkivel megismertesse és megszerettesse a magyar népet és annak környezetét. Gonddal, szeretettel és odaadással igyekeznek megmenteni ezer esztendős nyelvkincsét, hagyományokat őrző lelkét és legendákat teremtő szívét. Elmennek a faluhoz illetékesek és illetéktelenek, hogy ezer esztendős nyelvi életünk kincseit összeszedegessék, megmentsék a jövendőnek akkor, amikor a város romboló ereje már is igen nagy és pótolhatatlan károkat okozott ezen a téren. Amit rontott a város, most tegye jóvá a város ifjú népe.

Ez az a feladat, melynél szebbet nem ismerek.

Ahol jársz, ahol megfordulsz, jószándékkal közeledj a falu népéhez még akkor is, ha bizalmatlanságot tapasztalsz. Ne csodálkozz, hogy fürkésző gyanuval fogad, ne rettenj vissza, hogy nincs és nem lesz jó ideig bizalmuk hozzád, hiszen minden okuk meg van arra, hogy ne boruljaak azonnal a nyakadba. Te ismertesd meg velük a város szebb lelkét, a tanult ember tisztább szívű gondolatait, aztán ők is megnyilnak előtted és kinyilatkoztatják ezer esztendős multjuk szépséges titkait.

Itt, ezeken a hasábokon egész vakáción keresztül ezt fogjuk hirdetni, a faluban végzendő teendők özönét vetjük fel és te válogathatsz ezekből, amihez kedved lesz, azt végzed el. Minden szó, amit megmentesz, minden gondolat, mely szent és tiszta, ha a szív belsejéből hozod, egyetemes nemzeti kincsünk lesz. Rajta, készülj a vakáció legszebb feladatára, a szünidő legmagyarabb elhivatására. — Itt, ezeken a lapokon megtalálod az útbaigazítást és tanácsot, aztán pedig magad fogod megépíteni saját terved szerint az útat, mely a falu népének lelke és a város ifjú fiainak, leányainak szíve közé épül összekötő kapocsnak...

A jéghegy

A jéghegy pompásan érezte magát az északi fagyos, dermedt világában. Az utolsó vihar alkalmával torlódott össze a sziporkázó hósivatag jégtábláiból, vastag hóréteégéből. Körülötte a beláthatatlan hósivatag, melyre pazar színekben tündököltek az sarki fény súgárai, amelyek minden egyes hószem felett eltáncoltak és lilás glóriával fonták körül a jég birodalmát. A jéghegyen kívül sehol kimagasló alak nem volt, csupán a távolság homályából ködlöttek elő kis úszó, libegő felhőként a többi társai. — A sivatagi jéghegy felemelte fejét és messze kinézett a partra, ahol jegesmedvék, rozmárok és fókák tanyái felett fénylettek a végtelenségig elterülő égbolt örök hunyorgó csillaglámpái.

Társtalan volt, magányos, de azért nem unatkozott, mert a metsző hideg szelek és a sürűn ellátogató felhők meséltek neki más világról, más tájakról. Különösen a napot emlegették, azt az ízzó, életet lehelő tűzgolyót, amelyik, ha ellátogat a sarkra, csak erőtlen sápadt valami, amely csak egész pici zúzmókat tud életre kelteni.

A jéghegy pedig kiváncsian várta a nap jövetelét. Nagysokára felbukkant az égen egy sápadt holdhoz hasonló korong sárga fénysugára.

— A nap — súgták a felhők.

— Ez az a hatalmas valami, ami leolvasztja a havat, megtöri a jég hatalmát? Mi ez hozzámképpest, picinyke korong, ami úgy, mint többi égi társai, csak csodálni, csak bámulni fog.

— Hatalmasabb a nap, mintsem gondolnád — mondták a felhők és tovamentek útjukon.

Ő rá se hallgatott, csak nézte az egyre nagyobbodó napot, mely már szétküldte az első langyos sugarait. Itt-ott eltünt a hó és a végtelen fehérséget zöld zúzmóföltok tarkították. Távolabb is megváltozott a vidék. A tenger jégtáblái összetöredeztek s lassan úszni kezdtek, míg végül felcsillámlott a tenger sötét vize.

Ez a nap hatalma — mondták ismét a fellegek.

A jéghegy büszkén felelte: »A havat leolvaszthatta, a tenger jégpáncélját megtörhette, de mi, mind a hó, mind a jégtábla énhozzám, az én roppant tömegemhez képest. — Többet nem szólt, hanem nézte, mint tünnek a körülötte lévő jégtáblák, míg végre azon vette észre magát, hogy ő is a tengerben van a part mellett. A tenger pedig egy hullámzó sötét viztömeggé vált, amit a partokon zöldelő csenevész moha vett körül. De őt is elérte a végzet. Lassan levált testéről a rátapadt hó, megingott és úszott, úszott mindig délfelé. — Amint ment, mindjobban nagyobbnak látta a napot, sőt már érezte azt a különös, sohasem ismert meleget, amely megzsibbasztotta egészen. Szeretett volna visszamenni a hósivatagba, újra ott lenni az igazi otthonába, de valami érthetetlen, megmásíthatatlan és ellenszegülést nem tűrő akart vitte, sodorta tovább új tájak felé.

Már feltünedeztek a távolban egy-egy falu halvány elmosódó körvonalai, majd meg hatalmas komor hegyek, meredek sziklák barna alakzatjai tüntek szemébe. Milyen nagyok voltak a sziklák és hozzájukképest milyen kicsike ő. Pedig nem régen még versenyezett némelyik magasságával, de ez a langyos vízű tenger mindig apasztja, mindig kicsinyíti. Mikor kiért a hegyek birodalmából, ismét sík területet talált, csakhogy a zöld zuzmók helyett kevély jegenyék álltak sorfalat a partokon. Ekkor már az egykori jéghegy kis halmocska, majd úszó jégtábla lett s mennél lejjebb úszott, annál közelebb érezte magához a napot, — amelynek minden sugára perzselte, égette, marta a testét. Végül összeölelkezett a sósvízű tenger langyos vizével s haugtalanul belemerült a habokba.

Ez már a jégmezőktől távol, nagyon távol történt, ott, ahol dél megtöri észak hatalmát.

Egyideig vitte magával az áramlat a jéghegyből lett tengervizet, de egyszercsak minden egyes cseppjét magához szippantotta a nap. Gyültek fent a légbe, mindig új vendég érkezett, végül fehérbodros habokkal takarták el az azúrkék eget. A déli szél fehér vitorláknak nézte őket, beléjük fujt és a bodros felhők repültek észak felé. Minél északabbra sodorta a szél őket, annál ismerősebbnek tünt fel a táj. Ezek már az ismert sziklák, odébb a tenger úszó jégtáblái. Most következik az a tengerré vált hósivatag, ahol még néhány évvel ezelőtt, még mint óriás büszke, dacos jéghegy volt, míg most ott lebeg könnyű felhőként a volt társai felett, s az ő helyén már egy másik jéghegy küzd a végzettel. Távolabb még büszkélkednek az óriások, de már az egyik hókoronáját lelopta a nap. Rémes látvány volt ez a pusztuló gyönyörű világ a jéghegyből lett felhőnek és nem is tudott szó nélkül elosonni felettük, hanem a még büszkélkedő óriásoknak utolsó intelemként sugta fülökbe:

— »Vigyázzatok, mert a nap hatalmasabb, mint gondolnátok!«

Major Piroska

Merengés

Messze elkalandoz
gondolatom szárnya.
el messze —
a rejtett jövő elé,
nem gátolja meg
a nagy messzeség távla,
s kutatva kémlel
a jövendő felé.

Sok nagy szomorúság
tárul fel előttem
a gondolat
röppenő szárnyán át,
sokszor bús sejtelmek
vonulnak elibem,
s ilyenkor szemem
a könnytől nem lát.

Sokszor úgy érzem, hogy
korán meg kell halnom,
hogy ifjan távozok
síromba én,
máskor meg nevetek
e bús gondolaton,
de mégis kísért
mindig ez a rém.

Hessegetem lelkem
e bús gondolatát,
s igyekszem feledni
e bánatot
és jól megkötözöm
gondolatom szárnyát,
hogy ne sugjon,
ily fájó jóslatot.

Nagy Erzsébet

Elmélkedés

Irta: Aba Ildikó IV. gimn. tan.

Vágy, boldogság, hit és remény,
Tüző nap májusnak kék egén,
Kacag a fűszál, biztat a lomb,
Az úton nincs semmi szakadék, domb,
Sima láthatár, erő, tettvágy,
Miben mindez buján terem:
Az ifjúság a melegágy.

Forrongó nyárban erőnk elég.
S ha hajtjuk, ha még nem elég,
Hamarabb, oh, nagyon hamar
Jő a mindent elfedő avar.
Ne égesd egyszerre mind el tüzedet,
Nehogy cudarul kifosztva
Érd meg a zord telet.

Egy nap

Nevet...
szinte duhajon kacag.
feketén zöldelő fák
között...
lidércen buvik dala.

Mesél...
szinte suttogva regél.
akácillatos nyár
fölött...
az élet húrja zenél.

Dudás Irén.

A mese szárnyán

Néha napján eszembe jutnak kicsiny gyermekkorom kedves jelenetei. Téli estéken, amikor már behúzódtunk a lakásba, odakuporodtam az Édesanyám ölébe és hízelegve kértem, hogy meséljen. És az én jó Édesanyám nem tudta megtagadni kicsiny leánya kérését és mesélt, mesélt fáradhatalanul bohókás és szomorú meséket mindaddig, míg az álomtündér csókjaival le nem zárta szemeimet. Igy volt ez régen, gyermekkoromban.

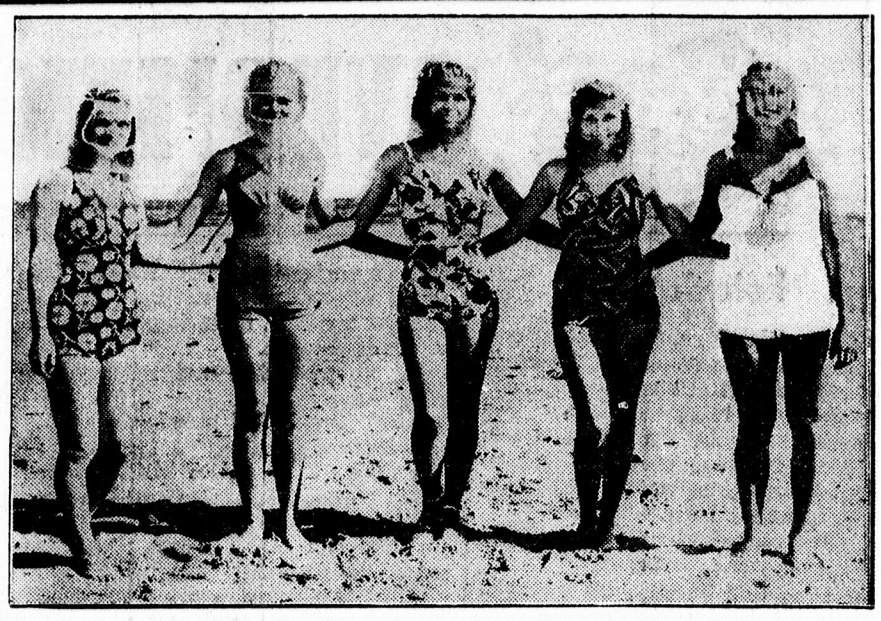
Most, midőn a gyermekévek már elszálltak felettem, ismét eszembe jutnak azok a régi, kedves, boldog órák. Ilyenkor nagyon vágyódom utánuk.

Nem régen történt az a kedves jelenet, amit most el akarok mondani.

Egy esős nyári napon történt. — Már az esteli órák közeledtek, az eső esett szakadatlanul. Kint az udvaron minden mélyedés vízzel volt tele. Édesanyámmal behúzódtunk a lakásba. Egy ideig csöndesen beszélgettünk, a napi dolgokat meghánytuk-vetettük egymás között. Egyszercsak eszembe jutott az a sok, mesével eltöltött téli este. Ekkor újra feltört bennem a meseszó után vágyakozás. Odaültem az Édesanyám mellé és úgy, mint régen kértem, hogy meséljen. Édesanyám elmosolyodott ezen a kérésen, furcsának találta, hogy én mesét akarok hallani. Én addig kértem, amíg mesélni kezdett. Ujra szárnyra keltek a régen hallott mesék, amelyek régen olyan boldoggá tettek, amiket ugyan már hiba nélkül tudtam, de még is elz,



A képen látható bájos gyermek nem fél az oroszlántól, mert hűs vizet ad.



Az amerikai strandokon ilyen védősisakot viselnek a nők nyári szeplők ellen.

jó volt az Édesanyám szájából hallani. Ezen az estén úgy volt, mint régen, amikor még kicsi voltam.

Olyan kedves volt ez az este, melyet így a mesék világában töltöttem el. Ezen az estén újra olyan kicsi leánynak éreztem magam, — mint akkor voltam, amikor mindennapos volt a mese, amikor a mesetündér alakjaival telt meg a szoba és én azokkal társalogtam.

Igy volt régen — és így volt most.

Igy volt kicsiny — és így volt most, nagykoromban.

Talán egy kicsit furcsának tetszik, de nekem mindig örömet okoz a visszaemlékezés és még most is örömmel repülök a »Meseszárnyán«.

Nagy Erzsébet

Készülj hazám

Irta: **Barcza Tibor.**

Vegyétek elő a kardokat,
Fújjátok meg már a kürtöket,
Kergesd el népem az álmodat,
Jöjjön már végre az ébredés.

Ne türd már magyar a kínokat,
Ne türd már tovább a könnyeket,
Tépd le már népem a láncokat,
S fogd a kezedbe fegyvered.

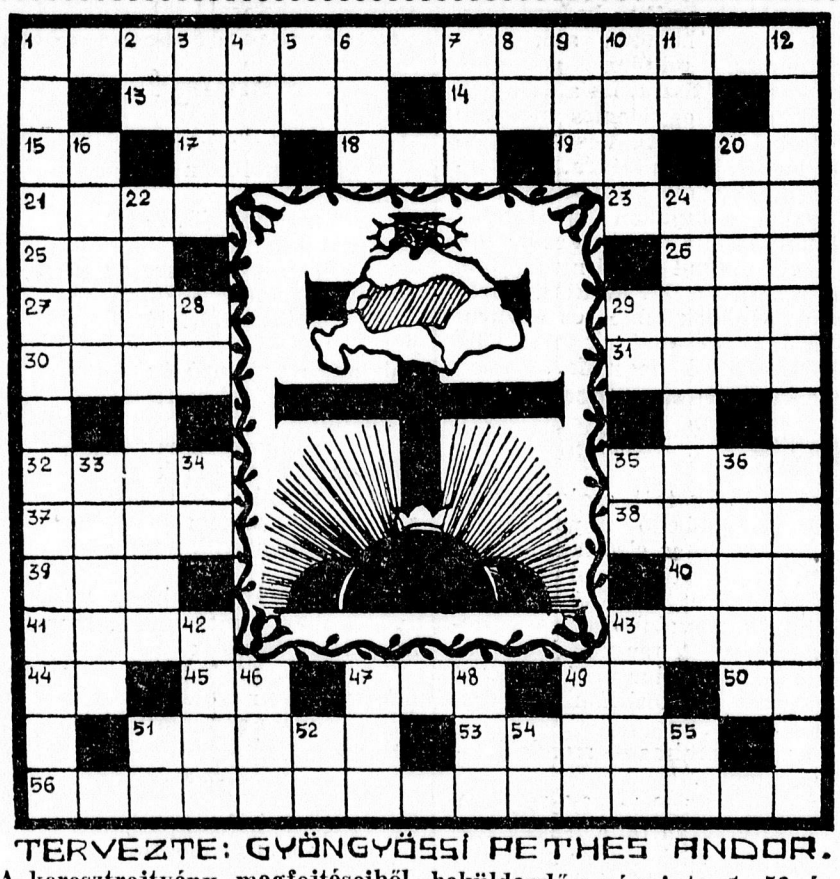
Mutasd meg az egész világnak,
Hogy mit tud tenni a hős magyar,
Ha szolgálni kell a hazának,
Bátran megy csatába a magyar.

Vegyétek elő a kardokat,
Fújjátok meg már a kürtöket,
Kergesd el népem az álmodat,
Jöjjön már végre az ébredés.

Segitsd a szegényt

Egy májusi délután kifeküdtem a ház elé a nyugágyba. Az orgona virágzott s a legpompásabb virágillatok terjengtek a levegőben. A nap ezerszínű szivárványsugara melegen sütött le. A méhek zúgása töltötte csak be a kis falu csendjét. Vasárnap volt. Az ünnepies hangulatban elaludtam. Mindenki a templomban volt. (Én délelőtt voltam templomban.) Halk síránkozó hangocskára ébredtem fel. Csendes hang volt, de mégis felneszeltem rá. Kinéztem, egy kis lányka volt a kapuban. Behívtam, megkérdeztem, hogy mi járatban van? Ő azt felelte, hogy: »Édesanyám beteg. Orvosra és orvosságra nincs pénzünk. Még ma nem volt étel a szánkban. Én pedig azért jöttem ide, hogy munkát kérjek. 11 éves leszek. Vállalok stoppolást, gyomlálást, vagy azt, amit.« Nagyon megsajnáltam, adtam neki egy bögre kávét kalácsal. A pénzemet is neki adtam. Könnyezve, örömsugárral az arcán megköszönte és ezt mondta: »Isten fizesse meg a jóságát!« Ekkor én nagyon-nagyon boldog voltam.

Váczy Kató
Dóczi II. gimn. o. t.



TERVEZTE: GYÖNGYÖSSI PETHES ANDOR.

A keresztrejtvény megfejtéseiből beküldendő a vízszintes 1., 56. és a függőle ges 1., 12.

MEGHATÁROZÁSOK:

Meghatározások:

Vízszintes sorok: 1. Az ifjúság kedvenc olvasmánya. (Cooper műve.) 13. A bibliai kétkedő. 14. Kisközség Zala vármegye balatonfüredi járásában. 15. Mindenkinek van. 17. Felkiáltószó. 18. Szeszesital. 19. Bácsi Erdélyben. 20. Betű fonetikusan. 21. Váladék. 23. Balaton teszi. 25. Vissza: betegség jele. 26. Z. I. D. 27. Két szó: 1. Áru ellenértéke, 2. Igekötő. 29. Cigány. 30. Ázsiai ország. 31. Vénus és Mars gyermeke. 32. Nem vak. 35. Törő, zúzó. 37. Időmérők. 38. Ház része (névelővel). 39. Isme. 40. I. K. G. 41. ....vistus, germán fejedelem, aki leverte az aedemusokat 43. Nem fiú. 44. Egyiptomi napisten. 45. Csalavér állat mássalhangzói. 47. Borotvapenge márka. 49. Latin kettős magánhangzó. 50. Lili magánhangzói. 51. Vilajet és város Kis-Ázsia DK-i részén. 53. A Hortobágyon is sok van. 56. A véglények egyik osztályát alkotják, testük egyetlen sejtből áll.

Függőleges sorok:

1. Petőfi vers címe. 2. Ezen járunk. 3. Kínai súly és pénzegység. 4. Az elektromos ellenállás jelének betűi felcserélve. 5. Éneklőszócska. 6. Azonos mássalhangzók. 7. Sav teszi. 8. Cselekvés rugója. 9. Ez látható az összerázott folyadékon. 10. Két szó: 1. Olasz nevelő. 2. Cipészszerszám. 11. Kérdőszó. 12. Jégkorban élő ősi, primitív emberek. (Homo primigenius.) 16. Meleg évszak. 20. Egyiptomi város. 22. Zoológiai. 24. Hasonló összetételű vegyületeknek azon sajátsága, hogy azonos alakban kristályosodnak. 28. Betű fonetikusan. 29. ... di izraelita. 33. A papagáj-félék egyik neme. 34. Egyenlő vízsz. 8. 35. Köra magánhangzói. 36. Egy helyen letelepedni. 42. Rendjel latinul. 43. Keletkezett! (Ország is.) 46. Végtag. 47. Vissza: Néger név. 49. Azonos magánhangzók. 51. Igekötő. 52. Indulatszó. 54. Évszak mássalhangzói. 55. Mindent ez idéz elő.

Tervezte: **ifj. Meszlényi Iván**

Imre bácsi postájából

Kedves Imre bácsi!

Ugy tudom, hogy már elfogytak a legutóbb beküldött munkáim és ezért sietek pótolni annak hiányát a mostani két prózám és egy versem beküldésével, melyekre, ha rákerül a sor, remélhetőleg úgy mint a többieket, ezeket is viszont láthatom a kis lapunkban.

Teljes tisztelettel:
Major Piroska

*

Kedves Imre bácsi!

Én is olvasója vagyok a »Gyermekek Debreczenjé«-nek. Most nyárra szeretnék beállni kis lapunk táborába. Azért itt küldöm a Segítsd a szegényt c történetet és A kapzsi repce c. mesét. Kérem Imre bácsit, szíveskedjék ezeket kis lapunkban közölni, mert ezzel nagy örömöt szerezne nekem. Kérésemet megújítva, vagyok hű munkatársa.

Tisztelettel:
Váczy Kató

*

Kedves Imre bácsi!

Ujabb munkáimmal fordulok ismét Imre bácsihoz, amelyek között van egy vers, melyben az iskolától búcsúzom. Nagyon szépen kérem Imre bácsit, hogyha jó, legelőször ezt szíveskedjék kis lapunkban leközölni, mert ezt a verset leghamarabb kellett volna beküldeni, hogy a vizsga napján megjelenjen. Verseim közléséért hálás köszönetet mondok s maradok tisztelettel:

Nagy Erzsébet

*

Eszter: Irásait szívesen fogadom és örömmel közlöm, de a most küldött írások nem gyermekujságba valók. Próbáljon nekünk-valót is írni. Ezek közül alkalom adtán a nagy lapban fogok közölni. A jutalomkönyvet vegye át; üdvözletét viszonozom.

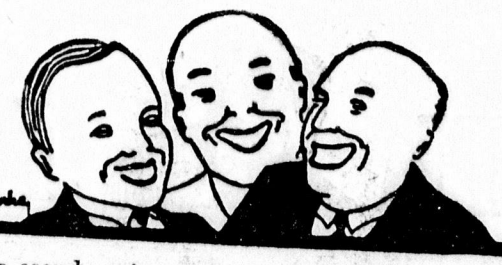
Üzenet: Bizony, azok a versek nem váltak be. Küldj újabbakat, mert a beküldötteket kijavítani se lehet.

Üzenet: Örömmel és szívesen köszöntelek. Csak írj szorgalmasan és ha alkalmas az írásod, mint most is, boldogan közlöm. Ird meg, hogy a jutalomkönyvet hova küldjük.

Üzenet: Ezután is várom az írásaidat. Most szünidő van, bőséggel jut idő az írásra. A most küldöttek sorra kerülnek.

E heti könyvjutalmat Váczy Kató, Molnár Ilonka és Kövy Zoltán kapták, jutalomkönyvüket szerdán délután átvehetik lapunk kiadóhivatalában.

LUDAS MATYI



Himalája Kárpát és az uj magyar lira

Irta: Szabó József Sándor

A vers:

A BOLOND BAKTER

Álmatlan őrzöm
a voltat, a multat,
a muló időbe
perceket kiáltok,
hogy a kongó-bongó
szürke, üres csendbe
az a régi átok
ne találjon rátok...

A kritika:

Végre egy hang, egy igazi hang! Szívós alaphálózat, nemzeti átlényegülés, sőt több: nemzeti alaphang-átfogás! A káoszból, a talajvesztett, légies kapkodásból egy biztos fundamentumú, lelki alapokra fixirozott, kiteljesült mondanivaló.

Himalája Kárpát! Fogalom! Fogalom! L'art pour l'art, tiszta l'art pour l'art.

Magas hőfokon hevített, lelki kohókon átizzított szintiszta magyar lira. Népi éreből formált, művészi vésővel kivésett, a zseniáltás okkult műhelyében fémtisztára csiszolt nyelvezet.

Rád vártunk mindig Himalája Kárpát, most már tudjuk! Rád, aki álmatlan őrzöd a lángész átvirrasztott, látomásos éjszakáin a lidérenyomásos multat, aki stentori hangon kiáltod bele a lidérc-fényes éjszakába a tartalmat, a perceket, azokba az éjszakákba, amelyekben, mint a lázálomban percek nélkül mulnak az órák, percek nélkül: vagyis tartalom nélkül. Mert hisz tudjuk, Himalája Kárpát, legalább is mi ketten, Te, meg Én, tudjuk, hogy az órák s az egész élet csak percekből áll: egy pere a születés és egy pere: a halál. Percekből áll a boldogság és percekből áll a szenvedés és csak nehéz percek átvirrasztott szenvedései kovácsolják a szörnyű perceket kegyetlen órákká. Nos, ezekbe az üres órákba kiáltod te, Himalája Kárpát, — stentori hangon a perceket: a tartalmat.

Kong az ürességtől minden óra, csak a muló, tartalmatlan éjszaka tart örökké, — legalábbis Nálad és Nálam, Himalája Kárpát! És te, Himalája Kárpát, te érzed azt (én is érzem), hogy ez a csend veszélyt rejt magában, ez a csend kong és bong, mint az üres céltalanság. És ebben a kongásban és bongásban csak a muló idő óraütése érzékelteti meg az életet, a mozgást. — Mert ezekben a szörnyű órákban — csak te érzed ezt Himalája Kárpát — (no, meg én is érzem), — ha nem kongnának és bongnának az órák és ha Te (meg Én) nem kiáltanál, akkor a halál összeszorítaná a torkodat és ott vesznél a csend dermesztő ölelésében.

Nem mondom, kék és opálos éjszakákon találkoztam már a csenddel. Találkoztunk és ölelkeztünk, — de annyira még nem láttam a csendet, annyira még nem éreztem hűvös szorítását a csendnek, mint a te versedben, Himalája Kárpát! Ez már nem is csend, ez csendebb a csendnél, ez a csend már nem hallgat, ez a csend már olyan őrjítő, hogy szinte ordít, ebbe a csendbe bele lehet süketülni; be kell, hogy fogjam a fülemet, Himalája Kárpát, mikor a versedben a csendet olvasom, mert nem bírom ezt az őrült zajt, amit ez a csend kivált belőlem; ez a csend vaspőröllyel üti az agyvelőmet és valami őrült motor zakatol benne! Mondd: Hogy bírtad Te ezt az őrült zakatolást ebben a csendben?

És ebben a csendben orgyilkosként leselkedik a régi átok. Igen, érzem ezt a régi átkot. Mily nagyszerű művészi kép: Álmatlan éjszaka kísért a mult, a peretelen órák konganak-bonganak, csupa sivár üresség a lidérenyomásos éj, — sikolt a csend és a fekete éjszakában ott leselkedik a régi átok, hogy ökölrázva teljesüljön ki! — Mily hátborzongatóan gyönyörű! Óh, én elképzelem Himalája Kárpát, mily hátborzongató ilyet alkotni, mily gyönyör a kiteljesülése egy ilyen monumentális költői alkotásnak.

Elolvasom a versedet százszor és ezerszer, Himalája Kárpát és megértelek Téged. Láthatod ebből a kritikából is, hogy én megértelek, hogy én egy nagyon, de nagyon egyszerű és különös szerény ember vagyok, és láthatod, hogy én méltányolak Téged.

De azt azért elismerheted Te is, meg a közönség is, hogy ilyen kritikát se tud mindenki írni, aki kritikusnak nevezi magát és azt pedig direkt el kell, hogy ismerjed, Himalája Kárpát, hogy sohasem értetted volna meg a versedet, ha én meg nem magyarázom neked, szegény barátom.

Csak egy mosolyt

ÜGYVÉDI TILALOM

Mr. Brown autóbaleset közben lábát törte s a baleset után még egy év mulva is mankóval jár. — Egyébként biztosítótársaságával pörben áll nagy kártérítési összeg miatt.

Egy barátja meglátogatja és megkérdi, hogy még csakugyan mindig mankóval kell járnia?

Mr. Brown:

— Az orvosom már régen megengedte, hogy mankó nélkül járjak, de az ügyvédem megtiltotta.

SKÓT FOGORVOSNÁL

— Mennyibe kerül egy foghúzás, doktor úr?

— Három pengő.

— És ha csak egy kicsit megmozgatja?

HIDEGVÉR

— Kedves barátom, ha nem tudok ma 500 pengőt kölcsön kapni, főbelövöm magamat. Nem segíthetnél rajtam?

— Nagyon sajnálom, nincs revolverem.

ELÉRTETTE

— Tegnap este megmondtam a menyasszonyomnak a véleményemet. Megmondtam neki, hogy látni sem akarom.

— Mire ő?

— Eloltotta a villanyt.

ASSZONYOK BESZÉLGETNEK

Két hölgy beszélget:

— Képzeld, — mondja az egyik, — holnap leszek huszonkilenc éves.

— Hja, halad az idő — válaszolja a barátnője — én is a jövő héten leszek annyi.

— Igen, igen — jegyzi meg az első, — csakhogy én most először.

KITŰNŐ FIU

— Papa, mit szólsz hozzá, teljesen egyedül csináltam magamnak egy hegedűt!

— Nagyszerű! És honnét szerezted a húrokat?

— Kiszedtem a zongorából.

ÁRTATLAN GYERMEKKOR

Kis fiucska sír az uccán. Egy ember résztvevően megkérdezi, — hogy mi a baja?

— A mama — jajveszékel a gyerek — vízbeölte a cicát.

— Azért sírsz, te csacsi, hiszen ez nem olyan nagy baj.

A fiucska még jobban bömböl.

— De a mama megígérte, hogy én ölöm majd a vízbe.

REALIZMUS

A tanító házi feladatot ad tanítványainak, de figyelmezteti őket, hogy ne vegyenek igénybe segítséget, hanem azt írják meg, ami valóban bennük van.

Az egyik fiú így írta meg a dolgozatát:

»Nem vettem igénybe a felnőttek segítségét, hanem megírom, ami bennem van. A gyomrom, a májam, két alma, két krémes és egy pohár víz.

ANGOL HIDEGVÉR

Az orvost felhívta telefonon egy gentleman és azt mondja, hogy a kisfia lenyelte a töltőtollát.

— All right! Rögtön ott leszek, — válaszolja a doktor. — És közben mit csinál?

— Ceruzával írok.

ANGOL UDVARIASSÁG

— Hallgasd csak, hogy horkol az apád — mondja az egyik angol gyermek a másiknak.

— Papa nem horkol, hanem egy kutyáról álmodik és a kutya morog.

KÉT MEGLEPŐ VICC

Ugy látszik, az angol gyerekek sem mindig szeretnek mosdani. Bizonyság ez a vicc.

Anya: Nézd csak, a cica is megmossa az arcát.

Kislány: Nem, ő csak a kezét mossa és az arcához törüli.

Az angolok is sietnek néha.

Uj gépírónő (hadaró diktálás után): Nos, Mr. Jones, mit is mondott a »Kedves Uram« és »Őszinte híve« között?

SKÓTOK

Sandy, mielőtt végleg elhatározta volna magát, meg akart győződni arról, vajjon takarékos leány-e a szerelmese? Egy esti sétán megkérdezte:

— Mondd, drágám, szoktál az ágyban olvasni?

— Csak ha holdvilág van.

Egy hét mulva megtartották az esküvőt.

CSIKÁGÓBAN

A banditaclub futóversenyén odaszól a klub igazgatója az új starterhez:

— A versenyzők már indulásra készen állnak. Süsse el az indítást jelző pisztolyt!

— Melyikükre kérem?

KIS SZÓKIMONDÓ

A vőlegény így szól a kis Pistikéhez:

— No, Pistike, remélem, nem haragszol, hogy elviszem a nővéredet?

— Persze, hogy nem. Hiszen az egész eljegyzési vacsorát azért csináltuk, hogy már vigye.

JELENET A VILLAMOSON

Jókedvű ittas ember kapaszkodik a bőrfogantyúba a villamoson. A kalauz hozzálép:

— Szakaszjegyet?

— Az is jó lesz. Mibe kerül?

— Tizenhat fillér.

Az ittas ember szabadon maradt kezével kotorász a zsebében, de nem talál pénzt. Erre elereszti a szíjat és így szól:

— Mi-mi-mindjárt kikeresem, addig ma... ga fogózkodjék.

ÉTTEREMBEN.

Egyik vendég: Hozzon nekem egy kis pörköltet.

Másik vendég: Nekem is, de friss legyen.

A pincér elsiet és így adja le a rendelést a konyhában:

— Két kis pörköltet, az egyik friss legyen.

BOR ÉS KÖLNIVIZ

Feleség: Pfuj, három lépésről megérzik rajtad a borszag.

Férj: Talán a kedvedért kölnivizet igyak?

BÖLCS FELELET

Tanító: Mondd fiacskám, mikor az Isten az első embert sárból megformálta, mit csinált velük?

Móricka: Odaállította a fal mellé száradni.

ING-KÉRDÉSEK

— Hogy hívják azt az ujságot, amelyik minden nap ing-gel jelenik meg az uccán?

— Morning Post.

*

— Ki volt az a híres történelmi alak, aki egész életében egy ing-et folyton hordott?

— Washington.

*

— Melyik ing lehet jelzálogbiztosíték?

— Az ingatlan.

*

— Melyik volt a világ legnagyobb ingje?

— A Ringszinház.

A HÉT LEGJOBB VICCE

Két kereskedő találkozik a kávéházban.

— Mondja, bevasalta végre Kelemenen az ötven pengőt?

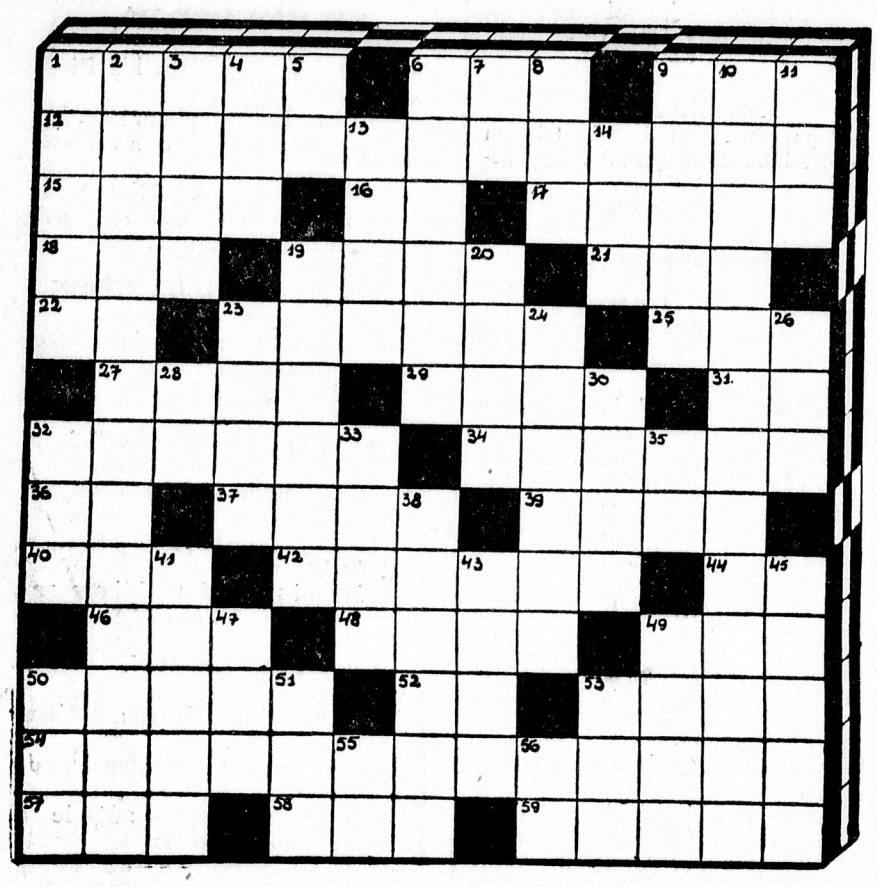
— Nem, de megmondtam neki a magamét, hogy tudom, nem teszi ki az ablakába.

REJTVÉNYEK FEJTÖRŐK



Rovatvezető: Boross György

Ceruzát elő!



A megfejtés igazolására elegendő a négy hosszú sor beküldése.

MEGHATÁROZÁSOK:

Vízszintes sorok:

1. Híres zsidó rabbi az I. és II. században.
6. Erdélyi hadsereg főparancsnoka volt a szabadságharcban.
9. Árokfalvi Fekete Endre.
12. Katolikus ünnep.
15. Ázsiai tó.
16. Kutya.
17. Francia folyó.
18. Néz.
19. Férfinév.
21. Mutatónévmás — tárgyesetben.
22. Rangjelző szócska.
23. Ilyen költészet is van.
25. Szent — portugálul.
27. Egyetemi város az U. S. A.-ban.
29. Verdi opera.
31. Utolsó betű.
32. Most jut eszembe!!!? (Tyű de ravasz!)
34. Alkot, létrehoz.
36. Római hatos.
37. Vissza: Vasúti kocsi.
39. Férfinév.
40. XIII. Alfonz neje.
42. Odaköszörül.
44. Gallium vegyjele.
46. Itlen Igric!!!?
48. Lendület, hév.
49. Ilyen hárfa a háztetőn van — ha van!!!?
50. Agyonbecézett ősanya.
52. Német személyesnévmás.
53. Indián város. (Tadzs Mahal.)
54. Európai állam.
57. Diák-ige mássalhangzói.
58. Övé — latinul, nőnemben.
59. Nem megy el.

Függőleges sorok:

1. Hegy Belgrád mellett.
2. Uszólábú madár.
3. Akta.
4. Táncmulatság.
5. Ezüst vegyjele.
6. Bűbáj, varázslat.
7. Fonetikus mássalhangzó.
8. A rádióban ismert szó.
9. Fűszernövény.
10. Agyrém.
11. Belső szerv.
13. Női név.
14. Romulus és Remus anyjának egyik neve.
19. Szíria fővárosa.
20. Ajtót tár.
23. Trópusi faféle.
24. Nem magyar állampolgár!!!?
26. Német világtáj.
28. Argon vegyjele.
30. Északi szarvasfajta — névelővel.
32. Légy üdvözölve!
33. Virágzó indiai királyság volt Kr. e. a VI. században. (Tesség beírni: OUDE.)
35. Mutatónévmás.
38. Ókori szumér állam Ázsiában.
41. Légi szellem Goethenél, aki Faustot életre kelti.
43. Erdei isten a görög-római hitregékben.
45. Többszáz sziget együttes neve a Boteni-öbölben.
47. Azonos betűk.
49. Magyar város.
50. Sírköveken olvasható ez a szó.
51. Ieusus Hominum Salvator.
55. Latin személyesnévmás.
56. Samu — mássalhangzói.

Diderot és a cenzor!

Nagy kockázat

A nagy francia forradalmat a szellem forradalma előzte meg. — A francia írók bátran szembeszálltak a maradi egyház és az ósdi társadalmi rend védelmezőivel. — Kíméletlen harc kezdődött, melyben a felvilágosodás apostolai győztek.

A hatalom mindent megtett, hogy a felvilágosító iratok terjedésének gátat vessen. Minden könyv kéziratát, — mielőtt nyomdába került volna — a cenzor vizsgálta át. A cenzurát azonban — a titkos nyomdák mellett — maguk a cenzorok is kijátszották.

Malesherbes, a sajtóügyek akkori állami főnöke például egy napon megírta Diderotnak, hogy másnap kénytelen lesz házkutatást tartani nála és összes írásait lefoglalni. A tudós ijedten szaladt Malesherbeshez.

— Mit csináljak írásaimmal? Huszonnégy óra alatt képtelen vagyok azokat elrejteni!

Malesherbes erre a »Nagy kockázat«-ban foglalt meglepő választ adta Diderotnak. A kiküldött emberek másnap csak üres fiókokat találta Diderot lakásán!

Mi lehetett Malesherbes frappáns válasza? (Ez küldendő be a megfejtés igazolására!

(A meghatározások értelmében beírt helyes megfejtéseket tessék a megfelelő kockába beírni, s utána az egész szöveget összeolvasni és már meg is van a válasz.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31	32	33	34	35	36

Meghatározások:

1.	Gyarapszik a testsúlya	1	25	12	36	24
2.	A Nap a zeniten áll!	7	9	6	27	18
3.	Iga	8	2	30	11	20
4.	Széchnyi műve	10	25	35	22	6
5.	Ken	15	14	13	11	18
6.	Nagyot hall szegény	21	5	4	22	3
7.	Evőeszköz	24	19	16	17	18
8.	Taps a fokmérője	26	36	28	29	30
9.	Földet művel	32	13	2	23	3
10.	Kártyalap	33	34	35	31	32

A meghatározások értelmében állítsunk össze tíz fogalmat s a fogalmak betűit írjuk be a fenti ábrába, a számokkal jelzett kockákba. A számok azt jelentik, hogy a megfejtett fogalmak betűit melyik kockába kell írni!

Tudnivalók:

1. Egyetlen rejtvény helyes megfejtése elégséges.
2. E heti rejtvényeink megfejtéseinek beküldési határideje: péntek este 6 óra.
3. A megfejtések a jövő héten. A nyertesek névsorát a »Hírek« között »*Rejtvényfejtők figyelmébe*« cím alatt helyeztük el.
4. Szelvényt mellékelni kötelező.

EHETI DIJAINK:

6×1—1 kötet könyv.

26. SZÁMU REJTVÉNYSZELVÉNY.

Név:

Foglalkozás:

Pontos cím:

Ki ez?



A Debreczen rádióműsora

1938 julius 3-tól julius 9-ig

VASÁRNAP

JULIUS 3.

BUDAPEST I. 9.30: Hírek
10: Egyházi ének és szentbeszéd a belvárosi főplébánia templomból. A szentbeszédet mise közben Bartmann Miklós dr. pápai kamarás, hercegprimási titkár mondja.
11.15: Evangélikus istentisztelet a Deák téri templomból. Prédikál Magócs Károly kerületi központi lelkész.
12.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
12.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Berg Ottó.
Közben kb. 13.05: Egészségügyi kalendárium. Az Országos Közegészségügyi Intézet közleménye. Felolvassa Faragó Ferenc dr.
14: Hanglemezek.
15: „A szilva aszalása. A Földmívelésügyi Minisztérium rádióelőadássorozata.
15.50: Budai Dalárda. Vezényel Endre Béla.
16.30: „Rang és mód az államok világában." Moravek Endre dr. előadása.
17: Szabó Kálmán magyar nótákat zongorázik.
17.25: Repülőnap Szolnokon. Közvetítés a szolnoki repülőtérről. Beszélő Budinszky Sándor.
18: Radics Béla és cigányzenekara.
19.15: „A finn—magyar barátság." Kodolányi János előadása.
19.45: Maról—Mazurek Miklós énekel, zongorán kíséri Schwalb Miklós.
20.10: „A három testőr." Hangjáték két részben. Dumas regénye nyomán írta és rendezi Barsi Ödön
Utána kb. 21.50: Hírek, sporteredmények, időjárásjelentés.
22.15: Terstyánszky emlékverseny. Közvetítés Velencéből.
22.50: Közvetítés a Dunakorzó-kávéházból. Pertis Pali és cigányzenekara játszik.
23.30: Közvetítés a Vadászkürt-szállóból. Pertis Pali és cigányzenekara muzsikál.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

BUDAPEST II. 11.15: A rádió szalonzenekara. Vezényel Bertha István.
15: Jazzdalok és tánclemezek.
18.15: „Tinódy Sebestyén." Clauser Mihály dr. előadása.
18.45: „Nemzetiségi kérdés a Szovjetunióban." Bonkáló Sándor dr. egyetemi tanár előadása.
19.15: Ravel: F-dur vonósnégyes. Előadja a Galimir vonósnégyes. (Hanglemez).
19.50: Hírek, lóversenyeredények.
20.15: Közvetítés a városligeti Fővárosi pavillanból. A József nádor 2. honvédgyalogezred fuvózenekarának műsora.

RÖVIDHULLÁMU ADÓÁLLOMÁS műsora a HAS 3 hivójeles adóállomason, 19.52 méteres hullámhosszon, 15.470 kilocikluson 15—16 óráig: „Csatakép." Arany János balladáiból. Nagy Mária magyar nótákat énekel. Angolnyelvű hírszolgálat. „Mosoly országa." Részletek Lehár daljátékából. „Mit üzen a rádió?" Szózat.

JULIUS 3—4-én vasárnaptól hétfőre virradó éjjel HAR 4 hivójeles adóállomáson, 32.88 méteres hullámhosszon, 9.125 kilocikluson 1—2 óráig: Részletes műsor azonos a HAS 3 hivójeles adó július 3-i, 15 órától 16 óráig közvetítendő műsorával.

KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MÜSORSZÁMOK: 20 óráig Prága II. 17: Mozart opero. Brona. 18: Peéry Piri kangjátéka németül. Bukarest 19: Mozart-est. 20: R. Paris 20.30: Offenbach- opera. 21: Olasz I. 21: Leoacavallo-opera.
TÁNCZENE: Riga 21.15, Königsberg 19.10 Luxemburg 21.45, Llubjana 22.15, Zágráb 22.20, Osló 22.30: Kalundborg 23, Bruxelles 23, R. Paris 23, Paris P. T. T. 23, Strasbourg 23.

HÉTFŐ

JULIUS 4.

6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek.
Kb. 7.20: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: „Társasági hírek 1863-ból." (Felolvasás.)
10.45: „Kis mesék". Irta Sulyok Karola. (Felolvasás).
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Időjárásjelentés.
12.05: Bocskai Imre zongorázik, — Schuszter Etelka gordonkázik, zongorán kíséri Schwalb Miklós.
Közben kb. 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: Weidinger Ede szalonzenekara. 1. Petrás: Holdas éj az Alstereu — keringő. 2. Losonczy Lajos: Szerenád. 3. Siede: Nyáréji ünnep — szvit. 4. Loewe: A régi dal. 5. Kigyósi Árpád: Bonbonniere musicale. 6. Lehár: Volt egyszer egy keringő. 7. Rubinstein: Részlet a „Feramors" c. balettből. 8. Alotter: Rokokógavott. 9. Micheli: Babatánc.
14.35: Hírek.
14.50: A rádió műsorának ismertetése.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: A rádió diákfélórája. „Fedél alatt" (Barlanglakások, cölöpépítmények, kunyhók). Reidl Béla előadása.
16.45: Pontos időjelzés, idejárásjelentés, hírek.
17: Rácz Lajos és cigányzenekara.
18.10: „Vallásos népénekeink." Volly István előadása néprajzi hanglemezekkel.
18.55: „Az iparosnevelés a mesterműhelyben és a tanonciskolában." Noszlopy Antal m. kir. ipari s. felügyelő előadása.
19.15: Hírek szlovák nyelven
19.25: Grötz Franci tiroli dalokat énekel, srammel-zenekari kísérettel.
1915: „Lovagköltők versei." Bevezetőt mond Thiesmann Tivador dr. egyetemi tanár. A verseket Kowách Ernő mondja el.
20.25: Budapesti Hangverseny Zenekar. Vezényel Thiemann Friedl Frigyes. 1. Balfe: a cigánynő — nyitány. 2. Siklós Albert: Magyar rapszódia. 3. Turina: D anzas fantasticas. 4. Sandby Herman: Bölcsődal, vonószenekarra és hárfára. 5. Nils Lerche: Keringő-ábránd. 6. Mikus-sák István: Elégia. 7. Stephanides Sándor: Táncolja velem lánykám — keringő. 8. Országh Tivadar Parasztdalok. 9. Ippolitov-Ivanov: Kaukázusi vázlatok. 10. Zieher: Éjszakázók — keringő.
21.55 Hírek, időjárásjelentés.
22.20: Ljubicza Marschinetz zongorázik, a magyar—jugoszláv művészcsere keretében. 1. Slavenski: Szonáta. 2. Milojevics: Prelüd. 3. Papadupulo: Contradanza. 4. Slavenski: Medjumurje. 5. Tajcsevics: Három balkán tánc.
23: Hírek angol és francia nyelven.
23.10: Tánclemezek.
0.005: Hírke külföldi magyarok számára.

BUDAPEST II. 19: „Darázs a tölgyerdőben." Méhes Gyula dr. egyetemi tanár előadása.
19.50: Hanglemezek.
20.25: Hírek.
20.50: Olasz operaráészletek. (Hanglemezek.
22: Közvetítés az Emke-kávéházból. Farkas Béla és cigányzenekara muzsikál.

KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MÜSORSZÁMOK: 20 óráig: Svájci Al. 18.30: Zarek Ottó előadása a magyar szent koronáról. 20: Paris P. T. T. 20: Opera. 21: Kalundborg 21: Kálmán Imre művek. Olasz II. 21.10: Planquette: Cornevillei harangok.
TÁNCZENE: Hamburg 21, Olosz II. 22, Boroszló 22.20, London 22.25: Kalundborg 23.05, Luxemburg 23.

KEDD

JULIUS 5

6.45: Torna.
Utána hanglemezek. 1. Szőllössy Ferenc: Rendőr díszmenet — induló. 2. a) Hupfata-klarinát — polka. (Tiroli parasztzenekar.) 3. Strauss János: Kék Duna-keringő. Havájí gitár és Berolina zenekar. 4. Pondero: Ta Hien — kínai szerenád. (Georg Kniestaedt és zenekara.) 5. Strauss János: Terefere-polka. (Berlini városi opera zenekara, vez. Schillings).
Kb. 7.20: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: „A magyar népparlament legelső ülése kilencven év előtt (Felolvasás).
10.45: „Csevegés az időszerű divatról" (Felolvasás).
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Időjárásjelentés.
12:05: A József nádor 2. honvédgyalogzered zenekara. Vezényel Seregi Artur. 1. Seregi Artur: Székesfehérvári vegyesdandár — induló. 2. Suppé: A szép Galathea, nyitány. 3. Waldteufel: Szironyvarázs — keringő. 4. Kálmán Imre: Palotás az „Ördöglovas" c. operából. 5. Ábrahám Pál: Részletek a „Viktória" c. operettből. 6. Pécsi József: Magyar ábránd. 7. Scharoch: Dormos — induló.
Közben kb. 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás és vízállásjelentés.
13.30: Mursi Elek és cigányzenekara.
14.35: Hírek.
14.50: A rádió műsorának ismertetése.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.10: Asszonyok tanácsadója. Arányi Mária előadása.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: „Katonás nevelés, honvédtisztképzés", vitéz Náray Antal vkszt. alezredes előadása.
17.30: Tánclemezek.
18.30: „Ifjabb Andrássy Gyula gróf". Pongrácz Kálmán dr. előadása.
19: Az Országos Postás Zenekar műsora. Vezényel Eördögh János. 1. Kéler Béla: Magyar vígjáték — nyitány. 2. Kálmán Imre: Csárdáskirálynő — egyveleg. 3. Benaczky: Szerelem a hóban — keringő. 4. Lehár: Pacsírta — egyveleg. 5. Urbach: per aspera ad astra — induló.
20.10: Herczeg Ferenc két egyfelvonásosa: Rendező Csanády Gy. 1. „Két ember a bányában." Dráma egy felvonásban. Személyek: Brádi— Tímár József, Kop — Kiss Ferenc. 2. Violante és a bíró. Drámai jelenet. Violante — Tőkés Anna.
Utána kb. 21: Hírek.
21.25: Közvetítés a Bellevue-szállóból. Bura Sándor és cigányzenekara muzsikál.
Közben 21.50: Időjárásjelentés.
22.25: Habán Jenő dr. angolnyelvű előadása: „Petőfi, the greatest Hungarian poet" (Petőfi, a legnagyobb magyar költő).
22.45: Közvetítés a Brittania-szállóból. Bura Sándor és cigányzenekara játszik, Klinger Aurél énekel.
Közben 23 óra: Hírek német és olasz nyelven.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

BUDAPEST II. 18.30: Közvetítés a Központi Tejcsarnokból. Az Országos Postászenekar műsora. Vezényel Eördögh János.
19.10: „Beck külügyminiszter és a lengyel külpolitika." Csíszár Béla előadása.
19.40: A földmívelésügyi miniszter mezőgazdasági félórája.
20.10: Sibélius D-dúr szimfónia (II. szimfónia). Előadják a Bosztoni szimfónikus zenekar, vezényel Koussewitzki (Hanglemez).
21.25: Ügetőversenyeredmények.

KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MÜSORSZÁMOK: 20: Kalundborg 20.15: Lehár: Víg özvegy, operett. Paris P. T. T. 20.30: Schubert: Három a kislány operett. Strausborg 20.30: Opera. 21: Prága II. 21.30: Vonósnégyes. Olasz II. 21: Leoncavallo-opera. 24: Frankfurt 24: Goetze-opera.
TÁNCZENE: Königsberg 19.10: Prága II. 22.20, Ljubljana 22.15, München 22.20, Zágráb 22.20, London 22.30, Droitwich 23.15.

SZERDA

JULIUS 6.

6.45: Torna.
Utána: Hanglemekezk. 1. Friesay Richárd: Járjatok be minden földet — induló. 2. Popy: Bajadérok. 3. Sali: Polka. 4. Strauss János: Keleti mesék — keringő. 5. a) Az egri ménes mind szürke, b) Kiskomárom, Nagykomárom — csárdások.
Kb. 7.20: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: „Zöldfőzelék és gyümölcs egészségesek és betegek étrendjében." Irta Ujváry Sándor (Felolvasás).
10.45: „Török—magyar kapcsolatok az utolsó évszázadban." Irta vitéz Horváth Béla dr. (Felolvasás).
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Időjárásjelentés.
12.05: Ilniczky László szalonzenekara. 1. Lincke: Lysistrata — nyitány. 2. Morona: Dividenden — egyveleg. 3. Polgár Tibor: Gondoladal. 4. Kacsóh Pongrác: Késő ősz van. 5. Armandola: Kék pavillon. 6. Dostal: egyveleg.
Közben kb. 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: Hanglemezek.
14.35: Hírek.
14.50: A rádió műsorának ismertetése.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: A rádió diákfélórája: „Jósika Miklós Brüsszelben." Radnóti Miklós előadása.
16.45: Pontos időjelzés, hírek.
17: „A mesés Kelet." Massanek Gábor dr. előadása.
17.30: Bodrics Béla és cigányzenekara muzsikál, közben Váczi Gyula tárogatózik. Tárogatószámok: Rákóczi-nóta, Czinka Panna nótája. Andalgós, Csinom Paló, Hős Bercsényi. Jajj de magas, Káka tövén költ a ruca (Népdalok). Dankó Pista: Húzd rá cigány, Lányi Ernő: Elmehetsz már angyalom.
Közben kb. 18: „A légoltalmi oktatás." Mohay Ádám előadása. Az Országos Légvédelmi Parancsnokság közleménye.
18.45: „Hasonlítson-e az arckép." Zádor István előadása.
19.15: M. Medek Anna, a m. kir. Operaház örökös tagja énekel, zongorán kíséri Herz Ottó dr. 1. Hargitt: O

salutaris hostia. 2. Franck: La procession. 3. Widor: Non credo. 4. Viardot: Jézus álma (La reve Jésu). 5. Koudela: Magyar Miatyánk. 6. Hummel: Halleluja.

19.45: „Régi stílusú magyar népdalok." Veress Nándor előadása a rádió néprajzi hanglemezeivel

20.25: Hírek.

20.50: Közvetítés a Bellevue-szállóból. Miletin Géza és jazz-hármasa játszik.

21.40: Időjárásjelentés.

21.45: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel báró Lukács Miklós.

23: Hírek angol és francia nyelven.

23.10: Közvetítés a városligeti Gundel-étteremből. Rácz Zsiga és cigányzenekara muzsikál.

0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

BUDAPEST II. 18.20: „A tisztviselői munkaidő." Gábor László dr. előadása.

19.15: „Moszkva égése és a Grande Armée gyászos hazatérése." Csillay Kálmán előadása.

19.50: Tánclemezek.

RÖVIDHULLÁMU ADÓÁLLOMÁS műsora július 6—7-én, szerdáról csütörtökre virradó éjjel a HAT 4 hívójeles adóállomáson, 32.88 méter hullámhosszon, 1—2: „Két népdal". Liszt műveiből. „The greatest Hungarian poet: Petőfi." Habán Jenő dr. előadása. Részlet Kacsóh Pongrác „János vitéz" c. daljátékából. Radics Béla és cigányzenekara muzsikál (Viaszfelvétel). „Mi újság az óhazában?" Magyarország a nagyvilágban." Magyar Hiszekegy.

KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: 20 óráig: Deutschlands. 18: Machule Tibor csellózik. Szófia 19.45: Opera. 20: Bécs, 20: Bécsi szimf. hgv-e. 21: Prága I. 21: Smetana: Libusa, opera. Olasz I. 21: Molnár Ferenc színműve. Olasz II. 21: Kotscher—Farkas— Herczeg: Csodabár, revü.

TÁNCZENE: Lipcse 21, Svájci Rom. 21.55, Boroszló 21, Bruxelles fr. 22.10, Prága II. 22.05, Zágráb 22.20, London 22.30: Kalundborg 23, Luxemburg 23. Olasz II. 23.15. Droitwich 23.15.

CSÜTÖRTÖK

CSÜTÖRTÖK JULIUS 7.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.

Utána: Hanglemezek.

Kb. 7.20: Étrend, közlemények.

10: Hírek:

10.20: „Az első magyar szabadtéri előadás." Irta Rexa Dezső (Felolvasás).

10.45: „A világhírű Pavlov doktor világhírű kutyái között." Irta Fazekas István (Felolvasás).

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Időjárásjelentés.

12.05: Hanglemezek.

Közben kb. 12.30: Hírek.

13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

13.30: Suki Tóni és cigányzenekara.

14.35: Hírek.

14.50: A rádió műsorának ismertetése.

15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.

16.15: „Műanyagok diadala." Nádai Pál előadása.

16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

17: „A kisebbségi szerződés." Szász Zsombor előadása.

17.30: Végh Sándor hegedül, zongorán kíséri Ketter Ernő. 1. Handel: Szonáta. 2. a) Francesur—Kreisler: Siciliano és Rigaudon; b) Strauss Richárd: Lento. 3. Paganini: a) XV. capricc; b) Mózes-ábránd a G-húron.

18. A rádió külügyi negyedórája.

18.15: Budapesti Koncert Szalonzenekar.

Közben 19.15: Hírek szlovák nyelven.

19.30: „Hajtóvadászat." Operett három felvonásban. Irta Martos Ferenc. Zenéjét szerezte Huszka Jenő.

Utána kb. 21.45: Hírek, időjárásjelentés.

22.10: Közvetítés a Hangli-kioszkból. Farkas Jenő és cigányzenekara muzsikál.

23: Hírek német és olasz nyelven.

23.10: Indulók és keringők. (Hanglemezek). 1. Liszt: Magyar rohaminduló. 2. Weber: Felhívás keringőre. 3. Wagner: Császár-induló. 4. Delibes: Coppelia — keringő. 5. Rimszkij-Korzakov: Szaltán cár — harcosok indulója. 6. Glazunov: Keringő. 7. Borodin-Rimszkij-Korzakov: Igor herceg — poloveci induló. 8. Strauss János: Accelleráció — keringő.

0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

BUDAPEST II. 18.30: „A nyomdászmesterség". Irta Révész Béla (Felolvasás).

19: Bach, Händel és Reger orgonaművei (Hanglemezek). 1 Bach J. S.: Kis preludium és fuga, B-dur. 2. Bach J. S..: d-moll toccata és fuga. 3. Händel: Allegro az orgonakoncertből. 4. Reger: d-moll toccata.

19.30: „Egy napom Anatóliában." Lovag Fehrentheil Tibor útorajza.

20: Hírek, ügetőversenyeredmények.

20.25: Közvetítés az Aréna úti Tejcsarnokból. A Melles Zenekar műsora. Vezényel Melles Béla. 1. Linke: Revü nyitány. 2. Puccini: Bohémélet — ábránd. 3. Heinecke: Romantikus keringő. 4. Hruby Viktor: Látogatás Lehárnál — egyveleg: 5. Dezsőffy György: Gyöngykaláris. 6. Kálmán Imre: Részletek a „Tatárjárás c. operettből.

KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: 20 óráig: Deutschlands. 18.: Louis Trenker felolvasása. Lipcse 19.05: Reznicek: Donna Diana, opera. Riga 19.05: Károlyi Gyula zongorázik. Deutschlands. 20.10: Nicolai: Windsori víg nők, opera. 21: Olasz I. 21: Puccini: Bohémélet.

PÉNTEK

JULIUS 8.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.

Utána: Hanglemezek. 1 Egressy Béni—Figedy: Klapka-induló (Mária Terézia 1. honvédgyalogezred zenekara, vezényel Figedy Sándor). 2. Noack: Ótórai tea cserebogáréknál (Dajos Béla és zenekara). 3. Jones: Gésák — Mimosa-keringő (Kiss Lajos zenekara). 4. Álmodozó hóvirág — polka (Harangjátékszóló zenekarral). 5. Pörschmann: Könnyed léptek — induló (Harmonika: Pörschmann).

Kb. 7.20: Étrend, közlemények.

10: Hírek.

10.20: „A hastifusz." Irta Zemplényi Imre dr. (Felolvasás).

10.45: „Hogyan rendezzük be otthonunkat." Irta Bozzay Dezső (Felolvasás).

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Időjárásjelentés.

12.05: Szmirnov Szergej balalajkazenekara.

Közben kb. 12.30: Hírek.

13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

13.30: Rendőrzenekar. Vezényel Szöllössy Ferenc. 1. Strauss János: Waldmeister — nyitány. 2. Barna: Helikoni ünnep-ábránd. 3. Konti József: Részletek az „Eleven ördög" c. operettből. 4. Morena: Egyveleg. 5. Kraul Antal: Zászlónk — induló.

14.35: Hírek.

14.50: A rádió műsorának ismertetése.

15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.

16.15: A rádió diákfélórája: „Herczeg Ferenc Oeskay brigadérosa". Irta Fábián István (Felovasás).

16.45: Pontos időjelzés, időjárásjejentés, hírek.

17: „A Zeppelin." Sztrókay Kálmán előadása.

17.30: Paul Tibor klarinétozik, zongorán kíséri Pongrácz László. 1. Baermann: Rondo. 2. Mozart: Andagio. 3. Weber: Polacca.

17.50: Sportközlemények.

18: Csorba Dezső és cigányzenekara.

19: „Magyar csontok, magyar évezredek." Bartucz Lajos dr., a Néprajzi múzeum igazgatójának előadása.

-9.30: Géczy—Fazekas Klára Liszt műveket zongorázik. 1. II. rapszodia. 2. A fülemile. Rossignoll-Gounod-Liszt. 3. Faust — keringő Gounod-Liszt. 4. VIII. rapszódia.

20.25: Magyar Szimfónikus Zenekar. Vezényel Schuller György. 1. Lortzingk: Cár és ács — nyitány. 2. Csajkovszkij: Diótörő — szvit. 3. Hubay: Részletek „A cremonai hegedűs c. operából. 4. Meyerbeer: A próféta — induló. 5. Lehár: Vigözvegy — egyveleg. 6. Zichrer: Az idegenvezető — keringő.

21.45: Időjárásjelentés.

21.50: B. Major Aranka angol dalokat, néger spirituálékat és indián szerelmi dalokat énekel.

22.15: Táclemezek.

23: Hírek angol és francia nyelven.

23.10: Közvetítés a budai Kiss Royal étteremből. Kiss Lajos és cigányzenekara muzsikál.

0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

BUDAPEST II. 19: Csorba Dezső és cigányzenekara.

19.30: „Nagyszombat első négy évszázada." Vécsey Zoltán dr. előadása.

20: Olasz, spanyol és francia dalok. (Hanglemezek. 1. De Curtis—Murolo: Addio bel sogno. 2. Ohiemeneche — nápolyi dal. 3. Costa: Sei morta ne la vita mia. 4. Erini—Brogi: La licciole. 5. De urtis: Sorentoi emlék. 6. Reimann: Seguidilla. 7. Pedilla—Palomerro: Spanyol dal. 8. Maduro: Dal. 9. Schipa: Kubai dal. 10. Del Falla: Nana — spanyol bölcsődal. 11. Simons—Gilbert: Marta — spanyol dalü 12. Delibos: Cadixi lányok. 13. Jamin: Jamais. 14. Bos: Dans la fumée. 15 Himmel—Charlys: Francia dalkeringő. 16. Carol—Bayle: Si petite. 17. Carr—Laure: Francia dal.

21: Hírek.

SZOMBAT

JULIUS 9.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.

Utána: Hanglemezek. 1. Ulrich Károly: Váci nemzetőr induló, Rendőrzenekar, vezényel Szöllössy Ferenc. 2. Sommerfeld: Mia bella — spanyol keringő, Xilofonszóló, zenekarral. 3. Rheinlaender — egyveleg, összeállította Robrecht. Jazzzenekar. 4. Keringő, saxofon: Andy Sanella. 5. Dóczy: Magas a kaszárnya: b) Dankó: Nem vagyok én úri családból való; c) Gémdaru — csárdások, Magyari Imre és cigányzenekara.

Kb. 7.20: Étrend, közlemények.

10: Hírek.

10.20: Pakots József elbeszéléséből. (Felolvasás).

14.45: Mit nézzünk meg? A budavári honvédemléket ismerteti Mesterházy Jenő.

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Időjárásjelentés.

12.05: Mózsené Junker Klára énekel, zongorán kíséri Ketter Ernő, Bartos Miklós, az Operaház tagja énekel, zongorán kíséri Domokos Nándor 1. a) Thomas: Hamlet — bordal; b) Muszorgszkij: Hovanscsina — ária (Bartos). 2. a) Grieg: Szeretlek; b) Bizet: Régi dal; c) Volkmann: Csalogánydal (Mózsené). 3. a) Schubert: A képmás: b) Schumann: Nem sujt a vád (Bartos). 4. a) Tarnay: Erdőben; b) Kössler: Az ősz; c) Kacsóh: Nem tudom feledni; d) Dienzl: Tavaszi dal, Liliomszál (Mózsené). 5. a) De Curtis: Tu sola; Nostalgia: b) Di Capua: Maria. Mari (Bartos). 6. a) Huszka Jenő: Oh miért oly későn; b) Szentirmay: Tovaszálló vándorfelhő; c) vitéz Lengyel: Azt álmodtam; d) Jázminvirág (Mózsené). 7. Kurucz János: Öregapám kincsét; Látod, nem merek (Karafiát Jenő szövege), (Bartos). 8. vitéz Kókay István: Tavasz ébredése; Fehér Rózsa (Mózsené).

Közben kb. 12.30: Hírek.

13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

13.30: Hanglemezek. 1. Egyveleg Chopin műveiből. 2. Godard: Jocelyn ábránd. 3. Strauss János: Denevér — keringő. 4. Millöckre: A koldusdiák — egyveleg. 5. Kálmán Imre: Fortissimo — egyveleg. 6. Waldtauffle: A legkedvesebb — keringő. 7. Ivor Novello: Caraless rapture — operettrészlet. 8. Friml: A csavargókirály — egyveleg.

14.35: Hírek.

14.50: A rádió műsorának ismertetése.

15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.

16.15: Bátory Irén meséi. 1. Királyi lakoma. 2. Marci, a legnagyobb csoda.

16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

17: A m. kir. posta műszaki tanácsadójának közleménye.

17.25: A Mária Terézia 1. Honvédgyalogezred zenekara. Vezényel Figedy Sándor. 1. Ruszinkó Nándor: Bátraké a szerencse — induló. 2. Herold: Zampa — nyitány. 3. Lincke: Nyári örömök — keringő. 4. Vitéz Náray Antal: Az új Czinka Panna — magyar ábránd. 5. Profant István: Széchényi-induló. 6. Járay István: Valse lente. 7. Garami Béla: Magyar dalbokréta. 8. Murgács Kálmán: Vévgári vitézek — induló.

18.25: „Mikrofonnal egy nemrég feltárt barlangban." Közvetítés a szemlőhegyi barlangból. Beszélő Keszler Hubert és Budinszky Sándor.

19: Votisky Alice magyar nótákat énekel, kiséri Sárai Elemér és cigányzenekara. Dalok: Dankó Pista: Tejbe fürdik az én rózsám. Purcsi Pepi: Magas jegyenyefán. Élet, élet, betyár élet; Lakodalom van a mi uccánkban; Ejnye, ejnye. Murgács: Az asszony ha veszekszik. Balázs Árpád: Mit keres a temetőben. Garami Béla: Felhőzik a tiszavirág. Koncz—K. Tóth Lenke: Kihajtom a lábaimat. Thegze—Gerber: Sárgul már a kukoricaszár. Sándor Jenő: Imádság már az is; Egy rózsafán megszámláltam; Már ezután; Sej, haj vasárnapig; Is, is, is (népdalok).

20: A rádió tarka estje az Újságíró napon. Közvetítés az Angol-parkból. Rendező Gyarmathy Sándor.

Utána kb. 21.30: Hírek, időjárásjelentés.

21.55: Közvetítés a Császárkert-vendéglőből. Székely Dezső szalon és jazzenekara játszik, Sebő Miklós énekle.

23: Hírek német és olasz nyelven.

23.10: Közvetítés a Ketter-étteremből. Lakatos Flóris és cigányzenekara muzsikál, Kubányi György énekel. Dalok: Bánat, bánat. Murgács Kálmán: Lovat loptam. Kertész Zsigmond: Száll, száll a vadgalamb. Murgács: Messze földön jár a rózsám. Szilágyi Béla dr.: Levél ment a kaszárnyába; Elmegyek, elmegyek; Lám megmondtam. Kóla: Sötét égből. Beleznay: Cserge Julis nótája; Sej édesanyám; Patikárius: Hat nap óta.

0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

BUDAPEST II. 19: „Sport a humor tükrében." Mező Ferenc dr. előadása.

19.30: A földmívelésügyi minisztérium mezőgazdasági félórája.

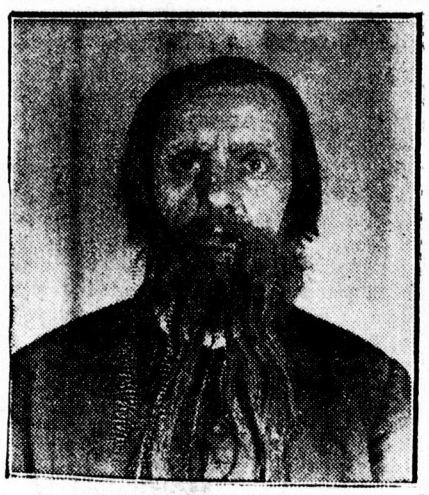
20: Hírek, lóversenyeredmények.

20. Hanglemezek. Nagy zenkari művek. 1 Respighi: Róma kútja, szimfónikus költemény. 2. Rachmaninov Rapszódia egy Peganini-témára, zongorára és zenekarra. 3. Ravel: Lúdanyó meséi — szvit.

Az ötéves Magyar Komédia Kamaraszinház Debrecenben

Vitéz Bánky Róbert hamaraszínháza egyre nagyobb siker mellett játszik

A Magyar Komédia Kamaraszínház, vitéz Bánky Róbert társulata, az idén immár negyedszer veszi fel a harcot a Csokonai-színház színpadán, a magyar szó, a magyar gondolat fegyvereivel... A harcot a közöny ellen a magyar kulturáért... A szürke mindennapok takarója alatt lázas, gondoktól szggatott lelkű emberek elé varázsolja estéről-estére a rivaldafény mesevilágában csillogó, azurkékbe és bengáli biborba borított hősöket és történeteket... Az emberek lelkén pedig átring a művészet szent áhitata. Szemük kitisztul, mint a felhőtlen égdarab mosolygós kéksége... A debreceni publikumot már negyedik esztendőn át hódította meg újra és újra semmi mással, egyszerűen a tehetség, a művészi hivatottság lenyügöző erejével vitéz Bánky Róbert Kamaratársulata.



Vitéz Bánky Róbert a »Szibériá«-ban.



Könyves Tóth Erzsi és Bánky Elemér a »Szibériá«-ban.

Valami ritka és nagyszerű jelenség ez az érdekes egymásratalálása színháznak és publikumnak, ami a Magyar Komédia kamaraszínház és debreceni közönség között meg van. A debreceni színházlátogatók lélektanát külön érdekesség megfigyelni ezeken az estéken. A néző már eleve úgy ül be a nézőtérre, mintha egy kedves, finom, úricsaládhoz menne barátságos látogatásra, ahol bizonyosra vehető, hogy ügyes, szellemes, de ugyanakkor nagyon szép dolgokat fog hallani. Az előlegezett bizalom ott ül a nézőtér arcán s szinte attól a pillanattól, ahogy a függöny felgördül, meg van a kontaktus, az a bizonyos elektromosságszerű kapcsolat nézőtér és színészek között, ami nélkül lehet az előadás hideg, bravuros produkció, szép deklamáció, virtuóz mesterkedés, de forró siker, lélekmélyéig megrázó hatás nem alakulhat ki.

A közönség szimatja mindig elsőrendű. Van a személytelen nézőnek egy bizonyos hatodik érzéke, ami blindre megsugja neki, hogy ezt a darabot meg kell nézned, itt véresre kell tapsolnod a tenyeredet, itt minden rosszmájúságot a ruhatárban levetve, otthagyva, áhitatos lélekkel kell fogadnod a magyar szót, úgy, mintha templomban ülnél. Ez a titokzatos ösztön mondatja el a személytelen nézővel, a színházi világ legnagyobb hatalmával, aki a legmegfizethetlenebb dolgok egyikét, a szájreklámot csinálja, minden rokonnak, ismerősnek, boldognak és boldogtalanlannak egyaránt, hogy az este színházban voltam és ritkán szórakoztam olyan jól... sírtam vagy nevettem... megnevettettek, vagy lelkem mélyéig megráztak... de érdemes volt, mert ez a Bánky társulat igazán nagyszerű...

A rokonszenv mindig megmagyarázhatatlan, de tény az, hogy a debreceni publikum és a Magyar Komédia társulat között túl a jól megérdemelt művészi sikeren, bizonyos rokonszenv is van... Ez a rokonszenv okozza, hogy júniusban, a tikkasztó, ájulatba ejtő kánikulában Z. úr megtörli verejtékező arcát és azt mondja, ma olvastam, hogy hála Istennek újra eljönnek Debrecenbe Bánkyék. Tudod azok, akik azokat a rendes kis előadásokat produkálták... Vagy B. úr azt mondja hivatalában, mikor a szabadságok idejének beosztásáról van szó, hogy: engem lehetőleg úgy osszatok be, hogy júliusban itthon maradhuassak...« Akkor jön a Bánky kamaraszínház és nem szeretném kihagyni...

Igy a közönség... A színtársulat pedig hasonlóképpen. Szinte megható volt, amikor a színészek valami mély, minden bóktól mentes őszintességgel elbeszélték... Jó volt mindenütt az országban... Szegeden is nagyon szép esték voltak... de Debrecen, az mégis más... Vagy a társulat titkára elmondja, hogy kisebb helyeken, ahol rosszul ment a társulatnak, a nehéz napok között, amikor bizony nagy szükség volt arra a fanatikus hitre, mely Thália kordéját előreszokta tolni, azzal vigasztalták magukat: »Majd Debrecenben... ott másképpen lesz...«

Mintha az a meleg familiaritás, úri tisztaság és könnyed derüvel birkozás a mindennapi élettel, az a fanatikus lobogás, a művészetnek, a színészetnek olthatatlan szerelme, ami ennek a társulatnak minden tagját átfűti: kilobogna a nézőtérre a színészek gesztusából, megjelenéséből, átizzana a szerepek hideg szavain s ez teremtené meg azt a meleg kapcsolatot szinpad és nézőtér között, ami a Magyar Komédia minden előadásán tapasztalható.

Egy hete játszik a debreceni közönség előtt a vitéz Bánky kamaraszínház és estéről estére nagyobb, átütőbb, melegebb a siker... A tehetség ereje diadalmaskodik itt kánikulán, pénztelenségen, közönyön... Vitéz Bánky Róbert remekbeszabott, élettel teljes figurái, Orbán Viola ízes, remek komikuma, Gálfy Marika finom, üde leányalakjai, hatalmas fejlődésen átment, pompás tehetsége, Szegedi Edit meggyőző szuggesztiv művészete, átélő intelligenciája, Szántó Ernő groteszk humora, tökéletessé érett művészete, Bánky Elemér egyéni ízű, művészi kedvességgel formált alakjai, Homokay Pál egyéni veretű, markáns alakításai... mind részesei ennek a nagy sikernek...

Könyves Tóth Erzsi Debrecenben

És Könyves Tóth Erzsi, akiről elsősorban kellett volna szólanunk. A »Feketszárú cseresznye« remek Irinájátólő Szendrey Julia mélységes, szép alakításától a »Hajnalban, délben, este« duójának pompás nőiszerepéig, száz és száz változatban csillant meg széles skálájú művészete a színház látogató publikum előtt. A legszebb színházi esték emléke Debrecenben a *Könyves Tóth Erzsi* nevéhez fűződik s ebben a városban a legnagyobbaknak kijáró várakozással fogadták minden alakítását. De Könyves Tóth Erzsi művészetére semmi sem jellemző jobban, mint az, hogy ezt a nagy felfokozott várakozást mindig maradéktalanul kielégítette. Hozzá hasonló érett művészetű szép beszédű, páratlan átélő intelligenciájú drámai hősnő ma magyar színpadon, az egy Bajor Gizit kivéve, nem található... A debreceni közönségnek ünnepe ez a három este, melyen, mint régi, kedves ismerőssel találkozott *Könyves Tóth Erzsi* művészetével.



Könyves Tóth Erzsi.

Vitéz Bánky Róbertnek őszinte hálával tartozik a debreceni közönség, amiért lehozta Debrecenbe, visszahozta a közönségnek néhány felejthetetlen élményt jelentő estére Könyves Tóth Erzsit...

A Magyar Komédia kamaraszínház jóval túl a 2500-ik előadásán jutott el Debrecenbe. Ez a két és félezer előadás, mely az egész országnak, a nagy városok színpadától a népkörök dobogójáig mindenfele egyforma lelkesedéssel vitte el a magyar szó muzsikáját, minden tiszteletet és elismerést megérdemel...

Az ötéves Magyar Komédia két tagja indulás óta játszik

A Magyar Komédia Kamaraszínház, mely tavaly Debrecenben ünnepelte Csokonai és Oláh Gábor darabok előadásával 2000-ik előadását, az idén ugyancsak Debrecenben jut sikerekben gazdag működésének új határkövéhez. A héten lesz öt esztendeje annak, hogy vitéz Bánky Róbert elindította útjára a Magyar Komédia Kamaraszínházat, a magyar kultúrának ezt a derék csapatát. A társulatnak két tagja, Szántó Ernő és Sorr Jenő már az indulásnál tagjai voltak a kamaraszinháznak s annak azóta is állandó szerplői. A két kitünő színészt háziünnep keretében tünteti ki a szinház, emlékgyürüt nyujtva át nekik s erre az ünnepségre értesülésünk szerint Debrecenbe érkezik Cselle Lajos, az Országos Szinészegyesület alelnöke is, akinek felesége Könyves Tóth Erzsi most a Magyar Komédia Kamaraszinháznál vendégszerepel.

(parvus)

Kulturest Than Gyula siremlékének alapjára

Két ismert debrecen írónő, *Gayné Édy* és *Veressné* Főző Erzsébet, kegyeletes és szép gondolatot valósítanak meg. Kulturestélyt rendeznek néhai *Than Gyula főszerkesztő siremlékének alapjára július hó 9-én szombaton és 10-én vasárnap este nyolc órai kezdettel az Angol Királynő zöldtermében.*

Az estély fővédnöke dr. *Makláry* Károly ref. püspök. Védnökei *Papp* Gyula görög kat. szentszéki tanácsos, *Pass* László ev. esperes, *Molnár* Ferenc és *Soós* Béla lelkészek.

Az estély műsora a következő:

Megnyitót mond: Pálfy József, a »Debreczen« főszerkesztője. Vitéz Szegedi László: Emlékezés Than Gyuláról. Csomor Gyula: Ha meghalok... Szűcs Gusztáv—Veressné Főző Erzsébet: Minden este a lelkemmel... Dr. Czirják László—V. Főző Erzsébet: Azt mondják... Rózsa Béla—V. Főző Erzsébet: Most virít... Énekli: Hajdu Anna rádió és hangverseny énekművésznő. Veressné Főző Erzsébet költeményeiből olvas fel. Radics Jenő: Az esküvődön... Rózsa Béla—Gayné Édy: Nem kerülök az úladba... Áts Tivadar—Gayné Édy: Nem volt nekem mindig... Osztrovszky Kálmán—Gayné Édy: Tegnap este... Énekli: Rózsa Béla ezüstokleveles énekes, Mátyásy társaság főtitkára, zeneszerző.

Dálnoki T.: Volt egyszer egy asszony... Kubányi György— V. Főző Erzsébet: Vadgalamb sírása... L. Náray Irén— V. Főző Erzsébet: Piros csőrű... Énekli: Hajdu Anna.

Rózsa Béla—Csomor Gyula: Hol vagytok szép gyermekkori...« Áts Tivadar—Gayné Édy: Elvesztettem a szívemet... Rózsa Béla—Gayné Édy: Piroscsövű kukorica... Énekli: Rózsa Béla.

Gayné Édy költeményeiből olvas fel. Rózsa Béla—V. Főző Erzsébet: Hová lett a régi idő... Rózsa Béla—V. Főző Erzsébet: Lombhllató őszi tájon... Rózsa Béla—V. Főző Erzsébet: Debreceni bakanyelő... Énekli: Rózsa Béla.

Dálnoki T.—Gayné Édy: Maros mentén... Farkas Jóska—Gayné Édy: Nem járok már a templomba... Áts Tivadar—Gayné Édy: Mért van az... Dezső Gábor—Gayné Édy: Vártalak galambom... Énekli Hajdu Anna.

Konferál: Szilágyi Károly miskolci író. A dalokat Rácz Jancsi zenekara kíséri. Belépődíj nincs, műsormegváltás kötelező. Adományokat a síremlékalapjára hírlapilag köszönettel nyugtázunk.

Az estély szereplői ismerősek a debreceni irodalom és művészetszerető közönség előtt.

Hajdu Anna közkedvelt rádió és hangversenyénekesnő, iskolázott és kellemes hangjával sok sikert aratott.

Rózsa Béla: ezüstokleveles énekes, Mátyásy társaság főtitkára, zeneszerző. Az eucharisztikus kongresszus oltárszentkép himnuszának győztese és a berlini 1936. olimpiász Heil Hitler induló nemzetközi pályázatának győztese. »Csak egy kis lány van a világon« című operett szerzője stb. Fráter L. társaság rendes tagja. Berzsenyi, Tinódy társaság tagja. Zeneszerzők, szövegírók jogdíjasa stb.

Gayné Édy. »Debreczen« k. munkatársa 1928 óta. Belső munkatársa a »Magyar zeneszónak«. Fráter Lóránt társaság alkotó tagja. Szövegírók, zeneszerzők jogdíjas tagja. Tagja még a Gyóni Géza társaságnak is. 4 verskötete, egy ifjúsági regénye jelent meg. Egy ifjúsági szindarabját a »Lia és Juliánt« a leánykörök állandóan műsoron tartják. Most is július 3-án a Noémi leánykör adja elő. Számtalan kitüntetés: bronzérem, koszorú, oklevél birtokossa.

—=—

A házadó fizetési meghagyások fellebbezéséről

Irta Pethő Lajos, a Debreceni Háztulajd. Egyesületének jegyzője.

Az 1938. évre szóló házaddó fizetési meghagyásokat most kézbesíti a városi adóhivatal. Ezen fizetési meghagyásokat a törvényes rendelkezések értelmében az év első negyedére az adózó kezeihez ki kellett volna kézbesíteni. Már több ízben tettünk említést a fizetési meghagyások késedelmes kézbesítéséről, kihangsúlyozva, hogy különösen hátrányos ez azért, mert adózási törvényünk szerint az új kivetésig az elmult évi adók arányában kell az adózónak a befizetéseket teljesíteni.

Ez évben szorongó érzéssel vártuk az új fizetés meghagyásokat, mert reményünk volt arra, hogy az éveken át indokolatlanul megadóztatott közüzemi költségek végre mentesítve lesz az adózás alól.

Vártuk ezt annál is inkább, mert a debreceni pénzügyigazgató az elmult évben kilátásba helyezte, hogy amennyiben a bérlő által külön fizetett közüzemi költség igazolhatólag nem több, mint a közüzemekre tényleg kifizetett közüzemi költségek mentesithetők lesznek a házadó alól.

Azonban a legnagyobb csalódásunkra a bérlő által külön fizetett, szerződésben kikötött közüzemi költségeket, ugymint vízdíj, csatornahasználati díj, kéményseprési díj, szemétfuvarozási díj ez évben is adó alá vonatott a debreceni m. kir. adóhivatal által. Ezen eljárás mintegy 10 százalékos adóemelést idézett elő. Tehát ez évben is azon a téves úton halad a m. kir. adóhivatal a házadóalap megállapítását illetően, hogy a lakó által a háztulajdonos kezeihez továbbítás végett fizetett közüzemi költségek bértöbbletet idéznek elő a háztulajdonos javára s így azt mint bért adó alá veszik.

Megjegyezni kívánjuk, hogy az ország különböző városaiban a közüzemi költségeket illetően a legeltérőbb gyakorlatok vannak. *Tudomásunk van arról, hogy több városban a közüzemi költségeket az illető pénzügyigazgatóság nem adóztatja meg ha azokat a bérlő szerződés alapján külön fizeti és az igy kikötött összeg nem haladja túl a háztulajdonos által tényleg fizetett közüzemi költségeket.*

A közüzemi költségekre vonatkozó pénzügyi rendelkezések sürgősen magyarázatra szorulnak, hogy azokból világosan megérthető legyen a pénzügyminiszteri intenció és *ne álljon fenn tovább az a helyzet, hogy a vonatkozó rendelkezéseket nemcsak az adózó polgárok, hanem az illetékes hatóságok is különbözően értelmezik.*

Különösképpen sürgős magyarázatra szorul a H. H. Ö. 8. §-ának 7. pontja, mely szószerint így rendelkezik:

»Nem számítható nyersbérjövedelemhez a kincstári haszonrészesedés, a közüzemi pótlék, a külön szedett házbérfillér (lakásadó) és minden olyan közszolgáltatás, amelyet a község (város) a bérlőtől a bérbeadó utján szed be.«

További magyarázatra szorul a fenti §. vonatkozó utasítása is, mely így szól:

»Kizárólag a béren felül külön fizetett közüzemi pótlék adómentes, azonban a nyersbérjövedelemből ezen a címen nincs levonásnak helye.«

Ezen idézetekből még a laikus is megállapithatja, hogy e rendelkezések mennyire ellentmondásba kerülnek egymással, de megállapítható az is, hogy ezek a ma is érvényben lévő rendelkezések ma már korszerütlenek és annak megváltoztatása feltétlenül kívánatos.

A főhiba azonban ott van, hogy az ilyen tévesen értelmezhető rendelkezéseknek legtöbbször az adófizető polgárság látja kárát és ma már az a helyzet, hogy az adóval tulterhelt házbirtokosság ezen méltánytalan elbánás miatt csak a legnagyobb erőfeszítések árán tud adófizetési kötelezettségének eleget tenni.

Amennyiben pedig rövidesen nem orvosolja az illetékes hatóság még azokat a bajokat sem, amelyeket rövid úton minden újabb törvényhozás nélkül is el lehetne intézni, úgy a házvagyon elpusztulása igazán nem lesz megakadályozható.

A most kézbesítendő házadófizetési meghagyások felebbezési határideje a kézbesítéstől számított 15 nap. *A felebbezési bélyegmentes* és azt az m. kir. pénzügyigazgatósághoz címzetten a pénzügyi palota földszint 14. sz. szobájába kell beadni.

A Debreceni Háztulajdonosok Egyesülete ez úton is felhivja tagjait, hogy a fizetési meghagyásokat — amennyiben azok akár a kivtés szempontjából, akár számszerü tévedés, vagy elirás folytán sérelmesek — a törvényes időn belül felebbezzék meg.

Az egyesület vezetősége pedig már korábban beadott közüzemi költségek adómentesítésére vonatkozó közérdekü kérvénye elintézése iránt a közeli napokban fel fogja keresni az illetékes hatóságokat.

Cserkészleányok Derecskén

Rekkenő hőségben menetelő és mégis vidáman daloló leánycserkészek keriltek az érdeklődés központjába *Derecskén*, ebben a vendégszerető, népes biharmegyei nagyközségben, a mult vasárnap. A Kálvinisták Templomegyesülete leánycserkészcsapatának egyrésze, kiket a ref. egyház hívott és látott vendégül.

A Templomegyesület képviseletében *dr. Boér Károlyné*, mint szervezőtestületi tag és *Síposs Imre* lelkipásztor a T. E. titkára kísérték a csapatot, *Kovács Julia* tanítónő csapatvezetővel az élen.

A rendszerint csendben munkálkodó leánycserkészek most sem hivalkodásból, hanem nemes cél érdekében álltak a nagy közönség elé. Derecskén a ref. egyház szervezésében leánycserkész munka beállítása van tervbe véve, ennek szolgálatában tevékenykedtek különféle ügyeskedéseikkel. Másik céljuk volt, hogy anyagi hasznukból szegénysorsú cserkésztestvéreiket a nyári táborozásban való részvételhez segítsék.

Nagyon komoly és felelősségteljes munka a cserkészet, nem csak vezetőnek, irányítónak, nevelőnek is. Nagy figyelemmel, körültekintéssel, szeretettel és csakis szeretetből lehet végezni. Nem kis feladatot vállalnak magura önzetlen lelkesedésből a cserkészvezetők.

Már az állomáson meglepő meleg fogadtatásban részesült a csapat, a fiú cserkésztestvérek zászló alatt vonultak elébbük, parancsnokuk Tomay Dezső vall. okt. lelkész vezetésével. Lehóczky Istvánné (ügyvéd özvegye) »a 2-ik számú Bibliakör« gondnoka, vendégszerető házában leltünk kedves ott honra. Tágas, hűs szobák, szépen terített asztalokon reggeli és frissítők várták a cserkészeket és meleg felebaráti szívek két ifjú kedves házikisasszony, Iluska és Magduska. Ebédre és uzsonnára a ref. egyház vendégei voltunk. Valóban páratlan az a meghitt, szeretetteljes fogadtatás és vendéglátás, mellyel a Templomegyesület sose látott cserkészcsapatát szívükre ölelték. *Vadon Béla* nagytiszteletű úr és *Tomay Dezső* lelkész irányítása mellett lelkes úriasszonyok gondoskodtak mindenről s hű bibliaköri tagok készítették a pompás ételeket. Vadon Béla nt. úr krisztusi szeretettel hajolt le a gyermekekhez, ahol üres tányért látott odasietett s pótlásról gondoskodott. Jóságos atyai szeretet tükrözik pásztori tekintetében, lélekörőm, boldog ha szolgálhat a kicsinyeknek.

Délelőtt istentiszteleten voltunk az Ur házában, az igehirdető *Síposs Imre* és *Tomay Dezső* volt. Innen a Hősök emlékszobrához vonultunk a hivekkel együtt, ünnepélyes keretek között koszorút tettek az emlékműre a cserkészleányok. Ezután az országzászló előtt tisztelegtek. Tomay Dezső lelkész vezetésével megnéztük Derecske nevezetes és nagyon érdekes épületeit. Meglátogattuk a Leánykört, fiú cserkészeket, a KIE-t és a Szeretetszövetség menházában az öreg ápoltakat. Itt rövid áhítatott tartott Síposs Imre és Tomay Dezső, egyik cs. leányka szavalt, a másik énekelt, mit könnyeket hullatva hallgattak a kedves öregek.

Délután öt órakor a cserkészek hálából gazdag műsorral kedveskedtek a tornatermet teljesen megtöltő lelkes közönségnek. Szárnyalt a magyar nóta, zengett a magyar szó s magyar táncokat táncoltak a párok. Kovács Julia cserkésztárgyú szindarabja nagytetszést, sok tapsot aratott. Az összes szereplők ügysek, nagyszerűek voltak, jókedvük mindenkit jókedvűvé varázsolt. Tapsorkánnal jutalmazták őket.

A hüs alkonyi levegőben még vídámabban nótázva indult útnak a leánycsapat haza, Debrecenbe. Áldott, gazdag napnak az emlékével hajtotta álomra fejét a huszonnégy kis szőke, barna cserkészleány. *Derecskén felejthetetlen tanitást, bizonyságot nyertünk: az életnek fényt, meleget, tartalmat a hit és a szeretet ad.*

Ez vezet a teljes élet felé!

Dr. Boér Károlyné.

Egy különleges rajztehetség

Most folyt le a Svetits intézetben a női ipariskola kézimunka és rajzkiállítása, melyről már a mult vasárnapi számunkban beszámoltunk. A sok szépség és eredeti tervezetű munka között méltán tünt fel Vida Éva nagyszerű rajzkollekciója, akikben egyik jövendő nagy grafikus művész, de lehet, hogy portréfestő rejlik. Olyan nagyszerű karrakter érzéke, ami egyenesen a festő és rajz pálya felé viszi. Az első kezdetleges kísérletek után most már önálló tervezésekkel és eredeti ötletekkel kísérletezik olyan sikerrel, hogy érdemes arra, hogy továbbiakban figyelemmel kísérjük az útját. Mint az egykori képes lapok mély nyomású képeinek másolója tünt fel, amikor is hajszálfínom vonalakkal megrajzolt másolatai valóságos iskola példái voltak a pontos rajzolásnak. Legnehezebb a művészetben a valóságot ábrázolni. Ez a törekvés Vida Évában igen dicsérendő, mert minden törekvése arra irányul, hogy mindenben hűséggel adja vissza a természet valóságát. Mégis legbiztosabb ott, ahol a portrén az emberi ábrázolás feladata ragadja meg a figyelmét.

Egészen bizonyos, hogy a kezdetek legelején álló fiatal leány a továbbiakban kitartó munkával, szorgalommal és odaadással, elmélyüléssel a művészi pálya rögös útján is ki fogja harcolni a sikereket.

Debrecen sz. kir. város Polgármestere. 26931/1938.II. sz. SZERFAÁRVERÉSI HIRDETMÉNY. A Debrecen sz. kir. város erdőségeiben termelt és a guthi m. kir. erdőhivatal területén I. A Méhesgazda raktárban tárolt 465.55 m³ különböző méretű tölgy. II. a Barakraktárban tárolt 657.11 m³ különböző méretű tölgy; III. a Berek-raktárban tárolt 645.53 m³ különböző méretű tölgy; IV. Berek-raktárban tárolt 106.57 köbméter különböző méretű akác szerfára 1938. évi július hó 16-án szombaton d. e. 10 órakor nyilvános szóbeli és írásbeli versenytárgyalást tart. Közelebbi felvilágosítást a gazdasági és erdészeti ügyosztály ad. Debrecen, 1938 június hó 27. *Polgármester.*

30252/1938. II. HIRDETMNY. Debrecen sz. kir. város a Csapókert, a Kincseshegy, Homokkert és a Sámsoni út környékén az utóbbi időkben nagyobb arányú faültetéseket végeztetett. A hosszabb idő óta tartó meleg időjárás következtében azonban tartani lehet attól, hogy az uccákra kiültetett sorfák kiszáradnak. Tekintettel arra, hogy a városnak részben víz, részben lajtok, locsolóeszközök és fedezet hiányában nem áll módjában, hogy a város egész területén különösképen a vízvezetéki hálózaton kívül fekvő területeken levő fákat öntöztesse. Utalással a város közönségének az uccai sorfák megmaradásához és fejlődéséhez fűződő szépészeti, közegészségügyi és légvédelmi érdekeire, felkérem a város lakosait, hogy a lakásuk előtt kiültetett uccai sorfákat, díszbokrokat, a szárazság tartamia alatt öntözzék meg. A locsolás inkább ritkábban, 3—4 naponként, de lehetőleg bőséges vízzel eszközlendő. Ha valaki ennek a felhívásnak eleget nem tenne, a szomszédait kérem, hogy példadásképen az azok lakása előtt levő fákat is öntözzék meg. Debrecen, 1938 július 2. *Polgármester.*

Pályázati hirdetmény

Hajdúszoboszló város Közműveinek igazgatósága ezennel pályázatot hirdet

egy irodai alkalmazotti,
egy raktárnoki,
egy műszerész,
egy óraleolvasó és pénzbeszedő,
egy kertész

állások betöltésére.

Az irodai alkalmazotti állásra pályázhatnak mindazok, akik kereskedelmi érettségivel, vagy felső ipariskolai végzettséggel rendelkeznek. Német nyelvtudású előnyben. Javadalmazás évi 1080 P.

A raktárnoki álláshoz középfokú ipariskolai végzettség kívántatik meg. Javadalmazás évi 1080 P. 500 pengő óvadék lehelyzése szükséges.

Műszerész állásra pályázhatnak mindazok, akik felső ipariskolai végzettséggel rendelkeznek. Javadalmazás évi 1224 pengő.

Az óraleolvasó és pénzbeszedő alkalmazásánál középfokú iskola legalább 2 osztályát végzett, jól irni és olvasni tudó egyén vétetik fel. Javadalmazás évi 648 P 500 pengő óvadék lehelyezése szükséges.

A kertészi állás oly egyénnel lesz betöltve, aki felsőfokú kertészeti iskola sikeres elvégzését s kellő gyakorlatát igazolja. Javadalamazása évi 1620 P.

Törvény szerint elsőbbséget élvező hadirokkantak, vitézek, tüzharcosok, egyenlő feltételek mellett előnyben részesülnek.

A javadalmazásokból a betegsegélyző díjak félösszege, a kereseti s ezzel összefüggő adók teljesen, valamint vonatkozó rendelet szerint az öregségi stb. járulékok levonásba helyeztetnek.

Az alkalmazottakra egyébként az 1910/1920. M. E. sz. rendeletben foglaltak lesznek az irányadók. Az állások ideiglenesek s azonnal elfoglalandók.

Eddigi életpályát magában foglaló s bizonyítványokkal felszerelt kérelmek 1938 július hó 4-ig bezárólag az üzemek irodájában (Hajdúszoboszló Vértanuk-tere) nyujtandók be.

A beérkezett pályázatok felett a Közművek igazgatósága dönt.

Hajdúszoboszló, 1938 junius hó 24.

Igazgatóság.

TISZÁNTÚLI KISGAZDA

Tarlószántás

Helyesen vezetett gazdaságban az aratást nyomban követi a tarlótörés. A tarló lebuktatásának több célja van. Ezek egyike az, hogy tarlóföldjeink feltörésével megakadályozzuk azt, hogy szántóföldjeink a nagy melegben teljesen kiszáradjanak. Ugyanis a tarló csekély alászántásával egy vékony, laza, poros réteget képezünk a föld szinén, szántásközben a talaj hajszálcsövességét szétromboljuk és ezzel a szántott rész alatti talajnak az elpárolgását megakadályozzuk. Azzal pedig, hogy csekélyen szántjuk alá az addig kihullott gyommagvakat, elősegítjük azok kikelését, tehát talajunkat gyommentesítjük. Az ilyen talajon a későbbi szántások könnyebben, gyorsabban és az igaerő megkímélésével végezhetők.

A tarló feltörésével addig sem szabad várnunk, amig a keresztek lekerülnek, hanem amint a termény keresztekbe rakatott, a keresztek közt a tarlóbuktatást azonnal meg kell kezdeni. Ellenkező esetben a talaj kiszárad, ilyen talaj pedig rögösen törik, csekélyen tehát nem szántható és ami leglényegesebb: eltűnik a morzsalékos, poros rész, nem lesz tehát ami megvédje az alatta lévő talajt a kiszáradástól.

Az a gazda, aki a tarlót sekélyen szántja alá, a gyomokból, az állati és növényi ellenségektől és részben a növényi betegségektől sohasem fog megszabadulni. Mindezekre való tekintettel igen helyesen teszi minden gazda, ha a jövő gazdasági év ezen alapvető első munkáját mielőbb és jól elvégzi.

Gyümölcsfákat is lehet biztositani

Még nem ment át a köztudatba az, hogy a gyümölcsfákat is lehet biztosítani, és hogy melyek azok a fák, amelyeknek terméseit biztosítható. Pedig a termelők körében változatlanul megvan az érdeklődés a ygümölcsfák biztosítása iránt. Ezt a biztosítási ágat a Gazdák Biztosító Szövetkezete vezette be. Bár az új biztosítás bevezetése óta eltelt idő kevés ahhoz, hogy a termelők véleményt alkothassanak maguknak, a szóbanforgó ügy életrevalóságáról, a nagy érdeklődésre való tekintettel, tovább fejlesztik a biztosítás ezen ágát.

A gyümölcsbiztosítás egyelőre az alma, körte, őszibarack és kajszi barack féléket öleli fel. A díj fajonként és darabonként 4, 6, 12 pengőnél magasabb nem lehet. Azokat a gyümölcstermelőket, akik egyéb jég- és tűzbiztosításaikkal más intézethez fordultak és csak ygümölcseiket biztosítják a gazdáknál, további 20 százalékkal terhelik meg.

Fertőzött gyümölcsös kertek

Sok a panasz, hogy hiába pazarolnak időt és anyagot arra, hogy kertjeiket megmentsék a pusztító hernyóktól, kártevőktől, nem érnek el eredményt. Nem abban kell keresni a hiába való munkát, hogy nem jól alkalmazták a védekező szereket, mint többen elpanaszolták, hanem abban, hogy a szomszéd nem tartja rendben a gyümölcsöskertjét és valóságos raktára az elhanyagolt gyümölcsös a kártévőknek. Nem terem hasznosan a gazdájának és állandó veszélyt jelent a szomszédnak, aki igyekezne megvédeni a maga termését, de hiába küzd ha a hanyag szomszéd, aki nem érdemli, hogy gyümölcsöse legyen, rászabaditja a kártevők seregét.

Debrecenben és környékén sok az ilyen panasz, sok az elhanyagolt gyümölcsös, melyek miatt az egész környék nem tud hasznosan, eredményesen dolgozni gyümölcsösében. A legtöbb helyen a kertek olyan kezekbe kerültek az ilyen elhanyagolt területeken, ahol nem tartják fontosnak a gyümölcstermést, vagy a tudatlanság az oka annak, hogy nem védik a termést a pusztulástól.

Szegeden már hatósági úton gondoskodnak arról, hogy az elhanyagolt gyümölcsösöket rendbehozzák. Közköltségen teszik rendbe a fertőzött gyümölcsösöket és az árát majd behajtják a hanyag tulajdonoson. Azokon a területeken pedig, ahol a tulajdonos nem hajlandó gyümölcsösét rendben tartani és a rendbentartás költségeit viselni, kiirtják a veszélyt jelentő fákat. Ilyen radikális módszerrel elérik a szegediek, hogy ha védekeznek, legalább nem csökkenti munkájuk eredményét az elhanyagolt fertőzött gyümölcsös.

A biborhere mint tehéntakarmány

A biborhere, ha bimbózáskor kaszálják, a fejősteheneknek igen-igen jó zöldtakarmánya. Előnye az, hogy a bíborherének nincs felfúvó hatása. A bíborherét azért kell bimbózáskor kaszálni, mert később elfásodik és az elvirágzától kezdve pedig szúrós lesz a szára és nem szivesen eszi a tehén.

A legelőn tartott fejőstehénnek az istállóban a bíborhere igen hasznos, mert ezt tejtermelésre fordítja. E kimutatás szerint ha a tehén zöldbíborhere napi fejadagja 10 kiló, akkor két liter tejet ad ezért. Ha 50 kiló a napi fejadagja, akkor ezért már 11 liter tejet ad.

Hogyan kell zsizsiktelenitenl a borsót meg a lencsét

Komoly veszedelmet jelent a borsó és lencse termelésre a zsizsik. Nagy szaporulatánál fogva igen nagy károkat okozhat. A zsizsik lárvája a borsó, lencse, illetve a bükkönymag belsejében fejlődött ki. Az ilyen magnak az értéke csökken és kivitelre nem alkalmas. Egyedüli hatásos védekezésnek az tekinthető, ha a magot cséplés után gázzal vagy szénkéneggel fertőtlenítjük, mert a gáz a magban fejlődő lárvát elpusztítja.

A földmívelésügyi miniszter elhatározta, hogy intézményesen megszervezi a zsizsiktelenítést. Megbízta a mezőgazdasági kamarákat, hogy szervezze be a községeket és létesítsenek zsizsikmentesítés céljára alkalmas kamarákat, hogy azokban még ebben az évben zsizsiktelenlteni tudják a termést.

Az országban már 35 zsizsiktelenítő telep építését kezdték meg. A miniszter azokban a községekben, ahol a telepet megépítik, kötelezővé teszik a zsizsiktelenítést.

A sertések gilisztája

A sertések gilisztája ellen csak akkor adhatunk orvosságot, ha előzőleg a sertések beleit hajtószerrel alaposan kitisztítottuk. A hajtószer gyógyszertárban készen kapható. Házilag úgy lehet szert alkalmazni, hogy erős fokhagymás levet főzünk és kevés korpát hintünk bele. Egy napig a sertéseknek csak ezt a levet adjuk. Másnap ricinust öntünk be a sertések torkába és a fokhagymától elgyengült bélférgek eltávolodnak az állatból a ricinus hatására. A setrések a hajtatás után könnyű eleséget kapjanak. Adjunk a sertésnek főzött burgonyát, melyet majoránna főzet és kölesmagfőzet levével hiigtunk fel. Árpadarával ezt leöntjük vékonyan és letefedjük. A sertések másnap mohón eszik ezt a savanykás fűszeres levet.

Moniliás kajszinbarackfák kezelése

Az idén sokan panaszkodnak Debrecen környékéről és a Hajduságban arról, hogy a kajszibarackfákat megtizedelte a gutaütés és szépen termő fák száradtak ki. Sok a panasz azért is, mert a monilia is pusztítja a fákat. Sok helyen a tökéletes permetezés sem tudta megmenteni a fákat a gyümölcspenész pusztításaitól. Szépen fejlődő fák ágai meredtek szárazon az ég felé, termés lehullt, levelek elszáradtak. A monilia ellen ott, ahol más védekezésnek nem volt eredménye, csak egy mód van hátra. Az elszáradt részeket egy még ép résszel együtt vágjuk le és tegyük azonnal a tűzre. Az eldobált száraz moniliás ágak, hajtásokon újból virágzik a gomba és kiszóródó spórái fertőzik tovább a gyümölcsöst.

A kismalac bélhurutja

Ha a kismalac bélhurutos, akkor elsősorban a gyomrát kell kitakarítani Ricinussal, vagy olajjal meghajtatjuk. A hajtószert úgy adjuk be a malacnak, hogy a száját fapálcikával felszoritjuk olyan módon, hogy a fogain keresztül tesszük a fát és a fa mellett a torkába öntjük a hajtószert. A hajtószer beadása után egy napi koplalás következik. Másnap burgonyát puhára főzve adhatunk, italnak zsírnélküli köménymaglevest adhatunk. Jó hatást érünk el, ha a koplalás napján langyos vízzel mossuk meg a malac hasát és utána megdörzsöljük szárazra. Később ehet a malac gyengén pörkölt árpát, zabot, vagy rozsot. Arra vigyázni kell, hogy az etetővályut naponta kiforrázzuk és az ól tiszta legyen, romlott takarmányhoz ne kerüljön közel az állat.

A kukorékoló tyuk

— **Bajra gondol, rossz jelnek tekinti a gazdasszony, ha a tyukja kukorékolni kezd,** pedig nem történik semmi baj. A tyuk kellemetlen elváltozásának oka az, hogy teljesen elzárta a tyukokat a kakastól. A tojó tyukok, ha a második évben sem jutnak kakashoz, gyakran kukorékolni kezdenek. Az ilyen kukorékoló tyukhoz, ha a harmadik évben kakas kerül és a tojásokat kiköltik, a csirkék közül néhányan örőklik azt a kellemetlen tulajdonságot, hogy tyuk korukban kukorékolni kezdenek. A babonának semmi helye nincs a tyukok kukorékolásánál, de jobb levágni az ilyen elváltozott tyukokat, mert kellemetlen.

40 millió mázsa az import államok tengeriszükséglete

Az új terméséhben az importállamok tengeri szükséglete 40 millió mázsára tehető. A hivatalos becslés szerint az argentinai tengeri piacra 20 milió mázsa tengeri kerül. Tehát Argentinának igen gyenge lesz a tengeri termése. A még eladatlan tengeri mennyiségeket Jugoszláviában 200.000, Magyarországon és Romániában pedig 140.000 tonnára becsülik. A jugoszláv tengerit Anglia nagyban vásárolja már.

Debrecenben a földbérlők meg tartják nagygyűlésüket. A Debreceni Földbérlők Egyesülete igen agilis munkát indított a földbérlők érdekeinek a megvédése érdekében. Ennek mennél hathatósabb sikere érdekében ma, június 19-én, a vármegyeháza közgyűlési termében, az egész tiszántúli részek bevonásával nagygyűlést tart.

— **A vésszel fertőzött sertésólba,** ha nem akarjuk elégetni, nem szabad legalább három évig sertést tartani, mert megkapják az új sertések is a vészt. A vésszel fertőzött udvarokat és ólakat évente többször fertőtlenítsük, de nem tanácsos három éven belül ugyanott sertéseket tartani.

— **A ragadós száj- és körömfájás emberre is átterjedt már** Fejér megyében Csór községből egy férfit szállítottak be a székesfehérvári kórházba, ahol megállapították, hogy ragadós száj- és körömfájásban szenved. A hatóságok felhivták a lakosokat az óvintézkedésekre, figyelmeztették őket, hogy nyers tejet ne egyenek és a beteg állatok kezelésétől tartózkodjanak azok, akiknek testén friss seb van.

A TISZÁNTÚLI KISIPAROS

Sok az ipartestületi tagdijhátralék

Az ipartestület, ha eleven életet akar élni és hivatását minden téren teljesíteni óhajtja, feltétlenül anyagi erővel kell birnia. A debreceni ipartestület tagjai közül meglehetősen sokan vannak hátralékban az esedékes tagdíjakkal. Saját érdekükben cselekszenek, ha akik csak tehetik, megfizetik a tagdíjaikat, hogy biztosítsák az Ipartestület zavartalan munkáját.

Nagyon fontos kérdések várnak megoldásra a közeljövőben, nem lenne helyes, ha az össziparosság életének megkönnyítése helyett a megnehezítést segítenék elő a tagdíjak nem fizetésével.

Mérlegkészitő iparos

az „aranykoszorus mester" megjelölést az általa készített mérlegen még akkor sem használhatja, ha ez a cím őt különben megilleti.

Megkezdték a földmunkát az alföldi csatornázásnál

Az Öntözési Hivatal által megindított földmunkáknál, melyek az alföldi csatorna létesítését szolgálják, több mint ezer kubikos dolgozik.

A fedezetnélküli kölcsönöket rendszerint visszafizetik

Dr. Baranyai Lipót, a Nemzeti Bank elnöke kijelentette, hogy tízmillió pengőt bocsát rendelkezésére a pénzintézeteknek arra a célra, hogy a legkisebb bankszerű fedezetet nyujtani nem képes termelő egzisztenciáknak termelési hiteleket folyósítsanak.

Érdekes és jellemző, hogy a kisipari és kiskereskedői hitelek folyósítása során eltelt néhány év alatt bebizonyosodott, hogy a szorgalmas kisemberekbe vetett bizalom nem indokolatlan, ellenkezőleg ezek igen megbizható adósok.

Ha a Nemzeti Bank most tízmillió veszteségi tartalékalapot létesit e fedezetnélküli kiskölcsönök folyósítására, ez azt jelenti, hogy 56—60 millió pengős hitelt lehet folyósítani kisembereknek, akik értékes termelő munkát fognak igy végezhetni.

— **Ne füstöljük be az ipartestület szép új termeit.** Az ipartestület elnöke felkéri az iparosokat, hogy a nagy költséggel ujjáalakított és festett ipartestületi termekben ne dohányozzanak, hogy a falak és menyezet ne füstösödjenek meg. A folyosókon lehet dohányozni.

— **Az országban kóborol egy debreceni iparostanonc.** Érdekes ügyet tárgyalt a békéltető bizottság. Jándy Ferenc ipartestületi aljegyző ismertette az egyik iparos által benyujtott panaszt és kérelmet. Egy lakatos és gépjavító műhely tulajdonosa kérte tanoncával kötött szerződésének felbontását, mert a 15 éves fiu már három hónap óta kóborol az országban s munkahelyén nem jelent meg. A fiu apja is megjelent a békéltető bizottság előtt s ömaga is kijelentette, hogy nem bir a fiával. A békéltető bizottság a tanoncszerződést felbontotta, az apának pedig azt a tanácsot adta, hogy forduljon a debreceni árvaszékhez a fia megmentése érdekében.

Bornemisza Géza iparügyi miniszter lesz az első előadója a debreceni országos iparosnapnak

A miniszter fontos bejelentéseket tesz az iparos nyugdij ügyében, ismertetí a nyugdíjtervezetet

Galamb Ferenc ipartestületi elnök Szendrey Sándor alelnök, dr. Lajos Béla és Bálint Sándor társaságában részt vett Fáy István főispán beiktatásán. Fáy Istvánnak örömet okozott, hogy a debreceni iparosok küldöttségileg felkeresték, külön fogadta is őket és köszönetet mondott, mert meg jelentek installációján.

Ezt a pesti utazást Galamb Ferenc elnök felhasználta arra is, hogy Bornemisza Géza iparügyi miniszternél kihallgatáson jelenjék meg. A miniszter fogadta Galamb Ferenc elnököt és hosszabban tárgyalt vele az iparosság egyik legfontosabb problémájáról: az iparos nyugdíj kérdéséről.

Bornemisza Géza iparügyi miniszter bejelentette Galamb Ferenc elnöknek, hogy a debreceni iparosnapon ő maga kívánja ismertetni az iparos-nyugdíj ügyét. Kérte, hogy igy vegyék fel ezt a kérdést a programba.

Galamb Ferenc elnök nagy örömmel és köszönettel vette ezt tudomásul a debreceni iparosság nevében.

A debreceni iparosnapok legfontosabb ügyei tehát a következő csoportokra oszlanak:

1. Az iparos nyugdíj ügye, előadó: Bornemisza Géza miniszter.
2. Az OTI kérdés.
3. A kötelező minimális munkabérek mellett a kötelező irányárak.
4. A kisipari adó és hitelellátás kérdése, a régi adósságok rendezése.

Az összes egyéb szakmai kérdéseket külön szakmai nagygyülések tárgyalják meg.

Az iparosnapok programjának megállapítása után Bornemisza Géza iparügyi miniszter hosszasabban szivélyesen elbeszélgetett Galamb Ferenc elnökkel, aki sürgette a miniszternél a költségvetés jóváhagyását, hogy a tagdíjak mielőbb beszedhetők legyenek. Megigérte a miniszter, hogy a jóváhagyás a legrövidebb időn belül megtörténik, sőt arra is igéretet tett, hogy a debreceni ipartestület segélyét amint lehetségessé válik, folyósittatja.

Kijelentette a miniszter a beszélgetés során, hogy

a kézműveskamarák felállításának tervezetét most dolgozzák ki a minisztériumban.

Nemsokára ez is készen lesz, akkor kiadják az ország iparosságának hozzászólás és esetleges módosító javaslatok beterjesztése végett.

Az bizonyos, hogy még nem fordult elő, hogy iparosnapnak aktiv minszter legyen az előadója. Büszkeség töltheti el a debreceni iparosokat, hogy ilyen megtisztelés éri őket és megnyugvással töltheti el, hogy a nagyon fontos iparos nyugdíj kérdését maga a miniszter hozza az iparosok elé. Helyes lenne, ha erre az előadásra alaposan és hozzáértéssel felkészülnének és csak olyan beszédek hangzanának el, amelyek az ügy megoldását előbbre viszik, nehogy csak felesleges szószaporítás következzék be.

1400 kötelező jelentkezés a Csokonai dalos ünnepélyre

Országos érdeklődést váltott ki a Debreceni Iparos Dalegylet által rendezendő Csokonai dalosünnepély, amely Debrecenben az Arany Bika dísztermében folyik majd le ünnepélyes keretek között szeptember 4-én.

A dalosversenyre már lezárták a jelentkezéseket. Összesen 1400 kötelező jelentkezés futott be, ami biztositja a hangverseny monumentalitását.

A hangverseny műsorát a rádió közvetíteni fogja.

Akciót inditanak az elárverezett kisiparosok érdekében

A debreceni ipartestület elnöksége elhatározta, hogy minden erejével segít azokon az iparosokon, akik önhibájukon kívül bajba jutottak és házukat valamelyik pénzintézet, vagy más hitelező elárvereztette.

A helyzet ugyanis az, hogy bizonyos időn belül elárverezett házakat a tulajdonosaik visszaszerezhetik abban az esetben, ha az ingatlan árverési árának 30 százalékát készpénzben azonnal lefizetik, a másik 70 százalékot pedig 20 év alatt törlesztik 3 százalékos kamat mellett.

Az ipartestület elnöksége most elsősorban felkéri dr. Kölcsey Sándor polgármestert, hogy adja ki azoknak az iparosoknak névsorát, akiknek házát az utóbbi időben elárverezték. Amint ezt a kimutatást megkapják, akciót indítanak aziránt, hogy ha valamelyik iparosnái mód nyilnék rá, hogy ingatlanát visszaszerezze, attól ne kívánják a 30 százalék egyszerre való kifizetését, mert erre képtelenek, — hiszen különben aligha árverezték volna el őket — hanem engedjék meg, hogy az egész ingatlanárat kisebb részletekben és hosszú idő alatt fizethessék vissza.

Remélik, hogy ez az akció sikerre vezet és így sok kisiparosnak mentik meg öregségére kis házát, melyért évtizedekig dolgozott és takarékoskodott.

Uj iparok

Breitenbach Lili szatócs, Gabányi Sándor uri és női divat, szövet, bélés, rőfös, rövidáru, férfi és női konfekció kereskedés, Gardó József szobafestő, Szathmáry Jánosné kávémérés, Varga Károly 50 literen alóli tejker., baromfi, tojás, gyümölcs, zöldség stb. kereskedés, Rapoport Mózesné női szabó, Gyuricska Józsefné gyümölcs, déligyümölcs, zöldség, baromfi, stb., Májer Ingáczné szatócs, Wéber József cirokseprő készítés, Molnár János üveges és képkeretező, Gábor Gyula ószeres.

Megszünt iparok

Schaff Gyula vendéglő, Marossi Gizella női kalapos, Nuszbaum Jenő bormán s Fetter A. üveges, Blattner Kálmán és Fetter A. üveges, Blatner Kálmán és Fetter A. asztalos, Kopányi Ferenc gyümölcs, déligyümölcs, baromfi stb. ker., Erdei Mária hentes és mészáros, Kiss Mária női szabó, Gáll János szatócs, Bardócz Lászlóné illatszer, pipere stb., keresk., Varga Gézáné szatócs, Mezei György szatócs, Mátyus Jánosné kifőzés, Sárosi József fuvaros.

Épitési engedélyt kértek

Városi Takarék és Hitelintézet Szepes tanya, lakóházat, Koroknai István István-ut 19. alatt kerítést, özv. Takács Lajosné Kiss u. 10. toldalékot, özv. Mészáros Gáborné Nyulas u. 14. toldalékot, Boldog József Kar u. 14. átalakítást, Kerékgyártó István Hajduböszörményi út 1. toldalékot, Bedits István Bellegelő 112-c. lakóházat épittet.

Adóamnesztiát az épitőipar fellendítése érdekében

Az épitőiparban határozottan fellendülést jelenthetne, ha az 50.000 pengőnél nagyobb vagyon bevallása esetére adóamnesztiát adnak. A kistőkéseknek szívük vágya, hogy családi otthont építtessenek maguknak. Ha tehát az ő utólagos adóbevallásukat is amnesztirendelet alá vonnák, bizonyára sok munkaalkalom jelentkezne.

Az az igazság, hogy nem a milliós vagyonok, hanem a kistőkések nagy tömegei a döntő tényezők az épitőipar fellendülése tekintetében.

28915/1938. VI. HIVATALOS HIRDETMÉNY. A homokkerti autóbuszjáratok megindítására a DHV r.t. részére engedélyokirat kiadásáról. Az 57000/1931. K. M. számú rendelet 13. §-ának 2. pontja értelmében közhírré teszem, hogy a Debreceni Helyi Vasút r. t. részére Debrecen város területén a Petőfi tértől a vasúti felüljárón és a Szabó Kálmán uccán keresztül a Galamb uccáig és vissza 21 járat párral rendszeres járatú társaskocsi gépjárművállalat üzembehelyezésére 16 fill. szakaszjegy ár és 5 P napi két útra szóló havi bérletjegyár engedélyezése mellett az engedélyt az 1930 : XVI. t. c. 5. §-ának 4. bekezdése szerinti hatáskörömben kiadtam. A járatok engedélyező határozatom jogerőre emelkedése után indíthatók meg. Debrecen, 1938 július hó 1. *Polgármester.*

Felhivás az egyszeri beruházási hozzájárulás kivetésének céljára szolgáló bevallások beadására

I. A bevallásadásra kötelezett személyek és a bevallás tartalma.

A honvédelem és a közgazdaság fejlesztéséről, egyes népjóléti beruházásokról s ezek költségeinek fedezéséről szóló 1938: XX. tc. végrehajtása tárgyában kiadott 1938. évi 1500. P. M. számú pénzügyminiszteri rendelet 24. és 26. paragrafusai értelmében az egyszeri beruházási hozzájárulás kivetésének céljára legkésőbb folyó évi július hó 31-ig bevallást kötelesek adni:

1. a jövedelem- és vagyonadóra vonatkozó törvényes rendelkezések szerint vagyonadó fizetésére kötelesek azok a természetes s jogi személyek, továbbá vagyontömegek, akiknek, illetőleg amelyeknek tiszta vagyona az 1938. évi február hó 28. napján az 50.000 pengőt meghaladta;

2. minden olyan jogi személy, intézmény és vagyonközösség — az államot, törvényhatóságokat és községeket (városokat) valamint az ezek által kezelt alapokat és alapítványokat, a törvény alapján működő nyugdíj- és más társadalombiztosítási intézményeket, az elismert és el nem ismert nyugdíjpénztárakat (nyugdíjalapokat) kivéve —, amely vagyonadó fizetésére nem köteles ugyan, azonban osztatlan tiszta vagyonának értéke az 1938. évi február hó 28. napján az 50.0000 pengőt meghaladta;

3. a társulati adó alá eső vállalatok — saját tőkéjük összegére való tekintet nélkül — még abban az esetben is, ha a társulati adó alól ideiglenesen mentesek, vagy a társulati adó kivetése csőd vagy felszámolás következtében szünetel.

II. A bevallási ív kitöltésének módja.

Az 1. és 2. pont alatt említett személyek által adandó bevallásban mindazoknak a vagyontárgyaknak állagát és értékét fel kell tüntetni, amelyek az 1938. évi február hó 28. napján a fizetésre kötelezettnek tényleg birtokában is voltak. Kivétel ebből a szempontból csak a haszonélvezettel terhelt ingó vagy ingatlan vagyonra áll fenn, mert az ilyen vagyonról a vagyonadóra vonatkozó törvényes rendelkezésektől eltérően nem a haszonélvező, hanem az állagtulajdonos köteles bevallást adni.

A bevallási ív rovatai a bevallási ív kitöltésére nézve megfelelő útmutatással szolgálnak ugyan, mégis azok helyes kitöltésénél különösen a következők tartandók szem előtt:

a) a mező- és erdőgazdasági ingatlanokra, az azokkal kapcsolatos jogokra és üzemi tőkére vonatkozólag nem az ingatlanok értékét kell bevallani, hanem elegendő megjelölni azt, hogy az ingatlanok mely község területén feküsznek és mennyit tesz ki azoknak kataszteri holdakban számított területe és kataszteri jövedelme; emellett be kell jelenteni, hogy az ingatlanok és az üzemi tőke állagában az 1937. évi december hó 31. napja és az 1938. évi február hó 28. napja között történt-e változás és az milyen okból következett be;

b) a házbirtokra nézve — szintén az érték bevallásának mellőzésével — elegendő megjelölni azt, hogy a ház, vagy házak mely községben és mely uccában és házszám (vagy mily helyrajzi szám) alatt feküsznek;

c) a község vagy város területén fekvő beépítetlen városi vagy községi telekre és belsőségekre nézve be kell vallani a telek vagy belsőség pontos fekvését, annak nagyságát négyszögölek szerint és annak négyszögölek szerint számított értékét;

d) az ipari, kereskedelmi vagy bármi más haszonhajtó foglalkozásnak ingó vagy ingatlan (élő vagy holt leltári) vagyonban fekvő üzemi tőkéjére nézve pontosan meg kell jelölni az üzemi tőkéhez tartozó ingatlan helyét, területét, az állandóan adómentes épületek számát, terjedelmét és értékét; a gépek, iparvasutak, szállítási eszközök, szerszámok, állatok számát és értékét, a belső berendezési tárgyakat és azok értékét; a készáru, félgyártmány, nyersanyag, gyártási segédanyag mennyiségét és értékét; az üzleti követelések és tartozások állagát a hitelezők és adósok részletes jegyzékének csatolása mellett; a pénzkészletet és a váltókban, kötvényekben, vagy más értékpapírokban fekvő üzleti (üzemi) tőkevagyont az egyes értékek részletes felsorolásával; végül azokat a dologi jogositványokat, (pl gyógyszertári jogosítványt), amelyek a vagyonadóra vonatkozó jogszabályok szerint tőkevagyonnak tekintendők és mint ilyenek az üzemi tőkén felül külön értékelendők;

e) a tőkevagyonra nézve egyrészt a készpénzt és tőkekövetéseket, másrészt az értékpapírokban fekvő vagyont részletesen és a legnagyobb pontossággal kell bevallani;

f) az egyéb ingóvagyonok közül részletesen be kell vallani a háztartás keretében használt gépkocsikat, fogatokat, yachtokat, motorcsónakokat stb. és azok értékét; az ékszereket, ékköveket, gyöngyöket, ezüstnemüeket, egyéb drágaságokat és azok értékét.

A bevallásadási kötelezettséget nem érinti az, hogy a beruházási hozzájárulás fizetésére kötelezett személy a jövedelem- és vagyonadó kivetése céljából az 1938. évre szabályszerű bevallást adott. — Ebből következik, hogy a beruházási hozzájárulás céljából bevallást kötelesek adni az összes fizetésre kötelezettek, tekintet nélkül arra, hogy az 1938. évre jövedelem- és vagyonadóbevallást adtak és hogy vagyonuk állaga az 1937. évi december hó 31. napja óta nem változott, hogy vagyonadó alapjuk az 1938. évre változatlanul fenntartatott és így jövedelem- és vagyonadóbevallást nem voltak kötelesek adni.

A pénzügyigazgatóság nyomatékosan felhívja a bevallás adásra kötelezettek figyelmét az 1938 XX. tc. 8. paragrafusának 6. bekezdésében foglalt arra a rendelkezésre, hogy **a bevallott vagyontárgyakat — amennyiben az érték bevallása kötelező és az érték bevallása a törvényben vagy a vagyonadó kivetésére vonatkozó jogszabályokban foglaltaktól eltérően alacsonyabban történt, az állam a vagyont a bevallott értékben megválthatja.**

A társulati adó alá eső vállalatok a beruházási hozzájárulás fizetésére szolgáló bevallási ív egyes rovatait pontosan kötelesek kitölteni s amennyiben az egyes rovatokba bejegyzett adatok külön magyarázatra, illetve részletezésre szorulnának, azokat a bevallási íven, vagy az ahhoz mellékelendő külön felvilágositó iratban köteles megadni.

III. A bevallás beadásának helye.

A beruházási hozzájárulás kivetésére szolgáló bevallást annál a n. kir. pénzügyigazgatóságnál kell beadni, amelynek területén a fizetésre kötelezett 1938. évi jövedelem- és vagyonadóját, illetve társulati adóját kivetették. A vagyon adó alá nem tartozó, de beruházási hozzájárulás fizetésére kötelezett jogi személyek, intézmények s vagyonközösségek bevallásukat annál a m. kir. pénzügyigazgatóságnál kötelesek benyujtani, melynek területén az ügyeiket irányító központi szerv működik.

IV. Bevallási nyomtatványok.

A bevallás céljára kétféle hivatalos nyomtatvány készült. — Az egyik a vagyonadó alanyai, a vagyonadó alá nem tartozó, de beruházási hozzájárulás fizetésére kötelezett jogi személyek, intézmények és vagyonközösségek, a házrészvénytársaságok, a mező- és erdőgazdasági ingatlanokon őstermeléssel és az annak keretébe tartozó mező- és erdőgazdasági üzemágakkal foglalkozó társaságok, valamint a korlátolt felelősségü társaságok beruházási hozzájárulásának kivetésére, a másik pedig a társulati adó alá eső vállalatok beruházási hozzájárulásának kivetésére szolgál. Ezeket a nyomtatványokat — az előállítási költség megtérítése ellenében — a községi előljáróságnál (városi adóhivatalnál), továbbá a m. kir. adóhivatalnál (adófelügyelőségnél) lehet megszerezni; az említett hatóságok és hivatalok a bevallások kiállításának módjára nézve is felvilágositásokkal szolgálnak.

V. Közkegyelem (Amnesztia).

A törvény széleskörü közkegyelmet biztosit azoknak a fizetésre kötelezetteknek, akik bevallásukban olyan vagyontárgyakat, illetőleg értékeket is bevallanak, amelyeket kek bevallása esetében ugyanis a az előző évekre, vagy az 1938. évre szóló jövedelem- és vagyonbevallásukban elhallgattak. Az eddig elhallgatott vagyontárgyak és értéfizetésre kötelezett mentesül az 1938. évet megelőző időre a pótlólagos megadóztatás alól és ellene adócsalási vagy jövedéki kihágási eljárás nem indítható.

A törvény a közkegyelmet a társulati adó alá eső vállalatok részére is biztosítja, ezek azonban az 1938. évet megelőző időre a pótlólagos megadóztatás alól csak akkor mentesülnek és ellenük adócsalási, vagy jövedéki kihágási eljárás csak abban az esetben nem indítható, ha a vállalat egy összegben előre lefizeti azt a többletet, mely a törvény alapján fizetendő beruházási hozzájárulás és az utolsó három évi üzleteredményekből adó alól elvont nyereségek figyelembevétele mellett kiszámított beruházási hozzájárulás összege között mutatkozik.

VI. Büntető rendelkezések.

1. Aki a beruházási hozzájárulás megállapítása céljából szükséges bevallását a megszabott határidőben be nem adja, a terhére megállapított beruházási összegének egyrészét fizeti bírság fejében.

2. A valótlan adatok szolgáltatását, a beruházási hozzájárulás megállapításának alapjául szolgáló valamely vagyontárgynak, — vagy értéknek szándékos elrejtését, hozzáférhetetlennné tételét, vagy a bevallásból szándékos kihagyását a törvény adócsalás bűntettének minősíti és a főbüntetés fejében kiszabható szabadságvesztés büntetésén felül minden esetben a beruházási hozzájárulás megrövidített összegének háromszorosától nyoleszorosáig terjedhető pénzbüntetéssel, mint mellékbüntetéssel bünteti.

Debrecen, 1938 június 22.

M. Kir. Pénzügyigazgatóság.

---

ad. 26906/1938. VII. VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETMÉNY. Debrecen sz. kir. város tulajdonát képező Sárkút-tanya nevü mezőgazdasági bérleteken épitendő 3 lakásos cselédház létesítése során végzendő I. föld, kőmüves és elhelyező, I. ács, III. bádogos, IV. asztalos, lakatos mázoló és üveges munkáinak vállalatba adására nyilvános versenytárgyalást hirdetek. A közszállítás költségei a költségvetésben szabályszerüen biztosítottak. A munka odaitélése után azonnal megkezdendő s 30 munkanap alatt befejezendő. Az épitkezéshez szükséges anyagot az ingatlan haszonbérlője tartozik díjmentesen a birtokhoz eső legközelebb eső községből vagy vaútállomásról a birtokra szálitani s ugyancsak bérlő tartozik a fel és lerakodáshoz szükséges kézi munkaerőt szolgáltatni. Az előirt, szabályszerüen kiállitott s sajátkezüleg aláirt ajánlat összefüzve s a hátlapon cégszöveget tartalmazó pecséttel ellátva és »Ajánlat a Sárkúttanyai mezőgazdasági bértelken épitendő 3 lakásos cselédház ..... munkáira« felirattal, pecséttel lezárt sértetlen borítékban, 1938. évi július hó 22-én, pénteken d. e. 10 óráig Debrecen sz. kir város közigazgatási iktató hivatalába nyujtandó be. A beérkezett ajánlatok ugyanaz nap d. e. 11 órakor a városháza tanácstermében nyilvánosan bontatnak fel. Ezen eljáráson alánlattevők, vagy képviselői jelen lehetnek. A kiirási müveletet, valamint a jelen kivonatos versenytárgyalási hirdetményt kiegészitő részletes versenytárgyalási hirdetményt ajánlattevők Debrecen sz. kiir. város müszaki ügyosztályánál (Ipariskola II. em. 12. sz. szobájában) díjtalanul kapják meg. A tervek ugyanott megtekinthetők. Debrecen, 1938 július hó 1. *Polgármester.*

HIRDETMÉNY.

Az eddigi eljárás szerint a kerületi városi orvosok csak érvényes szegénységi bizonyítvány alapján rendeltek a városi szegénybetegeknek s irtak fel a közgyógyszerellátás költségei terhére ingyenes gyógyszert.

Folyó évi július hó elsejétől az ingyenes orvosi rendelés és ingyenes gyógyszer kiadásának rendszerét megváltoztattam. Ezen időponttól kezdve a kerületi városi orvosok csak a városi szociális ügyosztály által kiadott igazolványok, illetőleg hatósági engedélyek alapján rendelnek ingyenesen a reá szoruló szegénybetegeknek és irnak fel ingyenes gyógyszert.

Felhivom ennélfogva az érdekeltek figyelmét, hogy folyó évi július hó 1. napjától, amennyiben ingyenes orvosi rendelést és ingyenes gyógyszert igényelnek, mielőtt az illetékes kerületi városi orvosukhoz mennének érvényes engedély, illetőleg igazolvány kiadása céljából előzőleg forduljanak a szociális ügyosztályhoz, (Vágóhid u. 1. szám, volt bábaképző intézet 3. sz. szoba) annál is inkább, mert folyó évi július hó elsejétől kezdve az ingyenes orvosi rendelés és ingyenes gyógyszerigénylésre, azaz „közgyógyszerellátás" igénybevételére jogositó szegénységi bizonyítványok érvényüket vesztik. Ezekre a szegénységi bizonyítványokra már csak a legkivételesebb esetben folyó évi július hó 15-ig fognak az illetékes kerületi városi orvosok rendelést eszközölni.

Debrecen, 1938 július hó 1.

Dr Kölcsey Sándor sk.,
polgármester.

---

x Egyetlen magyar vidéki város Debrecen, ahol bemutatják a világhirü magyar spanyol lovasiskolát.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja hétköznap 10 szóig 50 fillér, minden további szó 5 fillér. Vasárnap 10 szóig 70 fillér, minden további szó 7 fillér. Üzleti apróhirdetése díja hétköznap 10 szóig 60 fillér, minden további szó 6 fillér. Vasárnap 10 szóig 80 fillér, minden további szó 8 fillér.

Levelezés

E!
Leveled megkaptam. — Válasz megy rövidesen. Sokszor csókol P. 1001

Házasság

58 éves özvegy,
házamhoz 50—60 közti gazdálkodó magános asszonyt keresek feleségnek. „Vallásos" jeligére. 1791

Nyomozó iroda

SZABÓ
magánnyomozó irodája Varga ucca 7. sz. Legdiszkrétebben nyomoz s megfigyel. 1835

Alkalmazást nyer férfi

Bérest keresek
azonnali belépésre, nőtlent, bentkosztost, idősebbet. Jelentkezés a kiadóhivatalunk pénztárában. vv.

Kondást keresek
azonnali belépésre, nőtlent, bentkosztost, idősebbet. Jelentkezés a kiadóhivatalunk pénztárában. vv

Házmesternek
középkoru nő augusztus 1-re keresteik. Domb u. 10. 1806

Egy
jómunkás csizmadiasegéd állandó munkára felvételtik. Balmazujváros, Takács Gyula csizmadiamester, Nádudvari u. 3. sz. 1807

Ügyes
fiut füszeres tanulónak fizetéssel felveszek. Németh, Csapó 54. 1812

Pénzbeszedő
óvadékkal azonnalra felvételtik. Hőnig és Goldstein, Széchenyi 52. 1817

Fodrásztanulónak
ügyes fiut azonnal felveszek. Vasuti fodrász, pályaudvar. 752

Gyakorlott biztosítási üzletszerzők
igen szépen kereshetnek újrendszerű üzletágazat bevezetésével. — Előnyben részesülnek, akik a nép biztosításban jártasak. Jelentkezés a Debreceni Elsőtakarékpénztár biztosítási osztályánál d. e. 11—12 között. 1264

Kifutófiut
fiatalt, erőset, kerékpározni tudót felvesz Szilágyi füszeres, Vámospércsi sorompó. 1765

Kifutó
ebédkihordásra, étkezdébe felvételtik. Jelentkezni: Péterfia ucca 39 étkezde. 1940

Tanulónak
ügyes fiut fölveszek, vidékit is. Vojth füszerkereskedő. Vágóhid utca. 1790

Borbélysegéd
vidékre felvételtik. Szőnyi Sándor, Alsójózsa. 1769

Intelligens
fiatalemberek a nyári szünidő alatt könnyű propagandával szépen kereshetnek. — Eladni nem kell. „Ruházat" jeligére. 1676

Cukrászsegédet
azonnal felveszek, Csapó utca 41. sz. 1795

Házmesternek
gyermektelen, tisztességes fiatal házaspár felvételtik. Teleki utca 27. 1798

Kifutó
fiut vagy leányt felveszek. Jelentkezni kizárólag hétfőn. Vigkedvű Mihály utca 34. 1800

Megbizható
gyermektelen házmesterpár fölvételtik jó bizonyítvánnyal. Cim a kiadóban. 1822

Helyi
ügynöknek kezdő fiatal embert felvesz Halmágyi, Piac 32. 1837

Megbizható
kifutó fiut felveszek Timár u. 11. Füszeres. 1843

Gépész-,
és traktor vezető-kezelő ispán, éves állásra keresteik, Pataky, Péterfia ucca 53. 1904

Önálló
kiszolgálósegédet azonnal felvesz, Feuer divatház. Lakás: Csapó ucca 24. 1932

Házmesterpárt,
állandó foglalkoztatással birót felveszek. — Egy nagyobb leánygyermekük lehet Mosás vasalás megkivántatik. Szent Anna ucca 62. 1930

Tanuló
felvételtik, Jókai ucca 52. szám, női szabó. 1943

Fütő—gépész
nagy gyakorlattal cséplőhöz keresteik, azonnalra, Deák Ferenc u. 3. szám. (A)

Fényképész
segédet, nőt vagy férfit keres Berzéki müterme. Debrecen, Piac u. 38. 1891

Villanyszerelő
segédet, tanulót felvesz Fülöp Lajos villamossági vállalata, Nyil ucca 135. 1889

Megbizható
kifutó fiu felvételtik Pásti ucca 2. II. balra. 1900

Kerékpározni
tudó fiut kifutónak felveszek, Kohn, Széchenyi u. 17. 1885

Villanyszerelő
tanoncot és kifutót felveszünk Biró, Borka, Piac 44. 1863

Kifutó
és tanuló fiu felvételtik Szent Anna u. 39. szám, füszerüzlet. 1853

Középiskolát
végzett jó családból való fiu és leány — szücs tanulónak felvételtik Ilyés szücs, Piac 42. Pannonia. 1877

Kifutót
felvesz gyümölcsfeldolgozó, Piac u. 59. Jelentkezés vasárnap 8—9-ig. 1884

Kifutófiut
azonnali belépésre — felveszek — Tompa Károly, Hatvan u. 17 1869

Kifutófiu
felvételtik Honvéd u. 41. szám, sütőde. 1873

Kifutó
felvételtik Erzsébet u. 40. Pékség. 1864

Könyvkötő
tanulófiu és leány — felvételtik Varjas Pál, Kálvin tér 3. sz. 1857

Kerékpározni
nagyobb fiut füszerüzletbe azonnal felveszek. Kigyó u. 53. 1939

Alkalmazást nyer nő

Német
leányka délelőttre felvételtik játszótársnak. Batthyány u. 16. sz. Keresztépület. 1771

Hölgyfodrász-
tanulóleányok és manikürös kisasszony felvételtik. Bethlen utca 23.

Rendelt
nadrágszabósághoz egy kézileány felvételtik, — Csapókert, Klapka ucca 48. szám. 1840

Fiatal
munkásnők felvételtnek Széchenyi ucca 42 szám gombüzem. 1848

Pénztároslányt
kaucióval julius 15-re Sajtház felvesz, — Piac ucca 17. 1874

Fodrászkisasszonyt
állandóanak felveszek Nagyházy Lajos Mester u. 3. szám.

Kiszolgálóleányt
füszer és italmérésben teljesen jártast felveszek — Márton Kálmán ucca 52. Nyilastelep. — Telefon 17—74. 1867

Filézőnőt
felveszek, — ugyanott cselló s azsurozógép eladó. Rothermere ucca 36., keresztépület. 1944

Suche
Stelle tagsüber — (Nachmittag) bei Christen Horváthné Hadházi ucca 7. 1935

Szállodai
taakritónőket felveszek. — Jelentkezni Pannonia szálló portásánál. 1938

Férfiing
varrónők állandó munkára és tanulólányok felvétetnek — Simonffy 37. 1908

Kiszolgálónő
trafik önálló vezetésére felvételtik. Jelentkezés vasárnap délelőtt 10—1 között Eötvös u. 49. 1931

Jobb
családból való lányt kifutónak felvesz a Schwartz nyomda, — Hatvan u. 4. 1916

Fehérnemü
varásban, himzésben gyakorlott segédnőt jó fizetéssel és tanulólányt felvesz — Styl szalon, Széchenyi u. 11. 1936

Munkásing
varrónő géppel felvételtik Kossuth u. 2., az udvarban. 1917

Varrodába
ügyes segéd- és **tanulólányokat** felveszek Füvészkert u. 16. sz. 1951

Perzsaszőnyeg
javításhoz gyakorlott lányt felveszünk. Piac ucca 18. Kézimunkaüzlet. (A)

Háztartási alkalmazott

Bejárónő
takarítónő délelőtti órákra ki vikszelni tud s rendes bizonyítványai vannak jelentkezzen, Werbőczy ucca 3. szam Engel, 3—4 óra között. 1006

Jól főző
önálló kosztadónőt keres a Székely fürdő pensió Hajduszoboszló Dr. Fekete László utca 4. szám alatt. 1649

Parkettbez
értő bejárónő felvételtik délelőttre. Baltazár utca 20. sz. 1802

Takarításért
gyermektelen házaspárnak lakást adok. Azonnal elfoglalható. Csillag u. 73. 1803

Mindenes
bejárónőt vagy bentlakót azonnal felveszek. Hajó u. 26. 1811

Mosogatóasszony
délután 2—4-ig tartó munkára felvételtik. — Simonyi ut 11-a. 1815

Kis családú
nő takarításért lakást, fizetést kap. Miklós utca 41. Jelentkezni 3-tól 5 óráig. 1842

Bejáróné
hosszabb bizonyítványnyal parkettes lakásba felvételtik. Jelentkezés reggel 9 órakor. Szabados, Arany János u. 2.

Főzőmindenes
fiatal, azonnalra jelentkezzen vasárnap reggel 9 órától délután 5 óráig Meszena ucca 12. 1892

Bejáró
mindenes, önállóan főzni tudó szakácsnőt felveszek. — Dr Loesslné, közkórház. 1871

Bejáró
mindenes 2 óráig — ajánlkozzék Arany János 2. Házfelügyelőnél. 1865

Bejárónőt
felveszek, Rákóczi u. 12., Étkezde. 1905

Bejárónőt
fizetéssel, esetleg lakással felveszek — Bethlen 21., második ajtó. 1866

Papirragasztó
leány és egy irodai kisasszony felvételtik Grünfeldnél Hatvan u. 21. 1942

Alkalmazást keres nő

Férjemtől
külön vagyok, elmennék 7 hónapos fiammal házvezetőnőnek helyben, vagy vidékre. Cim a kiadóban. 1816

Beteg
ápolását vagy felolvasást vállal ápolási tanfolyamot végzett intelligens nő. „Betegápoló" jeligére leveleket a kiadóba kérem. 132

Hivőleány
azonnal elhelyezkedne, Széchenyi u. 30. 1952

Szoptatós
dadának mennék 5 hetes csecsemővel, bő tejem van. Bercsényi u. 61. 1906

Ajánlat

Csodaszépen
lebarnult és szeplőtől, májfolttól pár nap alatt mentesitett arc- és testbőrt csakis a valódi, hűsítő
arctejnapolajjal
varázsolhat mindenki magának
Földes Vigmozi bejáratánál.

Poloskairtást
ciángázzal, lakások átvizsgálását felelősséggel végzi Kiss, Kigyó u. 5. szám.
365 VI. 5.—VII. 5.

Férfi ingvarrás
60 fillér, paplanlepedő 80 fillér. Szép munka, jó szabás. Kút ucca 62. szám alatt. 298 7. 4

Tejnapolaj,
mint a fehérruha, hővisszaverő, tehát csodásan hüsitő, de éppen ezért napfénynyelő, tehát egyenletesen barnító. — Földesnél, Vigmozi-bejárat. 1006 vv

Mindenféle
építési anyag, valamint deszka, léc, faragott fa és bauxit cement kapható a Debreceni Mükögyár R. T. Fürdő ucca 2. számú telepén 109+

Legszebb
újdonságok gyári maradékokban csoda olcsón kaphatók, dr Révésznénél, Piac u. 42. Pannónia udvarban. 60+

Ágysodronyok
drótsodronykerítések, drótfonatok, mindenféle vasbútorok, lakatosmunkák készülnek Ottónál. Ugyanott lakatostanuló felvételtik, Rákóczi ucca 13. 1948

Clánoztasson
bizalommal a „Csala" ciánozó vállalattal, Rákóczi ucca 9. sz, telefon: 14-27. 1650 10. 1.

Veszek
bútort, varrógépet, mindenféle ingóságot. — Andráskó, Csapó ucca 16. sz. Hívásra jövök. 96+

Cipők
készítését szakszerű javítását vállalam, Nemethy Sándor, Szent Anna ucca 2. 169 +

Kereslet

Bérletet keresek
30—80 holdig, október elsejére, jó épületekkel és lakóházzal, lehetőleg közel a Diószeig úthoz. Ajánlatokat „Jó föld" jeligére a kiadóhivatalba kérek. 1957

Elelmiszer ital

Megnyilt
a Pannonia szálló étkezdéje. Kitünő házikoszt. Pensió rendszer. Reggeli, ebéd, vacsora. Abonenseket elfogadok 549 8. 8.

Teljes ellátás

Kellemes lakás,
finom koszt a Hungária penzióban **szobák napokra s hónapszámra,** Ferenc József út 59 szám, telefon: 23-39. 949 vv

Nyaralás

Nagyerdő
legszebb helyén három, esetleg négy szoba, terrasszal, esetleg garázzsal, július s augusztus hónapra bérbeadó, — csakis feltétlenül rendszeretőnek, telefon: 34-23. szám. Értekezni: délután 2 órától. vv

Tátrába
nyaralókat elfogadok. Érdeklődni: Kölcsey u. 11. szám. 1881

Nyaralásra
különbejáratu butorozott szoba ellátással árnyas parkban kiadó — Simonyi ut 11/a. 1814

Oktatás

Gyorsirást
tanulnék. Cimem a kiadóban. 1827

Budapesti
egyetemen most végzett tanárjelölt magántanulókat, javitóvizsgásokat szakszerűen előkészit. Károly Ferenc József út 13. szám. 1762 vv

bIámbk,ba öbtvcvmfÉv

Hangszer

Pianinó
prima jó helyre bérbeadó. Mikes Kelemen u. 5. szám. 1796

Zongora
rövid, kereszthúros, s parkett, épületgerndák olcsón eladók. Széchenyi ucca 66. 1955

Iroda

Kiadó
egy uccai szoba, nagy előszobával irodának, s esetleg varrodának, — Deák Ferenc ucca 5.
1949

Rádió

Alig
használt nagy Orion rádiót, melynek 228 pengő volt az ára, elcserélnék használt Csepel motorkerékpárral. Gyermekmenhely, Petőfi.
1766

Bútor

Eladó
egy ebédlő garnitura s más bútorok. Burgondia ucca 17. 1728

Eladó
modern konyhaberendezés, ey gágy és toalett, darabonként is. Móric u. 34. 1837

Eladó
hálószoba butor Luther utca 4-b. 1847

Teljes hálószoba
tölgyfából, kőrisfa betéttel, süllyesztős varrógép, elköltözés miatt azonnal eladó. Vasvári ucca 14. szám, tűzérlaktanya mögött. 1882

Komplett
ebédlőberendezés olcsón eladó. Megtekinthető: Szent Anna ucca 31. szám. 1719

Vitrin diófa,
vitrin aranyozott faragású, garderobszekrény előszoba, olcsón eladó. Fried, Iparkamara, első kapu. 1902

Komplett
háló és konyhaberendezés sürgősen eladó. Varga ucca 39. 1929

Diófa
ebédlőasztal kihúzható és szép leánder eladók, Arany János ucca 37.
1919

Autó, motor kerékpár

Uj üzlet,
autó, motorkerékpárolajok, zsírok, felszerelési cikkek, padlóolaj, Emerich Károly, Sas u. 4. szám. 1946

Kisadójú,
keveset futott hatszemélyes csukott autó részletre is eladó. Kinizsi ucca 21. 1339

Kerékpár
elsőrendű, 95 pengőért kapható, varrógép, kerékpár javító műhely, Keszler, Széchenyi ucca 1. szám. 1131 vv

Kitünő
AJS ötszázas oldalkocsis motorkerékpár sürgősen eladó. István út 11. szám. 1845

Motorkerékpár,
250 köbcentis BSA alkalmi áron eladó, Rogoz, Piac ucca 8. szám.
1844

Motorkerékpár
hatszázas, oldalkocsis, „Méray" motorkerékpár, Hajdúszoboszló — „Vadászkürt" szálló.
1887

„Ford"
négyszemélyes és Mercedes hatszemélyes autó összes tartozékaival, a vármegyeház udvarán, 11-én hétfőn 12 órai kezdettel árverés útján eladatnak. 1895

DKW
négyüléses kabriolett, igen jó állapotban eladó. Bővebbet: telefon 17-46. szám. 1862

Gyors
Méray teherszállító taxi, háromkerekű olcsón eladó. Marx, Piac ucca 44. szám. 1901

Eladó
üzemképes Ford teherautó 1 és fél tonnás, kényszereladás, 750 pengőért, Késes ucca 88
1945

Átadó üzlet vendéglő

Nyiregyházán,
főtéren, modern portálos üzlethelyiség, cipő, csemege, ékszer, vagy textilkereskedésre alkalmas, átadó. „Biztos üzlet" jeligére ajánlatot a kiadóba. 1725

Üzlet, mühely raktárhelyiség

Fűszerüzlet
berendezés olcsón eladó, Csapó ucca 74.
1915

Forgalmas
helyen két üzlethelyiség azonnalra is kiadó, — István út 41. 1859

Üzlethelyiség
esetleg egy szobával is, augusztus elsejére kiadó. Péterfia 10. 1888

Üzlethelyiség
Rákóczi piaccal szemben, nagy kirakattal, Csapó ucca 41. Értekezhetni udvarban, házmesternél. 1898

Élelmiszer-
üzletnek igen alkalmas Piac uccán kis üzlet átadó. Cim a kiadóban.
1910

Műhely
kiadó és egy kézikocsi eladó, Török Bálint u. 24. szám. 1923

Kiadó lakás egyszobás

Kiadó
szoba, konyha, speiz julius 15-re. Székely Hadosztály u. 7. sz.
1773

Kiadó
szoba, konyha, kamara Böszörményi ut 17.
1801

Kiadó
augusztus egyre egy szoba, konyhás lakás. Csonka utca 18. 1797

Szép
utcai szoba pincebeli mellékhelyiségekkel kiadó. Timár u. 38-b.
1834

Kiadó
szép, világos piancelakás, padlós szoba, konyha, speiz mellékhelyiséggel. Dugovics Titusz u. 5. 1828

Egy szoba,
előszoba, konyha kiadó azonnalra. Sas ucca 2. Megtekinthető 11—3-ig.
1876

Kiadó
Csillag utca 72. sz. háznál egy utcai szoba előszobával 1938 augusztus 1-re. Értekezés Csillag u. 73. sz. és külön konyhával.

Egy nagy szoba,
konyha, azonnalra is kiadó. István út 41.
1860

Kiadó
egyszobás udvari lakás, hozzávalókkal, július hó 15-ére, Pereces ucca 24. szám. 1894

Kiadó
egy szoba, konyha és két szoba, konyha, s spájz, augusztusra, Rothermere ucca 29. 1926

Kiadó
szoba, konyha, spájz s külön udvarral, augusztus elsejére. Érdeklődni Piac ucca 72. sz. (A)

Kiadó lakás kétszobás

Kiadó
augusztus 1-re udvari kettő szoba konyhás lakás, 40 P. Péterfia 36.
1768

Kiadó
kétszobás és ötszobás komfortos lakás, Rákóczi utca 11. szám. Gyarmathynál. 1461

Kétszobás
szép lakás mellékhelyiségekkel azonnalra is kiadó. József királyi herceg utca huszonöt.
1730

Két
szoba, előszoba augusztus elsejére kiadó. Parkos udvar. Bujdosó utca 13. 1782

Kétszobás
összkomfortos, alápincézett új lakás, augusztus elsejére kiadó. Vasvári ucca 11. tüzérlaktanyánál. 1823

Kétszobás
egészséges tiszta lakás, augusztusra kiadó. Megtekinthető: 8—2 óráig, Vörösmarty ucca 18.
1903

Kettő szoba,
konyha, egyszobás, előszobás lakás, augusztusra kiadó. Teleki ucca 92. szám. 1912

Simonyi út 5. B.
két szoba, konyha, előszoba, augusztusra.
1907

Kiadó
két uccai szoba, előszoba, konyha, spájz, aug. hó elsejére, Pozsonyi út 5. B. szám. 1937

Kiadó
kétszobás, előszobás, s verandás nagy lakás, augusztus hó elsejére, Kassa út 19. 1924

Kiadó lakás háromszobás

Modern
háromszobás, fürdőszobás lakás, új házban kiadó. Cim a kiadóban.
1852

Háromszobás,
komfortos lakást keresek, augusztus hó 1-ére. Ajánlatokat „Tisztviselő" jeligére a kiadóba kérek. 1839

Nagyerdő
legszebb helyén 3, esetleg négy szoba terraszszal, esetleg garázszsal, július és augusztus hónapra bérbeadó, csakis feltétlenül rendszeretőnek, telefon: 34-23. vv. Értekezni délután két órától. vv.

Háromszobás
modern uccai lakás (új festés, parkett, rádió, virágos, csendes udvar stb) augusztus elsejére kiadó. Maróthy György ucca 21. Közel a piachoz. Megtekinthető kizárólag délután 2—3 óra között. Ugyanott használt ablakok, ajtók üvegezett verandához jutányosan eladók.
1005

Kiadó
három szoba, hall, fürdőszoba, mellékhelyiségekből álló lakás, Szappanos ucca 4. Megtekintés előtt érdeklődni lehet: Rothermere u. 48. szám. 1928

Másodemeleti
három uccai szobás, s összkomfortos lakás kiadó. Werbőczy ucca 14.
1925

Kiadó lakás nagyobb

Első emeleti
ötszobás, teljes komfortos lakás, augusztus elsejére, Kossuth ucca 8. szám. 1496

Öt
esetleg hatszobás igen szép első emeleti lakás főutcai erkéllyel Hungária palotában augusztusra kiadó. 1824

Piac utca 71.
négyszobás összkomfortos renovált lakás augusztus egyre kiadó.
1826

Négyszobás
uccai lakás, augusztus elsejére kiadó. Péterfia ucca 17. 1856

Négyszobás,
komfortos, kertes és kettőszobás lakás augusztusra kiadó. — Szent-Anna ucca 29.
1878

Négyszobás,
modern lakás, augusztus elsejére kiadó. József kir. herceg ucca 12. szám. 1899

Modern
új villa, nagy gyümölcsössel, bérbeadó. Széchenyi ucca 66. 1956

Butorozott szoba

Kertségben
csinosan bútorozott szoba olcsón kiadó. Méhes u. 23. Tócóskert.
1792

Butorozott
udvari szoba kiadó julius 15-től. Vigkedvű Mihály u. 14. 1760

Bútorozott
uccai szoba, központban kiadó. Hüvelyes u. 6. szám. 1897

Uccai
egy bútorozott szoba, különbejárattal, fürdőszoba használattal azonnalra kiadó. Széchenyi ucca 12, 957 vv.

Bútorozott
szoba, augusztus elsejére kiadó. Erzsébet u. 4. szám. 1831

Csinosan
bútorozott szoba olcsón kiadó. Kölcsey ucca 1.
1911

Különbejáratú
udvari bútorozott szoba kiadó. Miklós ucca 4.
1921

Különbejáratú
uccai bútorozott szoba, villamosmegállónál kiadó. Péterfia ucca 29.
1941

Kiadó
elegánsan bútorozott szoba, fürdőszobával úrnak. Cim a kiadóban.
1953

Lakást keres

Keresek
5—6 szobás földszinti lakást augusztustól novemberig való beköltözésre a főtérhez közel Cim a kiadóban. 1788

Kétszobás
lakást keres nyugdíjas tisztviselő. Ajánlatok „hárman vagyunk" jeligére a kiadóba. 1857

Keresek
egy szoba, konyha s spájzos modern lakást, augusztus elsejére — „Tisztviselő" jeligére a kiadóba. 1879

Elveszett

Elveszett
a Szoboszlói úton szerdán délután egy szveter és egy kék kosztüm kabát. kérjük a becsületes megtalálót jutalom ellenében a kiadóhivatalban adja le. 1005

Teleki ucca 34.
alatt, kocsiról leszállva retikülöm elvesztettem. Megtaláloja szolgállassa be a rendőrségre. Jutalomban részesül. 1950

Ingóság eladás

Eladó
egy fehér zománcozott gáztűzhely s egyéb ház tartási cikkek. Magoss György tér 13. sz. 1729

Eladó
egy jókarban levő prézlidaráló, egy mérleg, egy kerékpár. Megtekinthető a délutáni órákban. Bornemisza u. 13. Tisztviselő telep.
1767

Tiszti csizma
alig használt 44-es jutányosan eladó. Danika, Csapó u. 98. sz. 1770

Ügyes
füszeres segédet italmérésembe felveszek. Mikepércsi uti sorompónál. 1779

Eladó
1 drb. 2 méteres puld, 170x80-as dupla ablak, cégtáblák és egy petróleum kanna. 1780

Üveges
fatiszekrény, terrakotta nippek, könyvek, villany, parkettfényesítő eladó. Garai huszonöt.
1784

Egy
jó karban levő gyerekkocsi eladó. Péterfia u. 10. szám. 1781

Eladó
1 darab jégszekrény, fűszer és csemege üzletbe alkalmas. Magoss György tér 18/b. 1772

Eladó
egylovas stráfszekér Kinizsi utca 61. Értekezni Csapó utca 78. Keresztépület. 1785

Jókarban,
szélvédős, mély sötétkék gyermekkocsi eladó Homok u. 14. 1787

Eladó
egy szürke gyermeksportkocsi. Pacsirta utca 21. 1791

Jégszekrény
és különféle bútorok eladók. Patay utca 9. sz.
1793

Billiárdasztal
Jux, Taxi eladó. Cim a kiadóban. 1809

Kath. főgimnáziumi
6. osztályba való könyvek olcsón eladók. Tanító utca 16. 1005

Stráfszekér
négy öcska kerék és tengely eladó. Csapó utca 23. 1001

Főgépszij
pricsnyereg, kakiblúz, vízmentes ponyva, bőrönd, gyermekkocsi, — Glück, Bádogos ucca.
1861

Wertheim-
szekrény, irodába való kis divány, falimosdó eladó. Burgundia ucca 15. szám. 1870

Singer
női varrógép olcsón eladó, Rothermere 23. sz. első ajtó. 1875

Ciklop
oldalkocsi, lengő tengelyes, olcsón eladó. Cim Piac ucca 46. Róna.
1880

Jégszekrény
eladó. Rákosi Jenő u. 7. szám, házfelügyelő.
1006

Egy szekrény
és kisebb szép takaréklűzhely eladó. Megnézhető: 10—12 óra között, délelőtt. Baltazár Dezső ucca 8. 1833

Mérlegek,
takaréktűzhely, üstházak, új és javítottak beszerezhető, felelősséggel, Kigyó ucca 57.
1849

Fodrászüzleti
berendezés eladó. — Ugyanott egy fodrászsegéd felvétetik, Veres ucca 9. 1893

Vasrács,
17 méter, kerítéshez eladó. Kálvin tér 5. szám, Pusztai. 1909

Fürdőkádak,
petroleumfőzők, nyugágyak, vendégágyak, s permetezők, bambusztoldók, gumicsövek, locsolók, alpakka evőeszközök zománctűzhelyek nagy választékban — Nagy vasüzletében, csapókanyar. 1922

Eladó
finom női ruhanemű, s férfi lodengallér, férfi női cipő, egyszárnyú ajtók, kocsiszin, kapu, Péterfia 48. első pince.
1951

Női kombiné
Ia. nanszukból
dús hímzéssel
1-98
a **Fischer** boltban
Teleki u. 73.

Ingóságvétel

Keresek
egy gumikerékkel felszerelt golyós csapágyu kocsit, melynek teherképessége negyven mázsát bir, vagy egy autópótkocsit. Zeke Bálint Hajduhadház, Kisujj u. 25. sz. 1783

Vegyes

Komondor
és kuvasz kutyáimat odaadnám állatkedvelő nek. Jó házőrzők. Simonyi út 36. vv.

Csépléshez
traktoros gép keresteltik, a város belterületére. Ugyanott használt tégla, ezre 18 pengő és jó használt hámok eladók. Szabó Kálmán u. 55. szám, telefon: 27-02 Homokkert. 1710

Felkérem
azon urat, akinél néhai férjem német gyártmányú céllövő fegyvere van, hogy a fegyvert haladéktalanul szolgáltassa vissza, mert ezen nyilvántartott fegyver holléte iránt a rendőrség érdeklődik. Özv. Némethy Gyuláné Poroszlay u. 21. 1776

Grafológusnő
mult, jelen, jövőről felvilágosít. Fogad Széchenyi 43. szám. 1767

Kocsi
ekhós, homokfutó eladók, Hatvan ucca 34. 1954

Ingatlanforgalmi irodák

Balázs Andor
ingatlanforgalmi irodában, Rákosi Jenő ucca 5
Kossuth uccán nagy kertes ház 30,000 — Simonyi úton hatalmas területtel villa 25,000 és 35,000, környékén kisebb 10—20,000. Mester Csapó, Kölcsey uccákban 12,—14,000 és a város minden részén különböző kisebb-nagyobb házak és földek eladók. 1896

Eladó házhely

Házhely
358 négyszögöl Munkás u. és Hold u. sarok, a Nyilastelepen olcsón eladó. Vasuti fodrásznál, pályaudvar. 1900

Széchenyi ucca 83.
telek 817 négyszögöl, s komfortos úrilakással, gazdasági épületekkel, nemes gyümölcsössel, s kedvező fizetési feltételek mellett eladó. 1868

Házhely,
300—600 négyszögöles, bekerítve, összes közművekkel eladó. Széchenyi ucca 76. 1920

Három pengő
a ritka alkalmi ára a Sámsoni kövesúttól egy percnyire levő Apponyi ucca 48. számú házhely négyszögölének. Ára kedvező részletekben is fizethető. 2+

Eladó ház

Hatszobás
állandó lakásra alkalmas modern villa, szép parkkal, gyümölcsössel, Széchenyi kert, Erős Lajos ucca 20. sz. alatt augusztus hó elsejére eladó, vagy kiadó. Értekezni lehet a délelőtti órákban, Ferenc József út 31. alatt. 1638

Kertkedvelőknek, egyetemitanároknak
alkalmi vétel, közel a városhoz, egyetemhez, villamos megállóhoz az István malom hátamögött, az Andrássy út 28 szám alatti csodaszép szőlő és kb 5—600 drb. termőfából álló nemes gyümölcsös, kétszobás lakással, melléképülettel, jóvizű kúttal óriási nagy homokbánnyával, nagyon olcsó árért, egészben, vagy részben azonnal eladó. Értekezni lehet Halász vendéglőben (Margitfürdő mellett). 203 7. 2

Valóságos kúriát
szerez könnyűszerrel a Hétvezér uccában. A 47. számú ház hosszú tornácával, több rendbeli lakásával, kamrákkal, istállóval, két szivattyús kútjával, nagyon szép konyhakertjével sok kényelmet biztosít. Telke 700 öl. Utolsó ára 7800 pengő, lakbérlekötéssel részletekben is fizethető, minden nehézség nélkül. 4+

Homokkert szívében
Oláh Károly ucca 38. számú ház új gazdáját várja, azonnal beköltözhető, kétszobás, villanyvilágítással felszerelt lakással. Az ingatlan jól jövedelmez, mert négy rendbeli lakás van rajta. Külön kerített gyümölcsöskert. Kút az udvarban. Ára: 6800 P. Lakbérlekötéssel kényelmesen törleszthető. 6+

Kényszereladás,
város leendő szíve, legeslegszebb helye, a Horthy úti körönd, 8 ucca egybetorkollása mellett elköltözés miat féláron sürgősen eladó esetleg földdel elcserélteti, Andrássy út 8 sz. alatti villa, park, minta gyümölcsös. Kizárólag 9—10 óráig. 1715

Eladó
családi ház gyümölcsössel, Boldogkert Uszó u. 6/b. sz. 1764

Adómentes
kis családi ház jóvizű furott kuttal Árpádtér villamos közelében olcsón eladó. Jánosi 7. 1774

Forgalmas
helyen üzletes ház eladó. István út 41 szám. 1858

Eladók
kedvező fizetési feltételekkel: Sestakert Andrássy uton két szobás ház nagy kerttel; Kossuth kertben 3 szobás teraszos villa egy hold termő szőlővel; Nyilastelepen jó családi ház gyümölcsössel, szőlőlugassal; Biharitelep Csorba Lajos utcán családi ház; a Köntöskertben 1800 négyszögöl konyhakertészeti föld jó házzal; Csapókert Báthory utcán 950 négyszögöles két szobás ház; Wolaffkatelepen jövedelmező ház. Értekezni Gazdák Bankjában. 1820

Vendélősöknek
ritka alkalom Déli sor 25. számú ház eladó. — Megbizott Máté-ingatlan iroda. 1713

Eladó
elköltözés miatt Boldog kert Uszó utca 12. sz. ház. 1789

Családi ház
nyárikonyhával, mellék épületekkel eladó. Tócóskert Faiskola utca 7-g. 1799

Magoss György
tér 13. szám alatt, közkórházzal szemben elsőrangú villaszerű emeletesház két ötszobás komfortos lakással, az egyik augusztusra beköltözhető, sürgősen eladó. Ára 35.000 P. Értekezhetni dr. Hódy Béla ügyvéd irodájában Széchenyi u. 1. Telefon 17-80. 1805

Csoda alkalmi vételek!
Mesteruccai templomnál, Pozsony ut 21. sz., adómentes három szoba, fürdőszobás villa, külön egyszobás cseléd lakás, pince, mellékhelyiségek, házi vizvezeték, 1183 négyszögöl szőlő, gyümölcsöskert. Olcsón eladó, vagy belvárosi házzal cserélünk ráfizetéssel, ára: 16.000 pengő.

Gólya ucca 15. nagytelkü, kétszobás, kétrendbeli egyszobás lakás, kitünő góré, 100 mázsa tengerire. Gazdálkodóknak alkalmi vétel, 7000 pengőt kérünk. Alku tárgya.

Hihetetlen, de hatezer pengőért adok most egy húszezer pengős házat. István út 14. Három szoba, fürdőszoba, mellékhelyiségek díszfás udvar, 304 négy szögöl telek, gyümölcsös, azonnal beköltözhető.

Előleg nélkül is negyvenpengős havi részletre megveheti biztos fizetésű MÁV műhelynél, jó helyen, kétszobás, s kertes családi házat, háromezer pengőért.

Nagyerdőnél, villanegyedben, adómentes, s kétlakásos ház, kerttel, villamosnál 6000 pengő. Kedvező feltételek. Elcseréljük bárhol levő kisebb ingatlanért is.

Ingatlan adásvételi ügyekben feltétlenül keresse meg Nagy Sándor ingatlanirodáját, Csapó ucca 27. 1890

Földek, házak, telkek eladása, vétele, bérlete ügyében forduljon bizalommal Dienes József gatlanforgalmi irodájához Debrecen, Bethlen u. 21

Samu János

OFB által engedélyezett adásvételi irodája, áthelyezve: Deák Ferenc ucca 7. szám alá. —

Eladó ingatlanok:
Házak: Nyil ucca 120 és 126. — Pacsirta ucca 8. — Harsányi Gusztáv ucca 16. — Homok u. 26. szám. — Kincseshegyen Ligettér 2. sz. Késes ucca 54. — Bercsényi ucca 105. — Teleki ucca 10. és 25. — Horthy Miklós úton szép háromszobás úri villa. Ugyanott 400 öl villatelek.

Földek: Feketén első osztályú prima 27 22 és fél hold. — Szováton prima 22 hold. — Városhoz 6 kilométer távolságra, kövesút mellett 50 kat. hold tanyás feketeföld. — Bánkon 32 hold tanyás 650 pengőjével. — Bánkon 13 kat. holdas tanyás 450 pengőjével. — Iroda: Deák Ferenc ucca 7. 1914

Szép,
kényelmes kerti házamat gyümölcsössel a Vén kertben, elcserélem városi házzal. Ajánlatokat. „Csere" jeligére a kiadóba kérek. 1808

Miért lenne továbbra is lakó!?
Azonnal beköltözhetik a Sámsoni úti vámháztól 5 percnyire fekvő Csapókert, György ucca 3. számú saját házába. Bérfizetés helyett a ház árát törleszti lakbérlekötéssel. Az ingatlan 300 négyszögöl. Egyrendbeli lakás, két szoba, konyha, kamara, nyárikonyha, s istálló, kút, jégverem, villanyvilágítás. Rendkivül olcsó ára 3000 P. 1+

Mélyfúrás közelében
a Sámsoni úti iskola szomszédságában, Kard ucca 4. számú ház, 306 négyszögöles telek, vadonatúj kerítéssel, két szoba, konyhás remek téglaépület azonnal elfoglalható. Szivattyús kút, villanyvilágítás. — Ára: 4000 pengő. A vételár lakbérlekötéssel is fizethető. 3+

Eladó
két szoba, két konyhás ház, Létai út 13. számú 1400 pengő. 1841

Eladó
Hajduszoboszlón vendéglő-épület sok szobával Járásbiróság mellett Értekezhetni a Gazdák Bankjában. 1819

Eladó
Török Bálint ucca 20. számú ház. Ára: 14,000 pengő. Értekezni lehet dr Szikszay ügyvédnél, Teleki ucca 98. sz. 1934

Csillag ucca 72.
számú csinos családi ház eladó. Értekezni lehet: Csillag ucca 73. sz. alatt. (A)

Eladó
kiváló bérpalota, teher átvehető, egy kevés készpénz és kis villa ellenében is megvehető. Vendég ucca 34. 1954

Eladó
jól jövedelmező ház, kevés pénzzel, vagy havi részletre Csillag ucca 66. szám. Értekezés a Svetits bérházban, házfelügyelő. 1947

Eladó
elköltözés miatt adómentes új ház, 476 négy szögöl gyümölcsössel s esetleg városival elcserélendő. Ugyanott egy hamis házőrző fajkomondor eladó. Tócóskert, Lőcse ucca 3. sz. (kisállomás hátamögött) 1900

Gazdasági eszközök

Stráfszekér,
négy ócska kerektengely eladó. Csapó ucca 23. szám. 1642

Szőllőprés
eladó. Dobay László lakatosmester, Piac u. 7. 1738

Kutfurást
javítást vállal Kiss kutfuró. Kutszivattyuk kaphatók, Jánosi 7. 1775

Könnyü
egylovas oldalas szekér eladó. Csapó 23. 1763

Boroshordók
taposókádak új és használt szőlőprés eladók, hordók javítását vállalom, vidéken is, báró Györffy, Nap ucca 4 sz. Telefon: 12-83. 1832

Kútszivattyúk
25 pengőtől és kerekes szivattyú eladó. Kútfúrást vállalok, Honvéd ucca 41. szám. 1846

Egy
excende prés sürgősen keresteltik. Cim a kiadóban. 1825

Kaparógép
teljesen új állapotban eladó, ócskavas raktár, Hatvan ucca 62. 1918

Földbérlet

A Halápi Csárda
szomszédságában a köves ut mellett 44 kat. hold föld haszonbérbe kiadó. Értekezni Jókai utca 2. 1810

Kiadó
birtokbérletek, feketén prima 100 hold. Elepen 48 hold. Homokon prima 110 hold. Megbizott Samu János, Deák Ferenc ucca 7. 1913

Bérbeadó
141 hold tanyásbirtok október elsejétől, Honvéd ucca 13. 1855

Debrecen
környékén 50—60 kat. hold tanyás birtokot keresek őszre haszonbérbe, csak fekete földön. Cim a kiadóban. 1830

Kiadó
Bánkon 5-ös számú 18 holdas tanyás birtok. Pacsirta u. 39. 1829

Nagycserén
28 kat. hold föld kiadó. Cserepes ucca 9. számú ház eladó. Kedvező fizetési feltételek mellett. Értekezni: Rakovszky ucca 42. III. 8. 1850

32 hold
föld október 1-től kiadó Budai Ézsaiás utcából nyiló Tar u. 3. 1739

Ondódon
Vedres dülőben 3 hold föld kiadó. Meszena u. 13. szám. 1854

Kiadó
a Halápon 9 és fél hold föld. Timár u. 28. 1711

Eladó föld

16 hold
tanyás búzatermő föld eladó. Létai ut Bellegelő 139. sz. 1761

Eladó
vagy ősztől haszonbérbe kiadó város alatt husz holdas tanyásföld jó lakással, gazdasági épületekkel. Értekezni Gazdák Bankjában. 1818

Debrecenhez
közel tejgazdaságra legalkalmasabb ötvenötholdas búzatermő tanyásbirtok eladó. Mátéingatlaniroda. Blahánéu 14. A Rendőrpalotával szemben. 1714

Eladó
6 hold föld szovátai út mellett. Csemete u. 17. 1778

Eladó
22 és fél kh. prima fekete föld Szovát határában. Értekezni Ajtó utca 6. 1813

Homokbánya,
a Rigó utca elején, kövesúthoz közel kedvező áron eladó. A telek kibányászás után ingyenben marad a vevőnek. Közelebbi felvilágosítás 28-83. telefonon. 11+

Eladó,
vagy kiadó föld, négy hold tanyával, Fancsikán. Értekezni: Apaffi ucca 119. 1933

Eladó állatok

Méhészet
nagy Boczonádi eladó Kassai ut 38. 1821

Eladó
egy szép vizsla vadászkutya. Cserepes ucca 15 1927

Felelős szerkesztő:
PÁLFY JÓZSEF
Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Rt. kiadása